Sắc Tu Bách Trượng Thanh Qui - Tập 3 {Việt Hán} (HT Thích Phước Sơn, Lý Việt Dũng dịch)

Thiền Tông — sách & giảng giải

Quyeån thöù 3

[1123c15]
(
)()
()

SAÉC TU BAÙCH TRÖÔÏNG THANH QUI QUYEÅN ÑEÄ TAM * * ÑAÏI TRÍ THOÏ THAÙNH THIEÀN TÖÏ TRUÏ TRÌ THAÀN TAÊNG ÑÖÙC HUY PHUÏNG SAÉC TRUØNG BIEÂN ÑAÏI LONG TÖÔØNG TAÄP KHAÙNH TÖÏ TRUÏ TRÌ THAÀN TAÊNG ÑAÏI HAÂN PHUÏNG SAÉC HIEÄU CHÍNH * THÆNH TAÂN TRUÏ TRÌ : PHAÙT CHUYEÂN SÖÙ [1123c15] Phaøm thaäp phöông töï vieän truï trì hö tòch, töùc vaên ö sôû ty, tö coâng meänh haï. Khoá ty hoäi löôõng töï, caàn cöïu moã nghò phaùt chuyeân söù tu thö (ñaàu thuû, tri söï, caàn cöïu, moâng ñöôøng, tieàn tö, taêng chuùng) cheá sôù, (sôn moân, chö sôn, giang hoà) traø thang baûng (chuyeân söù trí danh) thænh thö kyù vi chi. Nhö khuyeát thö kyù, traïch naêng vaên töï giaû, phaân vi chi. Duïng quyeân toá taû baûng. Sôû vò chuyeân söù hoaëc thöôïng thuû, tri söï, hoaëc caàn cöïu, hoaëc Taây ñöôøng, thuû toïa, hoaëc dó thöù ñaàu thuû sung chi. Nhöôïc phi tri söï sung chuyeân söù, dieäc tu dó haï tri söï nhaát nhaân ñoàng khöù chöôûng taøi, nghò söï. Cuï tu tri nhaát saùch, cai taû boån töï öùng höõu ñieàn saûn vaät nghieäp, caäp nghinh tieáp nghi tuøng, nhaát thieát taát bò. Sôn moân quaûn ñaõi chuyeân söù nhaát haøng nhaân tuøng. Chí khôûi trình nhaät, ngheä chuû lieâu töông bieät. Minh taêng ñöôøng chung taäp

chuùng moân toáng. Tam moân haï ñinh quaûi tröôùng thieát,

höôùng lyù thieát vò. Giaûng traø thang leã, thænh löôõng töï, caàn cöïu quang baïn. Nhö thöôïng thuû tri söï khöù, taéc haï thuû tri söï haønh leã. Nhö ñaàu thuû caàn cöïu khöù, taéc thöôïng thuû tri söï haønh leã. AÁp toïa, thieâu höông, aáp höông qui vò, töông baïn khieát traø. Taùi khôûi thieâu höông aáp höông qui vò, töông baïn khieát thang. Thaâu traõn. Chuyeân söù khôûi taï thöôïng kieäu. SAÉC TU BAÙCH TRÖÔÏNG THANH QUI QUYEÅN 3 ** TRUÏ TRÌ CHUØA THIEÀN ÑAÏI TRÍ THOÏ THAÙNH LAØ TAÊNG BEÀ TOÂI ÑÖÙC HUY PHUÏNG SAÉC CHÆ BIEÂN SOAÏN LAÏI TRUÏ TRÌ CHUØA ÑAÏI LONG TÖÔØNG TAÄP LAØ TAÊNG BEÀ TOÂI ÑAÏI HAÂN PHUÏNG SAÉC CHÆ HIEÄU CHÍNH * MÔØI TRUÏ TRÌ MÔÙI : PHAÙI CHUYEÂN SÖÙ [1123c15] Phaøm gaëp phaûi moät caûnh chuøa naøo ñoù trong möôøi phöông thieáu vaéng chöùc vuï truï trì thì phaûi baùo caùo ngay cho cô quan chuû quaûn boä moân [sôû ty (xem chuù thích)], roài ñôïi khi maïng leänh tuyeån choïn truï trì môùi cuûa cô sôû höõu quan göûi xuoáng, khoá ty vaø caàn cöïu hoäi hoïp baøn baïc vieäc phaùi chuyeân söù nghinh tieáp truï trì môùi coù nhieàu loaïi nhö do ñaàu thuû,

do tri söï, do caàn cöïu, do moâng ñöôøng, do tieàn tö, hay do toaøn taêng chuùng ñöùng teân. Cheá ñònh sôù vaên cuõng coù nhieàu loaïi nhö ngoaøi Sôn moân sôù do toaøn theå taêng chuùng trong chuøa ñöùng teân môøi thænh, laïi coøn coù loaïi sôù do caùc chuøa baïn ñöùng teân môøi hay sôù do caùc cao taêng aån daät ñöùng teân môøi; baûng traø vaø thang thuûy do chuyeân söù ñöùng teân. Caùc loaïi sôù vaên neâu treân ñeàu môøi thö kyù cuûa chuøa phuï traùch soaïn vieát, nhö thö kyù troáng vaéng thì choïn caùc ngöôøi gioûi chöõ nghóa trong chuøa, phaân coâng töøng loaïi thay thö kyù maø hoaøn thaønh, duøng luïa traéng maø vieát baûng vaên. Vieäc tuyeån choïn chuyeân söù coù theå löïa ôû caùc vò tri söï coù tö caùch cao beân Ñoâng töï, hoaëc caùc vò caàn cöïu, hay caùc vò thuû toïa ôû Taây ñöôøng; hoaëc coù theå choïn caùc vò ñaàu thuû thöù baäc keá tieáp maø sung vaøo chöùc vuï naøy. Neáu chuyeân söù khoâng phaûi laø tri söï ñöông chöùc cuûa chuøa, thì phaûi phaùi moät vò ñang giöõ chöùc thaáp hôn tri söï trong chuøa ñi theo ñeå phuï traùch taøi vuï vaø laøm coá vaán cuøng nhau baøn baïc coâng vieäc. Laïi phaûi tröôùc heát cuï bò moät quyeån soå “caàn roõ” (tu tri), trong ñoù bieân cheùp toaøn boä ñieàn saûn, vaät duïng maø chuøa hieän ñang sôû höõu cuøng danh saùch caùc ngöôøi tuøy tuøng cuûa ñoaøn ñi nghinh tieáp truï trì môùi. Sau khi chuaån bò ñaày ñuû (thoûa ñaùng), chuøa nhaø khoaûn ñaõi chuyeân söù vaø ñoaøn tuøy tuøng. Tôùi ngaøy leân ñöôøng, chuyeân söù vaø ñoaøn tuøy tuøng ñeán caùc lieâu noùi

lôøi taïm bieät. Gioùng chuoâng ôû taêng ñöôøng taäp hoïp ñaïi chuùng ñeå ñöa ñoaøn ra khoûi sôn moân. Taïi tam moân che raïp baèng tranh, trong raïp coù ñaët toøa vò, cöû haønh nghi leã môøi chuyeân söù vaø ñoaøn tuøy tuøng uoáng traø vaø thang thuûy. Phaûi môøi löôõng töï vaø caàn cöïu cuøng döï baàu baïn. Neáu ñaûm nhaän chöùc vuï chuyeân söù laø moät taêng tri söï coù tö caùch cao cuûa Ñoâng töï thì ñöôïc tri söï taêng tö caùch thaáp hôn laøm leã ñöa tieãn. Neáu chuyeân söù laø ñaàu thuû hay caàn cöïu thì do tri söï tö caùch cao hôn laøm leã ñöa tieãn. Trình töï nghi leã laø:

vaùi chaøo môøi ngoài, ñoát höông, vaùi chaøo thænh chuyeân söù ñoát höông, roài ai naáy ñeàu quay veà choã ngoài cuûa mình, cuøng vôùi chuyeân söù baàu baïn uoáng traø. Roài laïi ñöùng leân ñoát höông, môøi chuyeân söù ñoát höông xong ai naáy quay veà choã ngoài cuõ, ñoaïn cuøng vôùi chuyeân söù baàu baïn uoáng thang thuûy. Sau ñoù thu chung taùch, chuyeân söù ñöùng leân ñaùp taï roài leân kieäu ra ñi. * * * [1123c29]

()

(

)

(

)

()

(

)

(

)(

)

(

)

ÑÖÔNG ÑAÏI TRUÏ TRÌ THUÏ THÆNH [1123c29] Chuyeân söù ñaùo bæ töï, tieân kieán tri khaùch.

Ñoàng ñaùo khoá ty, tieáp toáng an haï. Thöù kieán ñaàu thuû caäp chö lieâu. Ngheä thò ty töôøng baåm lai leänh. Thò giaû thoâng phuùc truï trì, haäu khaû phuû. Nhö duaãn thænh, nhieân haäu linh phoâ thieát traùc ñaïi, an sôù thieáp. Baùo löôõng töï chí, nhaäp thænh truï trì xuaát. Chuyeân söù vaán taán, thænh phu toïa. Truï trì trung laäp. Chuyeân söù thaùp höông ñaïi trieån tam baùi, taán tieãn vaân: “Moã moâng sôn moân söû

leänh, luyeán khuaát toân nghieâm, ñaéc phuïng töø nhan, haï tình baát thaéng caûm kích chi chí”. Höïu tam baùi, töø vaân: “Töùc nhaät thôøi leänh caån thôøi. Coäng duy taân meänh ñöôøng ñaàu ñaïi Hoøa thöôïng toân haäu khôûi cö vaïn phöôùc”. Phuïc tam baùi thu toïa cuï. Truï trì caùc ñaùp nhaát baùi, töø vaân: “Thao öng thænh meänh, höõu ñieám Toâng phong. Thaû leä vieãn lai, baát thaéng ña caûm”. Chuyeân söù trình sôù thieáp thö vaán. Truï trì tieáp trí kyû thöôïng, khai thö sôù khaùm quaù. Thò giaû aáp toïa (chuyeân söù ö truï trì ñoái dieän toïa, Taây ñöôøng quyeàn toaûn haï nhaát vò, dó nhöôïng vieãn khaùch). Khieát traø taát, ñoàng löôõng töï toáng khaùch vò. Ñöôøng ty haønh giaû minh taêng ñöôøng chung. Ñaïi chuùng ngheä phöông tröôïng taùc haï. Khoá ty bò höông. Thuû toïa, tri söï caùc thaùp höông sô

trieån töø vaân : “Phaùp moân ña haïnh, phuïc thaåm vinh thieân, hoan ñoäng tuøng laâm. Haï tình baát thaéng hæ döôïc chi chí”. Taùi trieån vaân: “Töùc nhaät thôøi leänh caån thôøi. Coäng duy taân meänh moã xöù ñöôøng thöôïng ñaïi Hoøa thöôïng toân haäu khôûi cö vaïn phöôùc”. Xuùc leã, tam baùi. Truï trì ñaùp nhaát baùi, töø vaân: “Töï quó sô maäu, ngaãu öng thöû tuyeån, quaù leä xöng haï, baát thaéng ña quí”. Chuùng taùn. Tri khaùch daãn chuyeân söù tuaàn lieâu taát, thöù ñeä trình naïp boån töï tu tri nghi tuøng thaäp vaät. Ñöông vaõn ñaëc vi thang, döôïc thaïch. Chí daï thang quaû, giai thænh löôõng töï, caàn cöïu quang baïn. Khoá ty baøi bieän. TRUÏ TRÌ ÑÖÔNG NHIEÄM ÑÖÔÏC MÔØI NHAÄM CHÖÙC

[1123c29] Chuyeân söù ñeán chuøa ngöôøi, tröôùc heát phaûi hoäi kieán vôùi tri khaùch. Tri khaùch ñöa chuyeân söù ñeán gaëp khoá ty, khoá ty tieáp ñaõi roài ñöa veà nôi nghæ ngôi. Sau ñoù, chuyeân söù baùi kieán ñaàu thuû cuûa Taây töï cuøng taêng nhaân taïi caùc lieâu xaù. Ñoaïn chuyeân söù ñeán thò ty baåm baùo raønh roõ lai lòch vieäc ñeán chuøa, thò giaû thay maët baåm baùo truï trì roài chôø xem ngaøi quyeát ñònh theá naøo, coù öng hay khoâng. Nhö truï trì ñaùp öùng chuyeän môøi thænh thì sau ñoù ra leänh taïi thaát phöông tröôïng baøy bieän baøn gheá, treân maët baøn traûi naép, ñem sôù vaø thieáp môøi ñaët leân baøn, roài sau ñoù môøi chaáp söï taêng cuûa löôõng töï ñeán, vaøo taåm ñöôøng môøi truï trì ra. Chuyeân söù vaùi chaøo thaêm hoûi vaán an roài môøi truï trì ngoài kieát-giaø. (Leã ra maét xong), truï trì ñöùng ngay chính giöõa, chuyeân söù thaép höông, traûi toïa cuï giaäp ñaàu laïy ba laïy ñaïi leã, ñoaïn tieán tôùi tröôùc noùi: “Con vaâng söï sai baûo cuûa teä töï, ngöôõng mong Hoøa thöôïng haï mình vaøng nhaän chöùc truï trì cuûa teä töï. Ñöôïc phuïng söï töø nhan, trong loøng caûm kích voâ cuøng!”. Noùi xong, laïy ba laïy noùi theâm: “Hoâm nay khí trôøi raát toát, boïn con cuøng caàu chuùc taân nhieäm truï trì sinh hoaït nhö yù, ñöôïc nhieàu phöôùc hueä”. Laïi laïy theâm ba laïy nöõa roài ñöùng leân cuoán toïa cuï, moãi laàn chuyeân söù laïy thì truï trì ñeàu ñaùp leã moät laïy noùi: “Keû naøy taøi heøn, trí thieån, laïm mong tín nhieäm, ñaûm nhaän lôøi môøi thænh troïng ñaïi naøy, khoâng khoûi laøm ñieám nhuïc Toâng phong cuûa quí töï. Hôn nöõa, chuyeân söù taân caàn

töø xa ñeán ñaây, caøng khieán cho moã ñaây voâ cuøng caûm kích”. Chuyeân söù daâng trình sôù vaên, thieáp vaø thö thaêm hoûi. Truï trì ñoùn nhaän ñeå leân baøn, ñoaïn môû thö – sôù xem qua moät löôït, thò giaû vaùi chaøo môøi chuyeân söù ngoài. Chuyeân söù ngoài ñoái dieän vôùi truï trì, caùc vò Taây ñöôøng nhuùn nhöôøng ngoài döôùi chuyeân söù moät toïa vò. Nhöôøng toïa vò nhö theá laø ñeå bieåu thò loøng toân troïng ñoái vôùi khaùch töø xa laïi. Moïi ngöôøi duøng xong traø, thò giaû cuøng chaáp söï taêng löôõng töï cuøng ñöa chuyeân söù veà phoøng khaùch nghæ ngôi. Luùc baáy giôø, haønh giaû ñöôøng ty ñaùnh ba tieáng chuoâng ôû taêng ñöôøng, ñaïi chuùng tuï taäp taïi thaát phöông tröôïng ñeå chuùc möøng truï trì. Khoá ty chuaån bò höông, thuû toïa cuøng tri söï ñeàu thaép höông. Laïy thöù nhaát ngoû lôøi raèng: “Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu ñöôïc vinh döï thaêng chöùc thuyeân chuyeån ñi nôi khaùc, tin vui chaán ñoäng tuøng laâm, thaät laø vinh haïnh to lôùn cuûa caû chuøa chuùng ta. Trong loøng luoáng nhöõng voâ cuøng vui söôùng”. Laïy laàn thöù hai noùi:

“Thôøi tieát hoâm nay thaät laø toát, boïn con cuøng nhau chuùc ñaïi Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu sinh hoaït nhö yù, ñöôïc nhieàu phöôùc hueä”. Noùi xong giaäp toïa cuï xuoáng neàn, laïy ba laïy. Truï trì ñaùp leã moät laïy, noùi: “Moã ñaây nghó mình taøi sô, trí thieån, ngaãu nhieân ñöôïc tuyeån choïn laøm truï trì chuøa aáy, laïi mong ñöôïc chö vò haï mình chuùc möøng, thaät laáy laøm xaáu hoå quaù chöøng!”. Ñaïi chuùng taûn ra, tri khaùch höôùng daãn chuyeân söù tuaàn lieâu. Gaëp maët

thaêm hoûi chuùng taêng xong, chuyeân söù môùi tuaàn töï ñem soå tu tri cuûa boån töï, danh saùch ñoaøn tuøy tuøng vaø caùc taïp vaät maø mình mang theo daâng trình leân truï trì. Toái ñoù taïi chuøa theát tieäc ñaëc bieät goàm thang thuûy vaø côm chieàu chieâu ñaõi chuyeân söù vaø ñoaøn. Ñeán ñeâm toái laïi chieâu ñaõi thang thuûy vaø traùi caây. Caû hai buoåi chieâu ñaõi ñeàu môøi löôõng töï vaø caàn cöïu quang laâm baàu baïn. Moïi vieäc ñeàu do khoá ty saép xeáp, baøy bieän. * * * [1124a17]

THUÏ THÆNH THAÊNG TOØA [1124a17] Thuï thænh dó, thöù nhaät
thaêng toøa. Thò giaû phaân phoù haønh giaû, döï ö phaùp toøa haï höõu bieân, baøi lieät sôù thieáp, thieát vò. Chuyeân söù döï baåm duy-na thænh tuyeân sôù thieáp nhaân. Thò giaû phuùc truï trì minh coå. Nhö thöôøng thöôïng ñöôøng thöùc, truï trì xuaát chí vò laäp. Taán höông,

traùc chuyeân söù thieâu höông trình sôù thieáp. Moãi trình nhaát sôù taéc chuyeân söù thieâu höông ñeä thöôïng. Truï trì truïc nhaát nieâm, caùc höõu phaùp ngöõ. Tuyeân taát, chuyeân söù nhöng chuù höông löôõng trieån tam baùi. Hoaëc xuùc leã, hoaëc mieãn, taïi truï trì yù. Thoaùi traùc, truï trì ñaêng toøa ñeà cöông töï taï. Keát toøa. TAÂN TRUÏ TRÌ VÖØA MÔÙI THOÏ NHAÄN SÖÙ MEÄNH ÑÖÔÏC MÔØI THAÊNG TOØA [1124a17] Taân Truï trì sau khi thoï nhaän lôøi thænh caàu nhaän söù meänh, qua ngaøy hoâm sau taïi chuøa mình cöû haønh nghi thöùc thaêng toøa. Thò giaû daën doø haønh giaû tröôùc heát ôû beân phaûi döôùi phaùp toøa ñaët baøn, treân ñoù ñeå sôù-thieáp môøi maø chuyeân söù mang tôùi vaø baøy bieän toïa vò cuûa chuyeân söù. Chuyeân söù tröôùc heát baåm baùo vôùi duy-na tuyeån choïn ngöôøi ñoïc sôù-thieáp. Tôùi giôø, thò giaû baùo baåm vôùi truï trì, ñoaïn gioùng troáng taäp hoïp ñaïi chuùng gioáng nhö nghi thöùc thöôïng ñöôøng thöôøng leä. Truï trì böôùc ra ñeán ngay vò trí cuûa mình maø ñöùng, daâng höông, ñoaïn môøi chuyeân söù ñoát höông trình sôù-thieáp. Moãi laàn trình moät taám sôù vaên, thì chuyeân söù phaûi ñoát höông roài ñeä trình sôù vaên leân. Truï trì tuaàn töï tieáp nhaän laáy vaø moãi laàn nhaän ñeàu coù tuyeân phaùp ngöõ. Tuyeân ñoïc sôù xong, chuyeân söù laïi tieáp tuïc ñoát höông vaø hai laàn traûi toïa cuï ra giaäp ñaàu laïy ba laïy, hoaëc giaû chæ giaäp toïa cuï xuoáng neàn thò yù kính laïy, hoaëc ñöôïc mieãn, taát caû ñeàu do yù cuûa truï trì quyeát ñònh. Laïy

xong lui xuoáng, thænh truï trì leân phaùp toøa maø ngoài.
Sau khi truï trì ngoû lôøi chuû yeáu vaén taét ñeà cöông Phaät phaùp vaø toû lôøi taï ôn caùc khaùch khöùa quan troïng, nghi thöùc thaêng toøa keå nhö keát thuùc.

*

* *

[1124a25]

(

)(

)

(

)

CHUYEÂN SÖÙ ÑAËC VI TAÂN MEÄNH TIEÃN ÑIEÅM [1124a25] Chuyeân söù tieân döõ taân meänh nghò ñònh trai saán, khinh troïng hieäp nghi: Löôõng töï, caàn cöïu, höông nhaân, phaùp quyeán, bieän söï thieáp saán, trai lieäu ñaúng phí. Chuyeân söù thaân toáng naïp, khoá ty trí bieän. Chí nhaät, chuyeân söù ngheä phöông tröôïng thaùp höông baùi thænh. Sô trieån vaân: “Kim thaàn ngoï khaéc, töïu vaân ñöôøng ñaëc vi tieãn ñieåm. Phuïc voïng töø bi giaùng troïng, haï tình baát thaéng chieán oâ chi chí”. Taùi trieån vaân: “Töùc nhaät thôøi leänh caån thôøi, coäng duy taân meänh ñöôøng ñaàu ñaïi Hoøa thöôïng, toân haäu khôûi cö vaïn phöôùc”. Xuùc leã tam baùi. Truï trì ñaùp nhaát baùi. Löôõng töï, ñôn lieâu, hoä phöông tröôïng khaùch ñaàu, ñoàng chuyeân söù haønh giaû, nhaát nhaát ngheä lieâu, baåm thænh quaûi Tieãn ñieåm baøi baùo chuùng, ö taêng ñöôøng noäi phoâ thieát chuû tòch. Taây ñöôøng baûn ñaàu baøi chuyeân söù vò. Traø thang baûng tröông vu ñöôøng ngoaïi löôõng traéc. Chí trai thôøi, chuyeân söù taêng ñöôøng tieàn ty haäu truï trì nhaäp ñöôøng, vaán taán qui vò, aáp toïa. Qui trung vaán taán, aáp chuùng toïa. Thaùnh taêng tieãn thieâu höông, thöù thöôïng haï gian. Thöù ñöôøng ngoaïi thieâu höông. Nhöng qui ñöôøng noäi, truï trì tieàn, thöôïng haï gian caäp ngoaïi ñöôøng vaán taán, nhöng qui trung vaán

taán. Haønh thöïc bieán, thieâu höông haï truï trì saán. Thöù haønh ñaïi chuùng, taát qui vò baïn trai. Haäu chieát thuûy xuaát, minh coå.. Chuyeân söù taùi khôûi, thieâu höông haønh leã ñoàng tieàn. Haønh traø bieán, bình xuaát nhö tieàn. Vaán taán thu

truï trì traõn. Chuyeân söù haønh leã, Sô trieån vaân: “Moã lieâu bò sô phaïn, phuïc moâng töø bi giaùng troïng, haï tình baát thaéng caûm kích chi chí”. Nhò trieån töï haøn oân, xuùc leã tam baùi, toáng truï trì xuaát. Taùi qui ñöôøng thieâu höông ñaïi trieån tam baùi, tuaàn ñöôøng nhaát taùp, tính ñöôøng ngoaïi. Phuïc qui noäi ñöôøng trung gian vaán taán thu traõn, minh coã tam haï thoaùi toøa. Chuyeân söù tuøng thöôïng phöông tröôïng trí taï. Thöù ngheä khoá ty taï bieän trai. Taùi ngheä phöông tröôïng, thænh truï trì chí vaõn döôïc thaïch. Chí daï thang quaû giai thænh löôõng töï, caàn cöïu quang baïn. CHUYEÂN SÖÙ ÑAËC BIEÄT THIEÁT TIEÄC CHIEÂU ÑAÕI TAÂN THOÏ MAÏNG TRUÏ TRÌ [1124a25] Chuyeân söù tröôùc tieân cuøng vôùi truï trì môùi nhaän chöùc vò thöông löôïng böõa tieäc trai vaø tieàn vaät boá thí naëng nheï, nhieàu ít theá naøo cho thích hôïp ñaéc theå ñuû ñeå cung caáp theâm tieàn vaät boá thí cho chaáp söï taêng löôõng töï, caàn cöïu, ngöôøi thaân ñoàng höông cuûa truï trì, quyeán thuoäc ñoàng tu, caùc ngöôøi bieän söï vaø phí duïng daønh cho vaät lieäu duøng cho böõa tieäc chay. Chuyeân söù nhaát nhaát giao naïp ñaày ñuû cho khoá ty ñeå nôi ñaây troïn quyeàn baøy bieän lo lieäu.

Ñeán ngaøy leã, chuyeân söù ñeán thaát phöông tröôïng ñoát höông baùi thænh truï trì. Traûi toïa cuï giaäp ñaàu laïy laàn ñaàu tieân noùi: “Ñuùng giôø ngoï hoâm nay taïi taêng ñöôøng ñaëc bieät chuaån bò böõa tieäc chay ñaïm baïc, kính mong Hoøa thöôïng phaùt ñaïi töø bi, haï mình quang laâm. Trong loøng thaät khoâng khoûi lo sôï toaùt caû moà hoâi”. Traûi toïa cuï haønh leã laàn thöù hai noùi: “Hoâm nay khí trôøi raát toát, boïn con cuøng nhau kính caàu nguyeän ñaïi Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu vöøa môùi nhaän chöùc sinh hoaït nhö yù, nhieàu phöôùc-nhieàu thoï!”. Noùi ñoaïn, giaäp toïa cuï xuoáng neàn thò yù leã baùi, truï trì ñaùp leã moät laïy. Chaáp söï taêng löôõng töï cuøng caùc vò taêng nhaân coù vai veá cö nguï ñôn lieâu, suaát lónh haønh giaû khaùch ñaàu cuûa thaát phöông tröôïng hieäp cuøng haønh giaû maø chuyeân söù mang theo ñoaøn, ñeán caùc lieâu xaù nhaát nhaát baåm baùo thænh caàu treo baûng baùo thieát tieäc chay ñeå thoâng baùo cho ñaïi chuùng. Trong taêng ñöôøng trang trí môùi meû tinh saïch töôm taát, baøy bieän toïa vò chuû tòch troâng loùe maét. Taïi baûn ñaàu cuûa Taây ñöôøng thieát trí chuyeân söù toïa vò. Baûng baùo traø vaø thang thuûy (nay goïi laø thaùi phoå) treo ôû hai beân cöûa chính ngoaøi taêng ñöôøng. Ñeán giôø ñoä trai, chuyeân söù ñöùng ôû tröôùc taêng ñöôøng chôø chaøo ñoùn truï trì vaøo taêng ñöôøng, vaùi chaøo vaán an, cuøng ñöa truï trì ñeán vò trí chuû tòch, vaùi chaøo môøi ngaøi ngoài. Sau ñoù, chuyeân söù trôû veà khoaûng giöõa taêng ñöôøng höôùng veà moïi ngöôøi

vaùi chaøo, môøi moïi ngöôøi vaøo choã ngoài döï tieäc, ñoaïn thaép höông tröôùc töôïng Thaùnh taêng, ñoaïn tuaàn töï ñeán hai nöûa gian Nam Baéc cuûa taêng ñöôøng ñoát höông, keá ñeán ñoát höông beân ngoaøi taêng ñöôøng, roài sau ñoù quay trôû vaøo trong taêng ñöôøng, ñeán tröôùc maët truï trì, vaø hai nöûa gian Nam Baéc cuøng beân ngoaøi taêng ñöôøng vaùi chaøo vaán an, roài laïi quay vaøo gian giöõa taêng ñöôøng vaùi chaøo vaán an ñaïi chuùng. Tôùi chöøng ñoù môùi caàm ñuõa duøng côm. Ñôïi cho haønh giaû ñem côm canh chan xôùt vaøo baùt cuûa caùc vò khaùch roài chuyeân söù môùi ñöùng leân ñoát höông daâng taøi vaät boá thí cho truï trì, keá

ñoù phaân phaùt taøi vaät boá thí cho ñaïi chuùng. Xong roài quay trôû veà choã ngoài cuøng ñaïi chuùng baàu baïn duøng tieäc trai. Ñôïi sau khi ñem thuøng chieát thuûy (thuøng röûa baùt ñuõa) ra ngoaøi xong, ñaùnh troáng, chuyeân söù laïi ñöùng leân ñoát höông haønh leã nhö tröôùc. Haønh giaû roùt nöôùc traø khaép löôït cho taêng chuùng (haønh traø), ñôïi taêng chuùng uoáng xong thì mang bình ra khoûi taêng ñöôøng nhö tröôùc ñoù mang thuøng röûa baùt ñuõa ra. Chuyeân söù laïi ñöùng leân thaêm hoûi vaán an moïi ngöôøi, roài thaâu laïi taùch traø cuûa truï trì, haønh leã: laàn traûi toïa cuï giaäp ñaàu laïy laàn ñaàu tieân noùi: “Boïn con ñaây taïm bôï cuï bò moät böõa côm rau, thöøa mong ñaïi Hoøa thöôïng töø bi quang laâm, trong loøng thaät heát söùc caûm kích!”. Laàn traûi toïa cuï giaäp ñaàu trí kính thöù hai tieán haønh thaêm

hoûi chuyeän haøn oân. Giaäp toïa cuï xuoáng neàn ba laàn bieåu thò laïy kính ba laïy, ñoaïn cung tieãn truï trì ra khoûi tieäc, roài quay laïi beân trong taêng ñöôøng ñoát höông traûi toïa cuï giaäp ñaàu laïy ba laïy, roài tuaàn haønh trong vaø ngoaøi taêng ñöôøng moät voøng, laïi quay vaøo beân trong taêng ñöôøng, ñöùng ngay khoaûng giöõa vaùi chaøo vaán an taát caû moïi ngöôøi. Haønh giaû thaâu caát caùc cheùn traø ñi, troáng gioùng ba tieáng, moïi ngöôøi rôøi baøn tieäc quay veà lieâu cuûa mình nghæ ngôi. Tieäc tan, chuyeân söù lieàn ñeán thaát phöông tröôïng taï ôn, keá ñeán khoá ty caùm ôn coâng toå chöùc böõa tieäc chay. Keá ñoù laïi quay trôû laïi thaát phöông tröôïng, thænh môøi truï trì buoåi chieàu ñeán duøng böõa côm toái vaø duøng thang thuûy baùnh traùi luùc ban ñeâm. Caû hai böõa aên ñeàu môøi löôõng töï vaø caàn cöïu cuøng tham döï baàu baïn (quang baïn). * * * [1124b17]

SÔN MOÂN QUAÛN ÑAÕI TAÂN MEÄNH TÍNH CHUYEÂN SÖÙ [1124b17]
Khoá ty hoäi nghò quaûn ñaõi cuùng saán nhö nghi. Thöôïng thuû tri söï caùch nhaät ngheä taân meänh tieàn, thaùp höông baùi thænh. Thöù ngheä khaùch vò baåm thænh chuyeân söù. Linh khoá ty khaùch ñaàu thænh löôõng töï, caàn cöïu quang baïn. Teä saán ñöông nhö leã, baát khaû khinh mieät. Töø ngöõ haønh leã tònh döõ ñaëc vi leã ñoàng. Taåm ñöôøng trung phu truï trì cao toøa. Chuyeân söù phuï vò vu höõu. Löôõng töï nhö thöôøng lieät taû höõu. Caàn cöïu ñoái dieän vò, thò giaû tri söï haï vò. Vieãn tieáp boäc tuøng quaûn ñaõi ngoaïi, ñöông chi khao lao. Sôû chí truï trì ña nhaân hoaøn phoù tha sôn. Taêng haønh hoaøi kyø tuùc phaãn, ñoäng trí thaàn vaãn, truyeàn chi quan vieân só thöù. Nhaân nhaát nhaân voâ tri, nhö söû nhaát töï moâng kyø aùc danh. Laõo thaønh, kyø tuùc, ngoaïi hoä, laân phong, ñöông giôùi taäp chi. Nhieân vi truï trì giaû, phaøm söï löu di aùi khaû daõ. CHUØA NHAØ KHOAÛN ÑAÕI TRUÏ TRÌ MÔÙI THOÏ NHAÄN CHÖÙC VAØ CHUYEÂN SÖÙ [1124b17] Khoá ty taäp hoïp caùc ngöôøi quaûn söï thöông nghò söï nghi chieâu ñaõi truï trì môùi thoï nhaän chöùc vaø

chuyeân söù, goàm caû chuyeän ñöa taëng leã vaät ñuùng nhö nghi thöùc thöôøng leä. Tröôùc böõa khoaûn ñaõi moät ngaøy, tri söï cuûa Ñoâng töï ñeán tröôùc truï trì môùi thoï nhaän chöùc thaép höông môøi thænh, keá ñoù ñeán khaùch ñöôøng (phoøng khaùch) thænh môøi chuyeân söù. Leänh cho khaùch ñaàu haønh giaû cuûa khoá ty ñeán môøi chaáp söï taêng löôõng töï vaø caàn cöïu quang laâm baàu baïn. Taøi vaät daâng taëng phaûi ñuùng theo leã tieát, khoâng theå hôøi hôït lô laø coi thöôøng ñöôïc. Lôøi leõ vaø cung caùch haønh leã cuøng vôùi leã tieát thoâng thöôøng gioáng nhau. Trong taåm ñöôøng baøy trí choã ngoài cao cuûa truï trì, choã ngoài cuûa chuyeân söù ñaët ñeå phuï beân phaûi cuûa truï trì. Löôõng töï saép hai beân phaûi traùi cuûa truï trì nhö leä thöôøng, caàn cöïu ngoài ñoái dieän vôùi truï trì, coøn thò giaû ngoài ôû phía döôùi tri söï. Ñoái vôùi boäc tuøng (cuûa caùc vò ñaïi laõo Hoøa thöôïng) töø xa ñeán nghinh tieáp truï trì thì ngoaøi chuyeän khoaûn ñaõi ñaïi khaùi nhö neâu treân, coøn phaûi coù theâm phaàn khao thöôûng thuø lao nhaát ñònh. Taïi phaàn lôùn caùc nôi ñeán môøi thænh do taân meänh truï trì nhaân phaûi thuyeân chuyeån nhaäm chöùc ñeán chuøa xa, moät soá taêng chuùng ôû boån töï nhaân tröôùc ñaây coù moái hôøn oaùn beøn nöông cô hoäi naøy môû mieäng buoâng lôøi deø bóu noùi xaáu, truyeàn xa thaáu tôùi tai quan vieân cuøng baù taùnh tuïc löõ, thöôøng nhaân caùi voâ tri keùm hieåu bieát cuûa moät ngöôøi maø khieán thanh danh cuûa caû moät ngoâi chuøa phaûi mang tieáng xaáu. Cho neân caùc baäc toân tuùc laõo thaønh taïi boån töï cuøng caùc nhaø ngoaïi hoä vaø caùc baäc tröôûng laõo coù uy

voïng cuûa caùc chuøa laân caän neân coá gaéng ngöøa xa daäp taét. Rieâng baäc laøm truï trì cuõng phaûi löu taâm xeùt soi lôøi aên tieáng noùi cuûa mình trong coâng vieäc, khieán luùc ñaõ rôøi xa boån töï vaãn giöõ ñöôïc loøng thöông meán caûm kích luyeán löu cuûa taêng chuùng ñoái vôùi mình.

*

* *

[1124b27]

TAÂN MEÄNH TÖØ CHUÙNG THÖÔÏNG ÑÖÔØNG TRAØ THANG [1124b27] Chí khôûi ly nhaät, chuyeân söù ngheä chö lieâu bieät. Taân meänh thöôïng ñöôøng, trí taï löôõng töï, caàn cöïu, ñaïi chuùng. Hai toøa minh coå tam haï, höôùng phaùp ñöôøng laäp, phoå döõ ñaïi chuùng xuùc leã tam baùi, tuøng taây lang xuaát. Minh ñaïi chung, chö phaùp khí. Ñaïi chuùng moân toáng. Haønh boäc moân ngoaïi baøi laäp. Sôn moân thuû döï ñinh quaûi tröôùng thieát, trung phu cao toøa höôùng noäi. Thuû toïa höôùng

ngoaïi nhieáp cö chuû vò. Taây ñöôøng, caàn cöïu phaân thuû quang baïn. Ñoâng Taây töï löôõng bieân trieàu toïa. Thöôïng thuû tri söï haønh leã aáp toïa, aáp höông qui vò, ñieåm traø, thu traõn. Taùi khôûi thieâu höông, aáp höông, qui vò ñieåm thang. Thang baõi khôûi taï thöôïng kieäu. Löôõng töï, caàn cöïu bò kieäu vieãn toáng. Truï trì ñöông löïc mieãn chi. Minh ñaïi chung, truï trì kieäu vieãn phöông chæ. TRUÏ TRÌ MÔÙI NHAÄN NHIEÄM VUÏ TÖØ BIEÄT CHUÙNG THÖÔÏNG ÑÖÔØNG DUØNG TRAØ THANG [1124b27] Ñeán ngaøy leân ñöôøng rôøi boån töï, chuyeân söù ñeán caùc lieâu chuùng taêng noùi lôøi giaõ bieät. Truï trì môùi nhaän nhieäm vuï ñeán phaùp ñöôøng thaêng toøa, caûm taï chaáp söï taêng hai töï, caùc vò caàn cöïu vaø toaøn theå ñaïi chuùng. Sau khi truï trì xuoáng phaùp toøa thì ba tieáng troáng gioùng leân, ngaøi ñöùng höôùng maët veà phía phaùp toøa, cuøng ñaïi chuùng giaäp toïa cuï xuoáng neàn ba

laàn ñeå trí yù laïy ba laïy, sau ñoù theo haønh lang phía Taây maø ra ngoaøi. Luùc baáy giôø, gioùng ñaïi hoàng chung vaø ñoàng loaït troãi caùc loaïi phaùp khí. Ñaïi chuùng ñeàu ñöùng daäy cung kính ñöa ra taän sôn moân. Caùc boäc tuøng ñöùng saép haøng haàu ngoaøi sôn moân. Ngoaøi cöûa sôn moân ñaõ chuaån bò saün döïng raïp che maøn, trong tröôùng baøy trí toøa cao höôùng veà beân trong (höôùng veà beân ngoaøi cuõng baøi trí moät toïa vò töông öùng vôùi toøa höôùng veà beân trong). Vò thuû toïa höôùng veà beân ngoaøi taïm nhieáp cö chuû vò. Caùc vò Taây ñöôøng vaø caàn cöïu ngoài ñoái dieän quang laâm baàu baïn. Chaáp söï taêng hai töï Ñoâng Taây chia ra hai beân ngoài ñoái dieän nhau. Moät vò tri söï taêng coù tö caùch cao (thöôïng thuû tri söï) haønh leã, vaùi chaøo môøi truï trì vaø moïi ngöôøi vaøo beân trong toøa ngoài. Sau ñoù vaùi chaøo môøi moïi ngöôøi thaép höông roài quay veà vò trí cuõ daâng traø, ñoaïn thu doïn cheùn traø roài laïi ñöùng daäy ñoát höông vaùi chaøo môøi moïi ngöôøi thaép höông, ñoaïn quay veà vò trí cuõ daâng baøy thang thuûy. Duøng thang thuûy xong, truï trì môùi nhaän nhieäm vuï ñöùng daäy caûm taï moïi ngöôøi roài leân kieäu. Caùc chaáp söï taêng hai töï vaø caùc vò caàn cöïu cuõng chuaån bò kieäu ñeå leân ñöôøng ñöa xa. Truï trì môùi nhaän nhieäm vuï phaûi heát söùc coá gaéng ngaên caûn. Luùc naøy phaûi gioùng ñaïi hoàng chung ñeå bieåu thò trí kính cho ñeán khi kieäu truï trì vöøa nhaän nhieäm vuï ñaõ ñi thaät xa môùi thoâi.

[1124c09]

()

TAÂY ÑÖÔØNG,

ÑAÀU THUÛ THUÏ THÆNH [1124c09] Chuyeân söù ñaùo töï, tieân kieán tri khaùch. Ñoàng ñaùo thò ty, daãn kieán phöông tröôïng, thaùp höông trieån baùi. Töông khaùn traø baõi, toáng khaùch vò. Thöù ngheä chö lieâu. Nhaân söï taát, baåm thò giaû ñoàng ngheä phöông tröôïng tö baåm vaân: “Moã töï kim thænh moã nhaân truï trì”. Truï trì baùo löôõng töï, caàn cöïu ñoàng vaõng thuï thænh nhaân lieâu trung, phu traàn sôù thieáp thö vaán. Chuyeân söù thaùp höông haønh leã, döõ thænh ñöôøng ñaïi ñoàng. Nhö baát duaãn chuùng vi khuyeán thænh. Thuï thænh haäu, truï trì thænh taân meänh caäp löôõng töï, caàn cöïu traø. Toáng taân meänh qui khaùch vò, thöù ñeä thuï haï. Tuaàn lieâu nhaân söï. Vaõn thænh taân meänh, chuyeân söù, ñaëc vi thang, döôïc thaïch, thang quaû. Löôõng töï quang baïn.

TAÂY ÑÖÔØNG HOAËC ÑAÀU THUÛ ÑÖÔÏC THÆNH MÔØI LAØM TRUÏ TRÌ [1124c09] Chuyeân söù ñeán chuøa, tröôùc heát baùi kieán tri khaùch roài cuøng ñeán choã laøm vieäc cuûa thò giaû (thò ty) nhôø thò giaû daãn ñeán baùi kieán phöông tröôïng, thaép höông traûi toïa cuï leã baùi, sau ñoù thaêm hoûi xaõ giao chuyeän aám laïnh roài ñöôïc ñöa veà khaùch ñöôøng nghæ ngôi. Keá ñoù, chuyeân söù ñeán lieâu caùc taêng, cuøng moïi ngöôøi tham leã xong, baùo baåm thò giaû nhôø ñöa ñeán thaát phöông tröôïng, thöa baåm raèng: “Chuùng con ñaây ôû chuøa moã nay thænh môøi vò moã… laøm truï trì”. Truï trì baùo tin naøy vôùi chaáp söï taêng hai töï vaø caùc vò caàn cöïu roài yeâu caàu caùc vò naøy ñöa chuyeân söù ñeán lieâu cuûa vò ñaàu thuû… ñöôïc môøi laøm truï trì, ñem sôù thieáp vaø thö tín lieân quan ñeán vieäc môøi thænh trình baøy ra. Chuyeân söù thaép höông haønh leã, nghi thöùc cuøng vôùi môøi thænh ñöông nhieäm truï trì gioáng nhau. Nhö ngöôøi ñöôïc môøi töø choái tieáp nhaän chöùc môùi thì moïi ngöôøi phaûi khhyeân giaûi ñoäng vieân ñuû caùch, heát tình. Sau khi ngöôøi ñöôïc môøi xieâu loøng chaáp nhaän thì truï trì môøi truï trì môùi nhaän nhieäm vuï cuøng hai töï vaø caàn cöïu duøng traø, roài sau ñoù môùi ñöa vò môùi nhaän chöùc truï trì ñeán taïm truù taïi khaùch ñöôøng, vò naøy tröôùc sau theo thöù töï nhaän caùc nghi thöùc chuùc möøng roài ñeán taát caû caùc taêng lieâu thaêm hoûi qua moïi ngöôøi. Toái ñoù, nhaø chuøa môøi vò truï trì môùi nhaän chöùc vaø chuyeân söù

duøng thang thuûy, côm toái. Veà ñeâm laïi môøi duøng thang thuûy cuøng baùnh traùi. Taát caû caùc böõa chieâu ñaõi naøy ñeàu coù hai töï quang laâm baàu baïn.

*

* *

() [1124c17]

()

(

)

(

)

()

(
)
(
)(
)

THUÏ THÆNH NHAÂN THAÊNG TOØA

(Danh ñöùc, Taây ñöôøng, tieàn ñöôøng Thuû toïa phöông cöû haønh thöû)

[1124c17] Chuyeân söù ñöông caùch tuùc hoaøi höông ngheä phöông tröôïng, xuùc leã tam baùi, töø vaân: “Baùi thænh Hoøa thöôïng lai nhaät vi taân meänh Hoøa thöôïng daãn toøa”. Thöù nhaät chuùc baõi, phaùp toøa höõu bieân baøi lieät yû traùc. Traùc thöôïng an sôù thieáp. Toøa taû dieäc thieát truï trì yû töû. Minh coå taäp chuùng. Truï trì xuaát thaêng toøa (döõ Nguõ tham leã ñoàng). Linh thænh khaùch thò giaû thænh taân meänh phu toïa, bao myõ taân meänh vi phaùp nhi xuaát, khuyeán thænh cöû döông uyû chuùng haùt ngöôõng. Cöû thoaïi höõu voâ baát caâu (Tuøng Nguyeân vi Yeåm Thaát daãn toøa, Tieáu Am vi Tuøng Nguyeân daãn toøa, giai baát cöû thoaïi. Thaïch Kieàu vi Giaûn Thöôøng daãn toøa, Töùc Am vi Phuïc Am

daãn toøa, giai cöû thoaïi). Haï toøa truï trì qui toøa taû höôùng ngoaïi nhi laäp. Chuyeân söù ñoàng tri khaùch thò giaû, vaõng taân meänh tieàn vaán taán taát, taân meänh xuaát truï trì. Thöù döõ löôõng töï, ñaïi chuùng vaán taán. Nhöôïc taân meänh thò töï phaùp ñeä töû, truï trì phoù phaùp y, höõu phaùp ngöõ. Phi y lieãu, taán tieàn thænh truï trì phu toïa, ñaïi trieån tam baùi, baát thu toïa cuï. Tieán töø vaân: “Taûo moâng ñaøo chuù, ngöôõng quí tieân toâng. Lai thænh kyù caàn, nan ñaøo coâng meänh. Haï tình voâ nhieäm hoaøng cuï chi chí”. Höïu tam baùi, taán töø vaân: “Töùc nhaät thôøi leänh caån thôøi, coäng duy ñöôøng thöôïng boån sö ñaïi Hoøa thöôïng toân haäu khôûi cö ña phöôùc”. Höïu tam baùi thu toïa cuï taán tieàn vaán taán. Truï trì ñaùp vaân: “Tö ñaïo sôû kyù, nhaát thaûi cöûu ñænh, baát thieåm ñöông nhaân, duy kyù baûo nhieäm”. Khöôùc qui toøa höõu laäp. Chuyeân söù ñoä sôù thieáp, caùc höõu phaùp ngöõ. Nhöôïc phi phaùp töï, töùc xuaát toøa tieàn döõ truï trì vaán taán. Thöù döõ löôõng töï, ñaïi chuùng vaán taán. Kính qui toøa höõu nieâm y, nieâm sôù thieáp, höõu phaùp ngöõ. Chuyeân söù tieân baåm duy-na thænh tuyeân sôù thieáp nhaân. Tuyeân taát, chæ toøa höõu phaùp ngöõ. Ñaêng toøa thuøy ngöõ, vaán ñaùp ñeà cöông, töï taï. Keát toøa haï toøa, ñaùo truï trì tieàn löôõng trieån tam leã. Sô trieån töø vaân: “Thao öng thænh meänh, höõu ñieám Toâng phong. Ngöôõng mong ngoïc

thaønh. Haï tình baát thaéng caûm kích chi chí". Truï trì ñaùp vaân: "Hæ khaùnh nhaân thieân chi thænh vinh taêng Phaät nhaät chi quang. Haï tình baát thaéng haân bieán chi chí". Taùi trieån

vaân: "Töùc nhaät thôøi leänh caån thôøi. Coäng duy ñöôøng ñaàu Hoøa thöôïng toân haäu khôûi cö ña phöôùc". Xuùc leã tam baùi, hoaëc giaûng hoaëc mieãn, tuøy truï trì yù. Thöù döõ löôõng töï, ñaïi chuùng vaán taán. Tri khaùch thò giaû daãn tuaàn lieâu trí taï. Nhö töï phaùp giaû, haï toøa tieân chí truï trì tieàn, ñaïi trieån tam baùi, thoaùi döõ ñaïi chuùng vaán taán, nhieân haäu tuaàn taï ñoàng tieàn. Nhö dó thöù ñaàu thuû, Taây ñöôøng, laâm thôøi höïu taïi truï trì chaâm chöôùc giaûng haønh. NGÖÔØI MÔÙI ÑÖÔÏC MÔØI LAØM TRUÏ TRÌ THAÊNG TOØA (Ngöôøi môùi ñöôïc môøi laøm taân truï trì phaûi voán laø danh taêng ñaïi ñöùc cuûa Taây ñöôøng hoaëc laø thuû toïa cuûa tieàn ñöôøng môùi ñöôïc cöû haønh leã naøy)

[1124c17] Tröôùc ngaøy naøy moät ñeâm, chuyeân söù phaûi mang höông ñeán thaát phöông tröôïng traûi toïa cuï xuoáng ñaát giaäp ñaàu leã ba laïy baåm baïch raèng: "Baùi thænh Hoøa thöôïng, ngaøy mai naøy xin Hoøa thöôïng haõy vì Hoøa thöôïng môùi nhaän chöùc truï trì cuûa teä töï maø tieán haønh leã höôùng daãn giôùi thieäu thaêng toøa". Qua ngaøy hoâm sau aên chaùo saùng xong, beân phía phaûi phaùp toøa saép baøy baøn gheá. Treân baøn ñaët baøy sôù thieáp lieân quan ñeán vieäc môøi taân truï trì, beân phía traùi phaùp toøa cuõng ñaët gheá cuûa truï trì. Gioùng troáng teà taäp taêng chuùng, truï trì ñeán phaùp ñöôøng thaêng toøa, nghi thöùc cöû haønh gioáng nhö leã caùc ngaøy Nguõ tham trong thaùng. Sau ñoù sai thò giaû thænh khaùch môøi truï trì môùi thoï maïng vaøo phaùp ñöôøng ngoài xeáp baèng

kieát-giaø. Truï trì phaùt bieåu ngaén goïn vaøi lôøi khen taëng taân thoï maïng truï trì vì ñaïi keá Phaät phaùp maø rôøi boån töï ñeán nhaän nhieäm vuï ôû chuøa khaùc, ñoàng thôøi khuyeân môøi taân thoï maïng truï trì cöû döông tinh nghóa Phaät phaùp laøm maùt loøng kính ngöôõng aùi moä cuûa ñaïi chuùng. Tuy nhieân, taân thoï maïng truï trì coù môû lôøi cöû döông tinh nghóa Phaät phaùp hay khoâng laø ñieàu khoâng baét buoäc [Tuøng Nguyeân höôùng daãn giôùi thieäu thaêng toøa cho Yeåm Thaát, Tieáu Am höôùng daãn giôùi thieäu thaêng toøa cho Tuøng Nguyeân, ñeàu khoâng cöû thoaïi. Thaïch Kieàu höôùng daãn giôùi thieäu thaêng toøa cho Giaûn Ñöôøng, Töùc Am höôùng daãn giôùi thieäu thaêng toøa cho Phuùc Am, ñeàu coù cöû thoaïi (cöû döông tinh nghóa Phaät phaùp)]. Xuoáng toøa, truï trì trôû veà vò trí cuõ ñöùng taïi beân traùi phaùp toøa xoay maët veà phía ngoaøi. Chuyeân söù cuøng vôùi thò giaû cuûa tri khaùch vaø thò giaû ñeán tröôùc maët taân thoï maïng truï trì vaùi chaøo thaêm hoûi xong thì taân thoï maïng truï trì cuõng ñeán tröôùc truï trì vaùi chaøo thaêm hoûi chaáp söï taêng hai töï vaø taát caû taêng chuùng. Neáu taân thoï maïng truï trì voán laø töï phaùp cuûa truï trì thì truï trì nhaân cô hoäi naøy truyeàn phaùp y vaø ban cho phaùp ngöõ. Taân thoï maïng truï trì khoaùc y xong tieán tôùi tröôùc thænh môøi truï trì thaày mình ngoài xeáp baèng kieát- giaø, traûi toïa cuï giaäp ñaàu cöû haønh ñaïi leã laïy ba laïy. Sau ñoù khoâng cuoán xeáp toïa cuï, maø caát lôøi baåm baïch

raèng: “Ñeä töû töø laâu ñaõ mong ñöôïc aân sö daïy doã reøn luyeän, tieác laø tieán boä khoâng nhieàu khieán caûm thaáy hoå theïn vôùi Toâng moân. Nay ñaây nhaân chuøa kia aân caàn ñeán môøi thænh, khoù maø choái töø thoaùi thaùc leänh cuûa cô quan coâng quyeàn Phaät giaùo, trong loøng thaät khoâng khoûi heát söùc lo sôï”. Laïi leã theâm ba laïy nöõa, trình lôøi raèng: “Hoâm nay khí trôøi raát hôïp thôøi lònh, chuùng con nhöõng daùm kính chuùc ñaïi Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu boån sö, sinh hoaït haèng ngaøy bình thöôøng, nhieàu phöôùc-nhieàu hueä”. Laïi leã theâm ba laïy, cuoán toïa cuï tieán leân phía tröôùc chaøo hoûi vaán an. Truï trì ñaùp leã, ngoû lôøi raèng: “Tieàn ñoà cuûa oâng voâ löôïng, laø hy voïng hieän taïi cuûa cöûa Phaät. Nhö nay daán thaân gaùnh vaùc troïng nhieäm aáy töùc laø gaëp ñieàu nhaân thì khoâng luøi böôùc. Mong oâng coá gaéng baûo nhieäm, laøm troøn chöùc vuï!”. Taân thoï maïng truï trì lui veà beân meù phaûi cuûa phaùp toøa maø ñöùng, chuyeân söù ñem sôù thieáp, nhaát nhaát ñeä trình leân. Hai beân ñeàu tuyeân thuyeát vaøi caâu phaùp ngöõ. Neáu taân nhieäm truï trì khoâng phaûi laø phaùp töï cuûa truï trì thì sau khi xuoáng toøa lieàn ñeán tröôùc phaùp toøa vaùi chaøo vaán an truï trì, ñoaïn cuøng hai töï vaø toaøn theå taêng chuùng vaùi chaøo vaán an nhau roài môùi quay veà meù beân phaûi cuûa phaùp toøa, ñöa phaùp y leân, keá ñöa sôù thieáp leân vaø ñeàu coù noùi vaøi caâu phaùp ngöõ. Tröôùc ñoù, chuyeân söù ñaõ nhôø duy-na thænh môøi ngöôøi tuyeân

ñoïc sôù thieáp. Sau khi ñoïc sôù thieáp xong, chæ phaùp toøa noùi vaøi caâu phaùp ngöõ. Taân thoï maïng truï trì leân phaùp toøa ñoái ñaùp hoûi han chuyeân söù maáy caâu, keá noùi vôùi moïi ngöôøi vaøi caâu ñeà cöông Phaät lyù, sau ñoù ñaùp taï truï trì vaø taát caû moïi ngöôøi lieân quan ñeán buoåi leã. Theá laø nghi thöùc thaêng toøa keát thuùc, taân thoï maïng truï trì xuoáng phaùp toøa ñeán tröôùc truï trì traûi toïa cuï giaäp ñaàu laïy ba laïy hai laàn. Laàn thöù nhaát traûi toïa cuï leã baùi cuùc cung baåm baïch raèng: “Nhôø hoàng phöôùc cuûa Hoøa thöôïng, con laïm nhaän leänh môøi laøm truï trì cuûa chuøa moã..., khoâng khoûi ñieám nhuïc Toâng moân. Ngöôõng mong yù vaøng ngoïc cuûa Hoøa thöôïng taùc thaønh cho vieäc naøy, trong loøng thaät caûm kích voâ cuøng!”. Truï trì ñaùp lôøi raèng: “Vieäc tuyeån choïn oâng laøm taân thoï maïng truï trì, treân hôïp vôùi loøng trôøi, döôùi thuaän vôùi coâng luaän cuûa ngöôøi, chaúng rieâng moät chuøa ta caûm thaáy vui möøng, maø caû cöûa Phaät cuõng nhaân ñoù maø taêng theâm phaàn quang vinh, trong loøng thaät heát söùc haân hoan!”. Taân thoï maïng truï trì traûi toïa cuï laàn thöù hai baåm baïch: “Hoâm nay khí trôøi chính hieäp thôøi lònh, chuùng con cuøng caàu chuùc Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu sinh hoaït thö thaùi, nhieàu phöôùc – nhieàu thoï”. Vieäc traûi toïa cuï xuoáng neàn giaäp ñaàu laïy ba laïy tieán haønh hay khoâng laø tuøy yù truï trì. Tieáp ñoù, taân thoï maïng truï trì cuøng vôùi hai töï vaø toaøn theå ñaïi chuùng vaùi chaøo vaán an laãn nhau. Thò giaû cuûa Tri khaùch höôùng daãn taân thoï maïng truï trì ñeán khaép caùc

lieâu cuûa taêng chuùng thaêm qua moät löôït vaø caûm taï moïi ngöôøi. Neáu taân thoï maïng truï trì laø töï phaùp (ñeä töû truyeàn phaùp) cuûa truï trì boån töï thì sau khi xuoáng toøa tröôùc heát ñeán tröôùc truï trì traûi toïa cuï xuoáng neàn giaäp ñaàu

laïy ba laïy theo ñaïi leã, sau ñoù lui ra cuøng ñaïi chuùng vaùi chaøo vaán an, keá ñi moät voøng caùc lieâu caûm taï taêng chuùng, söï vieäc tieán haønh cuõng gioáng nhö ñaõ moâ taû ôû tröôùc. Nhö theo thöù töï, ñaàu thuû hay chaáp söï taêng ôû Taây ñöôøng ñöôïc tuyeån choïn thoï maïng chöùc vuï taân truï trì thì laâm thôøi phaûi tieán haønh nghi thöùc theá naøo laø do truï trì boån töï tuøy nghi chaâm chöôùc maø thöïc hieän. * * * [1125a13]
( )

CHUYEÂN SÖÙ ÑAËC VI THUÏ THÆNH NHAÂN TIEÃN ÑIEÅM

[1125a13] Chuyeân söù ngheä taân meänh tieàn nghò ñònh phöông tröôïng, daãn toøa saán, tö chuùng saán, tuyeân sôù thieáp nhaân caäp löôõng töï, caàn cöïu, giang hoà, höông nhaân, phaùp quyeán ñaúng thieáp saán. Chí nhaät, chuùc baõi, chuyeân söù hoaøi höông ngheä phöông tröôïng xuùc leã baùi thænh vaân: “Kim thaàn ngoï khaéc töïu, vaân ñöôøng bò sô phaïn, ñaëc vi taân meänh Hoøa thöôïng. Phuïc voïng töø bi phuû thuøy giaùng troïng”. Phuïc ngheä taân meänh tieàn baùi thænh (ñoàng tieàn leã). Phöông tröôïng khaùch ñaàu ñoàng chuyeân söù haønh giaû, thænh chö lieâu caùc quaûi Tieãn ñieåm baøi. Ö taêng ñöôøng noäi truï trì ñoái dieän thieát taân meänh vò. Ñöôøng ngoaïi tri khaùch baûn ñaàu thieát chuyeân söù vò. Kyø traø thang baûng tröông vu ñöôøng ngoaïi löôõng baøng. Chí trai thôøi phuùc taân meänh ñaùo taêng ñöôøng tieàn, só truï trì ñoàng nhaäp ñöôøng vaán taán. Chuyeân söù tuøy nhaäp ñöôøng tieân aáp truï trì qui vò, thöù aáp taân meänh qui vò, thieâu höông haønh leã tònh ñoàng tieàn. Haï thöïc, haønh saán, traø taát, tieân thu taân meänh traõn. Chuyeân söù taán tieàn löôõng trieån tam leã, toáng taân meänh xuaát haäu moân. Chuyeân söù nhaäp truï trì tieàn löôõng trieån tam leã,

toáng truï trì xuaát tieàn moân. Phuïc qui ñöôøng chuù höông ñaïi trieån tam baùi, tuaàn ñöôøng nhaát taùp, tính ngoaïi ñöôøng, qui trung vaán taán, thu traõn minh coå tam haï. Thoaùi toøa. Ñöông vaõn thang quaû, döôïc thaïch, quang baïn ñoàng tieàn.

CHUYEÂN SÖÙ ÑAËC BIEÄT TOÅ CHÖÙC TIEÄC CHAY KHOAÛN ÑAÕI TAÂN THOÏ MAÏNG TRUÏ TRÌ [1125a13] Chuyeân söù ñeán tröôùc vò taân thoï maïng truï trì baøn baïc taøi vaät boá thí nhôø phöông tröôïng höôùng daãn nghi thöùc thaêng toøa taøi vaät boá thí cho toaøn theå taêng chuùng, ban taëng caùc soá ngaïch taøi vaät boá thí theâm cho ngöôøi ñoïc sôù thieáp vaø cho chaáp söï taêng hai töï, caàn cöïu, caùc cao taêng aån daät hieän truï taïi chuøa, ngöôøi thaân cuøng queâ vaø caùc ñoàng ñaïo cuøng sö moân cuûa taân thoï maïng truï trì. Ñeán ngaøy, sau khi duøng chaùo saùng xong, chuyeân söù mang höông ñeán thaát phöông tröôïng, tieán haønh nghi leã traûi toïa cuï giaäp ñaàu xuoáng ñaát laïy ba laïy baåm baïch: “Ñuùng giôø ngoï hoâm nay, ñaëc bieät theát tieäc chay côm rau ñaõi Hoøa thöôïng taân thoï maïng truï trì taïi taêng ñöôøng (vaân ñöôøng). Ngöôõng mong Hoøa thöôïng töø bi haï mình quang laâm!”. Keá ñeán tröôùc taân thoï maïng truï trì baùi thænh, leã tieát cuõng gioáng nhö tröôùc. Haønh giaû khaùch ñaàu cuûa phöông tröôïng cuøng haønh giaû cuûa chuyeân

söù ñeán caùc lieâu yeâu caàu treo baøi hieäu caùo thò thieát tieäc chay. Trong taêng ñöôøng

boá trí nhö sau : ñoái dieän vôùi choã ngoài cuûa truï trì boá trí choã ngoài cho taân thoï maïng truï trì. Ngoaøi taêng ñöôøng beân caïnh vò trí cuûa tri khaùch boá trí choã ngoài chuyeân söù, baûng caùo thò ñieåm traø vaø thang thuûy treo hai beân cöûa chaùnh cuûa taêng ñöôøng. Ñeán giôø ñoä trai, chuyeân söù phuùc baåm cuøng taân thoï maïng truï trì, ñeán tröôùc cöûa taêng ñöôøng chôø ñoùn truï trì cuøng vaøo. Truï trì ñeán, hai ngöôøi cuøng vaùi chaøo vaán an ngaøi. Sau ñoù, chuyeân söù theo vaøo taêng ñöôøng tröôùc heát vaùi chaøo môøi truï trì vaøo phaùp toøa, keá ñoù môøi taân thoï maïng truï trì vaøo phaùp toøa. Ñoaïn ñoát höông haønh leã, nghi thöùc tieán haønh cuõng gioáng nhö ñoái vôùi truï trì hieän nhieäm. Tieáp ñoù doïn tieäc chay, taëng taøi vaät vaø duøng traø xong thì tröôùc tieân thu doïn cheùn traø cuûa taân thoï maïng truï trì. Keá ñoù, chuyeân söù ñeán tröôùc taân thoï maïng truï trì traûi toïa cuï giaäp ñaàu laïy ba laïy hai laàn, tieãn taân thoï maïng truï trì theo cöûa sau maø ra, ñoaïn chuyeân söù quay laïi phaùp toøa ñeán tröôùc truï trì ñöông nhieäm, traûi toïa cuï giaäp ñaàu laïy ba laïy hai laàn, ñoaïn tieãn ñöông nhieäm truï trì theo cöûa tröôùc maø ra ngoaøi. Xong laïi quay vaøo taêng ñöôøng ñoát höông, traûi toïa cuï giaäp ñaàu laïy ba laïy, tuaàn ñöôøng moät voøng roài ñi ra ngoaøi taêng ñöôøng, ñoaïn quay voâ chính giöõa taêng ñöôøng höôùng veà moïi ngöôøi vaùi chaøo vaán an, roài ngay ñoù thu doïn cheùn traø, gioùng troáng ba tieáng lui khoûi phaùp toøa. Toái ñoù ñaõi thang thuûy, traø quaû vaø thieát côm toái, coù caùc baäc toân tuùc hai töï vaø caàn cöïu

quang laâm baàu baïn, nghi thöùc cuõng gioáng nhö ñoái vôùi môøi thænh ñöông nhieäm truï trì laøm taân truï trì. * * * [1125a28]

SÔN MOÂN QUAÛN ÑAÕI THUÏ THÆNH NHAÂN TÍNH CHUYEÂN SÖÙ [1125a28] Töïu taåm ñöôøng phu thieát truï trì chuû vò. Taân meänh ñoái dieän trung vò, taû thieát chuyeân söù vò. Löôõng töï, caàn cöïu quang baïn taû höõu vò. Haï saán haønh leã ñoàng tieàn. NHAØ CHUØA KHOAÛN ÑAÕI THOÏ MAÏNG TAÂN TRUÏ TRÌ VAØ CHUYEÂN SÖÙ [1125a28] Taïi taåm ñöôøng cuûa truï trì baøy trí chuû vò cuûa truï trì. Vò trí cuûa taân thoï maïng truï trì ñaët taïi chính giöõa ñoái dieän vôùi vò trí cuûa truï trì, beân caïnh meù traùi laø vò trí cuûa chuyeân söù. Vò trí cuûa caùc chaáp söï taêng hai töï vaø caàn cöïu quang laâm baàu baïn ôû hai beân phaûi traùi. Tieán haønh nghi leã hieán taëng taøi vaät boá thí nhö phía tröôùc ñaõ moâ taû ñoái vôùi môøi thænh ñöông nhieäm truï trì. *

* * [1125b02]

THUÏ THÆNH NHAÂN TÖØ CHUÙNG THAÊNG TOØA TRAØ THANG [1125b02] Thuï thænh nhaân linh thò giaû ñoàng chuyeân söù döï ngheä phöông tröôïng baåm taù phaùp toøa, thöôïng ñöôøng töø chuùng. Toøa baát phu thieát. Taû thieát truï trì vò, minh coå taäp chuùng. Truï trì xuaát qui vò. Thuï thænh nhaân kính vaõng truï trì tieàn vaán taán. Thöù döõ ñaïi chuùng hoøa nam thaêng toøa cöû döông

taát haï toøa. Tieân töø truï trì xuùc leã tam baùi. Thöù höôùng phaùp toøa laäp töø chuùng phoå ñoàng xuùc leã tam baùi. Moân thuû höôùng lyù trung thieát ñaëc vò giaûng traø thang, löôõng töï, caàn cöïu quang baïn. Thöôïng thuû tri söï haønh leã, döõ ñöông ñaïi ñoàng. Minh ñaïi chung toáng. Dó thöù Taây ñöôøng ñaàu thuû, taéc voâ töø chuùng thöôïng ñöôøng. Laâm haønh tieân ñoàng chuyeân söù thöôïng phöông tröôïng, thaùp höôùng

xuùc leã tam baùi baåm töø. Thöù tuaàn lieâu töø bieät. Sôn moân thuû traø thang leã ñoàng tieàn. NGÖÔØI ÑÖÔÏC MÔØI THÆNH THOÏ MAÏNG TAÂN TRUÏ TRÌ TÖØ BIEÄT CHUÙNG LEÂN TOØA DÖÏ TRAØ THANG [1125b02] Ngöôøi ñöôïc môøi thænh thoï maïng taân truï trì baûo thò giaû vaø chuyeân söù ñeán thaát phöông tröôïng baåm baùo, möôïn phaùp toøa ñeå cöû haønh nghi thöùc thöôïng ñöôøng töø bieät ñaïi chuùng. Phaùp toøa khoâng trang trí gì theâm, meù beân traùi thieát trí vò trí truï trì. Trong luùc trieån khai nghi leã gioùng troáng taäp hôïp ñaïi chuùng, truï trì ra phaùp ñöôøng tôùi ngay vò trí cuûa mình ngoài. Ngöôøi ñöôïc môøi thænh thoï maïng taân truï trì ñeán tröôùc truï trì vaùi chaøo vaán an, keá chaép hai baøn tay höôùng veà ñaïi chuùng vaùi chaøo bieåu thò trí yù, sau ñoù môùi leân phaùp toøa cöû döông ngaén goïn Phaät phaùp xong, lieàn xuoáng toøa. Tröôùc heát töø bieät truï trì, giaäp toïa cuï xuoáng ñaát laïy ba laïy trí kính. Keá ñoù ñöùng, maët höôùng veà phaùp toøa cuøng ñaïi chuùng caùo bieät. Ñaïi chuùng cuøng giaäp toïa cuï xuoáng neàn ba laàn bieåu thò trí yù. Taïi cöûa coảng cuûa sôn moân höôùng veà beân trong saép baøy toøa vò tieán haønh leã ñaõi traø thang, coù chaáp söï taêng hai töï vaø caàn cöïu quang laâm baàu baïn do tri söï taêng coù ñòa vò cao haønh leã, nghi thöùc gioáng nhö luùc môøi thænh ñöông nhieäm truï trì. Sau ñoù gioùng ñaïi hoàng chung ñöa ñi. Neáu nhö ngöôøi ñöôïc môøi thænh thoï maïng taân truï trì laø caùc baäc thaáp hôn Taây ñöôøng hay ñaàu thuû, thì khoâng

cöû haønh nghi thöùc thöôïng ñöôøng caùo bieät ñaïi chuùng. Luùc ra ñi tröôùc heát cuøng vôùi chuyeân söù ñeán thaát cuûa phöông tröôïng, thaép höông giaäp toïa cuï xuoáng neàn laïy ba laïy baåm baïch caùo töø, keá ñi khaép caùc lieâu töø bieät ñaïi chuùng. Leã ñaõi traø thang taïi coảng sôn moân gioáng nhö vöøa töôøng thuaät ôû treân. * * * LÔØI BAØN Tieát naøy xieån thuaät raønh roõ ñaày ñuû leã tieát vaø nghi thöùc vieäc môøi nhaän nhieäm vuï taân truï trì. Phía ñi môøi nhaän chuû yeáu ñöôïc moâ taû laø choïn löïa chuyeân söù theá naøo vaø moät soá vieäc laøm cuøng leã tieát phaûi tuaân thuû cuûa chuyeân söù khi ñeán chuøa cuûa ngöôøi ñöôïc thænh môøi thoï maïng taân truï trì. Phía ñöôïc môøi coù caùc tình huoáng sau ñaây: hoaëc laø ñöông nhieäm truï trì cuûa moät chuøa naøo ñoù ñöôïc môøi ñeán laøm truï trì moät chuøa khaùc, hoaëc laø moät vò tröôûng laõo ñaõ thoaùi höu hoaëc ñang kyù nguï ôû moät ngoâi chuøa naøo ñoù ñöôïc môøi ñeán laøm truï trì ôû moät chuøa khaùc vaø trong tröôøng hôïp naøy thì vò aáy laïi phaûi moät laàn nöõa rôøi nuùi töùc laø chuøa ñeå vì töông lai Phaät moân maø phuïc vuï, hoaëc laø moät chaáp söï taêng cao caáp cuûa moät ngoâi chuøa naøo ñoù ñöôïc thænh môøi laøm truï trì ôû moät chuøa khaùc, trong tröôøng hôïp naøy thì ñöôïc coi nhö laø vinh

thaêng chöùc vuï ñaëc bieät, coøn moái quan heä ñoái vôùi truï trì chuøa cuõ thì coù hai tình huoáng sau ñaây: a- Moät laø vò aáy cuõng laø ñeä töû truyeàn phaùp cuûa truï trì. b- Hai laø vò aáy chaúng coù quan heä phaùp thoáng vôùi truï trì. Trong taát caû caùc tình huoáng neâu treân thì moãi tình huoáng ñeàu coù leã nghi rieâng do nhaân thaân cuûa caùc ñöông söï ñoù ñeàu coù chia ra nhieàu cöông vò sang heøn, cao thaáp khaùc nhau ñöa ñeán caùc leã nghi cuõng coù tính caùch phoàn giaûn, khinh troïng khaùc nhau, nhöng noùi chung thì taát caû moïi tình huoáng ñoù ñeàu caàn giaûng cöùu moät caùch traân troïng. Caùc tình huoáng naøy thöù nhaát bieåu thò söï toân troïng chöùc vuï truï trì, thöù hai bieåu minh sinh hoaït Thieàn laâm phaùt trieån ñaït ñeán giai ñoaïn môùi nhö hieän nay laø thôøi kyø chuù troïng tu chöùng cuûa noäi taâm chöù khoâng quaù coi troïng hình thöùc beân ngoaøi, töø ñoù ñöa ñeán vieäc 10 phaàn chuù troïng ñeán cheá ñoä cuûa tuøng laâm, cuõng laø thôøi kyø chuù troïng ñeán quan heä toân ti trong noäi boä tuøng laâm cuøng vôùi söï quan heä thaân thieát giöõa caùc chuøa. Theo lôøi truyeàn raát sôùm ôû ñôøi Toáng thì söï thònh haønh leã nhaïc choán tuøng laâm ñaõ vöôït troäi raát xa leã nhaïc cuûa nhaø Nho. Coù moät hoâm, Ñaïi sö Lyù hoïc cuûa Nho giaùo laø Trình Haïo ñi qua chuøa Ñònh Laâm gheù tham quan qui taéc trai ñöôøng cuûa chuøa naøy, ñaõ caûm ñoäng taùn thaùn: “Ba ñôøi leã nhaïc cuûa Nho gia ta laø ôû nôi naøy ñaây!”. Ñieàu naøy thuyeát minh

phong thaùi coi troïng leã nhaïc, coi troïng hình thöùc cuûa Thieàn laâm ôû ñôøi Toáng ñaõ thònh haønh. Ñôøi Nguyeân chæ laø caên cöù treân cô sôû cuûa ñôøi Toáng ñeå phaùt trieån moät böôùc hoaøn thieän maø thoâi. Vieäc Thieàn laâm coi troïng nghi qui coù maët hôïp lyù laø coù theå öôùc thuùc cöû chæ cuûa taêng ñoà, ñieàu hoøa hoaït ñoäng cuûa nhaø chuøa, naâng cao hieäu suaát laøm vieäc, ñoàng thôøi trong xaõ hoäi daáy leân bao hình töôïng toát ñeïp, nhaân ñoù ñeà cao uy tín cuûa Phaät giaùo. Tuy nhieân, neáu nhö laïi qui ñònh quaù tuûn muûn qui cheá pheùp taéc thì laïi dieãn bieán thaønh tieát muïc vaên chöông röôøm raø gaây ra laém taùc duïng tieâu cöïc, thöù nhaát laø giaûm thieåu thôøi gian cuûa caùc buoåi toïa thieàn, ñoïc kinh cuûa taêng löõ, khoâng coù lôïi cho taêng nhaân trong vieäc ñeà cao söï tu döôõng cuûa toân giaùo, thöù hai taêng phaàn phuï traùch cuûa truï trì, khieán truï trì toái ngaøy phaûi buø ñaàu lo lieäu caùc leã tieát tuûn muûn, khoâng coøn thôøi gian raûnh roãi ñeå duøi maøi nghieân cöùu Phaät lyù, aûnh höôûng ñeán söï nghieäp toái cao toái troïng cuûa ngöôøi laõnh ñaïo töï vieän laø duy trì giaùo lyù maø cuõng aûnh höôûng ñeán naêng löïc thích öùng vôùi sinh hoaït xaõ hoäi. Caùc cöông vò naøy khieán cho raát nhieàu cao taêng khoâng chòu daán thaân ñaûm nhaän chöùc vuï truï trì. Muïc “Taây ñöôøng ñaàu thuû thoï thænh” trong tieát naøy coù noùi ñeán chi tieát “Coù ngöôøi khoâng chòu nhaän ngay maø caàn phaûi ñöôïc moïi ngöôøi khuyeân môøi”, laø phaûn aùnh

chaân thöïc cuûa traïng huoáng nhieàu cao taêng khoâng chòu ra laøm truï trì vöøa neâu treân. Hieän töôïng töø choái naøy ñeán nay vaãn coøn, thaäm chí raát nghieâm troïng. Theo baùo caùo cuûa moät ñieàu tra neâu ra thì hieän nay trong giôùi Phaät hoïc Hoa-Vieät muoán ñaøo taïo ra moät vò truï trì thích hôïp moïi ñieàu kieän toát laø

chuyeän khoâng deã daøng chuùt naøo. Söï thöïc laø thaùi ñoä cuûa ñaïi ña soá ngöôøi ñöôïc phoûng vaán ñeàu cho chöùc vuï truï trì vaø chöùc vuï chuû nhieäm khoa cuûa giaùo sö ñaïi hoïc coi nhö gioáng nhau. Nhö truï trì chuøa Thieân Ninh ñaõ noùi: “Ngöôøi cao thöôïng khoâng theøm nhaän chöùc vuï truï trì maø chæ cam phaän tu haønh thoâi”. Chæ caâu noùi naøy thoâi ñuû ñeå chuùng ta thaáy raèng vaên baûn röôøm raø, leã tieát tuûn muûn cuûa choán tuøng laâm caàn phaûi sôùm ñöôïc söûa ñoåi taän coäi reã vaäy! Maët khaùc laø quyeàn vò suøng cao cuûa truï trì, neáu ñöùng veà maët mua danh ñoaït lôïi maø noùi thì cuõng khieán cho ngöôøi ta phaûi nhoå nöôùc boït. Vieäc laäp beø keát ñaûng ñeå möu ñoaït cho ñöôïc chöùc vuï truï trì haàu truïc lôïi laø chuyeän coù thaät. Ngöôøi ta ñaõ ñem chuøa chieàn trong möôøi phöông bieán daàn daàn thaønh mieáu thôø cuûa con chaùu, maø cuõng coù caû vieäc xem chöùc vuï truï trì cuûa moân phaùi laøm moùn truyeàn thoï rieâng tö cho nhau, hoaëc xem chöùc vuï truï trì nhö moät moùn haøng ñaàu cô tích tröõ ñeå truïc lôïi cuûa thöông tröôøng!

Nhìn töø giaùc ñoä naøy thì phaïm vi xieån thuaät cuûa tieát naøy khoâng rieâng taïi chuøa nhaø, hoaëc boån phaùi tuyeån choïn keá vò truï trì maø laø theo phaùp taéc tuyeån choïn roäng raõi cuûa Thieàn laâm töø tröôùc, neân coù yù nghóa tieán boä raát to lôùn, cho neân caàn phaûi coá söùc nhaân roäng vaø giöõ gìn maõi maõi.

*

* *

[1125b13]

[1125b19]

()

()
(
)
()(
)

[1125c14] [1125c15]

NHAÄP VIEÄN [1125b13] Coå nhaân yeân bao, ñænh laïp. Ñaùo sôn moân thuû haï haïp. Nhaäp moân chuù höông, höõu phaùp ngöõ. Töïu taêng ñöôøng tieàn giaûi bao. Bình xöù traïc tuùc, thuû y, phi ñaùp. Nhaäp ñöôøng chuù höông, Thaùnh taêng tieàn ñaïi trieån tam baùi tham tuyø nhaän ñoàng baùi. Quaûi ñaùp dó, ñaùo Phaät ñieän nieâm höông, höõu phaùp ngöõ. Ñaïi trieån tam baùi. Thöù Thoå ñòa ñöôøng, Toå ñöôøng chuù höông, caùc höõu phaùp ngöõ. Nhaäp phöông tröôïng cöù thaát, höõu phaùp ngöõ. Thöù ñeä khai ñöôøng chuùc. [1125b19] Thaùnh kim thôøi taân meänh ñaùo lai, ñöông khaùn an haï xöù caän vieãn. Caän taéc thuû toïa laõnh chuùng vaõng nghinh. Vieãn taéc löôõng töï, caàn cöïu nhi dó. Chuyeân söù döï ñöông keá baåm truï trì, taát tieân phaùt pheâ mien chuùng vieãn nghinh. Nhöôïc an haï xöù caän, ñöông bieän thang quaû. Löôõng töï, caàn cöïu quang baïn, traïch nhaät nhaäp vieän. Khoá ty nhaát nhaát baøi bieän. Caùch tuùc quaûi Tieáp truï trì baøi baùo chuùng. Chí thôøi minh ñaïi chung, chö phaùp khí. Ñaïi chuùng moân nghinh do vieãn chí caän. Löôõng haønh baøi laäp. Haønh boäc laäp ñaïi chuùng ngoaïi. Taân meänh ñaùo moân chuù höông, cöù phaùp ngöõ. Chí Phaät ñieän chuù höông, cöû phaùp ngöõ. Ñaïi trieån tam baùi, minh taêng ñöôøng chung. Ñaïi chuùng tieân qui baùt vò laäp ñònh. Taân meänh nhaäp ñöôøng chuù höông. Tham tuøng nhaân ñoàng trieån tam

baùi. Duy-na ñöông dieän vaán taán, daãn tuaàn ñöôøng nhaát taùp. Tham tuøng nhaân tieân xuaát. Löôõng töï toáng taân meänh qui baùt vò, xuùc leã tam baùi. Thöù chí Thoå ñòa ñöôøng, Toå ñöôøng chuù höông, caùc höõu phaùp ngöõ. Nhaäp phöông tröôïng cöù thaát. Thò giaû taán tieàn chuù höông vaán taán traéc laäp haäu cöû phaùp ngöõ. Taát, haønh giaû taán traùc buùt nghieãn, tri söï cuï traïng (thöùc kieán haäu), bò baøn phuïc phuûng trình töï aán. Taân meänh khaùn phong phoù tri söï khai phong. Taân meänh thò trieän caät, töïu traïng thöôïng tieân kieåm aùp. Thöù ñeà nhaät töû, söû aán ö thöôïng. Tri söï thu traïng, y baùt thò giaû thu aán, thoaùi traùc. Truï trì khôûi thaân. Tri söï toaøn ban taán lieät. Thöôïng thuû thaùp höông, löôõng trieån tam leã. Sô trieån töø vaân: “Töø moâng Hoøa thöôïng quang cöù phaùp dieân haï tình baát thaéng hæ döôïc chi chí”. Taùi trieån töø vaân: “Töùc nhaät thôøi leänh caån thôøi, cung duy taân meänh ñöôøng ñaàu ñaïi Hoøa thöôïng toân haäu khôûi cö ña phöôùc”. Xuùc leã tam baùi. Chö sôn caäp ñaàu thuû, caàn cöïu taán tieàn thaùp

höông (höông baát thuï) thaûo haï taát. Khaùch ñaàu haønh giaû haùt vaân: “Thænh chö sôn löôõng ban, caàn cöïu töïu toøa hieán thang”. Thang baõi, thænh quan khaùch chö sôn ñieåm taâm. Nhöôïc tieàn ñaïi truï trì bieät thieân vò phoù, hoaëc thoaùi cö Ñoâng ñöôøng, vò cöù thaát tieàn, giaûng giao ñaïi leã. Taân meänh thu thaûo haï lieãu, minh taêng ñöôøng chung laõnh chuùng cung toáng

tieàn ñaùo qui lieâu ñoái xuùc leã nhaát baùi. Thöù thuû toïa ñaïi chuùng taùc haï. Haønh boäc giai ñöông tham baùi. Trình töï aán traïng: [1125c14] Ñöông töï khoá ty tyû-kheo Moã giaùp töï aán nhaát loõa Höõu caån thaân naïp taân meänh ñöôøng ñaàu ñaïi Hoøa thöôïng phuïc haäu töø chæ Nieân … nguyeät … nhaät cuï vò traïng TAÂN THOÏ MAÏNG TRUÏ TRÌ VAØO THIEÀN VIEÄN MÔÙI [1125b13] Ngöôøi xöa (chaát phaùc) cho neân taân thoï maïng truï trì vaøo Thieàn vieän thaät giaûn ñôn, baát quaù löng ñeo bao taûi, ñaàu ñoäi noùn meâ, vaøo ñeán coảng chaùnh cuûa chuøa, giôû noùn xuoáng vaøo coảng ñoát höông, thuyeát moät ñoaïn phaùp ngöõ ngaén, keá ñeán tröôùc taêng ñöôøng côûi bao taûi, ngoài yeân laëng moät hoài laâu taïi choã. Sau ñoù röûa chaân, laáy phaùp y ñaép leân ngöôøi, vaøo taêng ñöôøng ñoát höông, roài ñeán tröôùc töôïng Thaùnh taêng traûi toïa cuï quì laïy giaäp ñaàu ba laàn ñaïi leã. Nhöõng ngöôøi tuøy tuøng cuøng vôùi taân truï trì ñoàng tham baùi töôïng Thaùnh taêng. Sau khi tieán haønh xong thuû tuïc ghi teân (quaûi ñaùp: ghi teân vaøo chuøa), taân truï trì ñeán ñieän Phaät thaép höông vaø tuyeân vaøi caâu phaùp ngöõ ngaén goïn, sau ñoù traûi toïa cuï giaäp ñaàu laïy ba laàn, sau ñoù laàn löôït ñeán Thoå ñòa ñöôøng vaø Toå ñöôøng daâng höông, taïi moãi nôi ñeàu coù tuyeân phaùp ngöõ, roài

môùi vaøo thaát phöông tröôïng maø ôû, cuõng phaûi coù tuyeân phaùp ngöõ. Sau ñoù môùi cöû haønh leã khai ñöôøng, chuùc thoï Thaùnh Hoaøng. Ngaøy nay thì khoâng phaûi vaäy, vì khi bieát taân thoï maïng truï trì veà ñeán gaàn saép vaøo töï vieän thì phaûi caên cöù choã ngaøi taïm döøng an nghæ xa hay gaàn chuøa mình. Neáu gaàn thì thuû toïa laõnh ñaïo ñaïi chuùng ñeán nghinh tieáp töø xa, coøn neáu ôû xa thì chæ chaáp söï taêng hai töï vaø caàn cöïu ñaïi dieän chuøa ñeán nghinh tieáp maø thoâi. Chuyeân söù phaûi ñoaùn ñònh tính toaùn tình theá ra sao maø baåm baùo vôùi taân thoï maïng truï trì ñeå phaùt thö baùo mieãn ñaïi chuùng phaûi ñoùn röôùc töø xa. Neáu choã taïm döøng nghæ gaàn chuøa thì nhaø chuøa phaûi lo bieän thang thuûy, baùnh traùi ñeán khoaûn ñaõi taân nhieäm truï trì. Hai töï vaø caàn cöïu quang laâm baàu baïn, choïn ngaøy röôùc taân nhieäm truï trì vaøo töï vieän. Caùc coâng vieäc lieân quan ñeán söï kieän naøy ñeàu do Khoá ty lo lieäu, ñeâm tröôùc hoâm ñoù treo baûng hieäu ñoùn röôùc taân truï trì baùo khaép ñaïi chuùng bieát tin. Ñeán ngaøy gioùng ñaïi hoàng chung vaø troãi taát caû caùc loaïi phaùp khí roài thì ñaïi chuùng ra ngoaøi coảng chuøa saép thaønh hai haøng töø xa ñeán gaàn. Haønh giaû vaø boäc tuøng ñöùng saép thaønh haøng ngoaøi ñaïi chuùng. Taân truï trì ñeán coảng chuøa ñoát höông (nhang) vaø ban phaùp ngöõ ngaén goïn. Khi vaøo ñeán ñieän Phaät, laïi daâng höông vaø cuõng ban moät ñoaïn phaùp ngöõ, ñoaïn traûi toïa cuï tieán haønh giaäp ñaàu laïy ba laïy. Tieáp

ñoù gioùng chuoâng taïi taêng ñöôøng, ñaïi chuùng ai naáy ñeàu ñeán ñöùng yeân ôû vò trí maø mình thoï trai haèng ngaøy. Taân truï trì vaøo taêng ñöôøng thaép höông, caùc ngöôøi tuøy tuøng cuøng nhau traûi toïa cuï giaäp ñaàu laïy ba laïy. Duy- na ñeán tröôùc taân truï trì vaùi chaøo vaán an roài höôùng daãn taân truï trì tuaàn ñöôøng moät voøng. Nhaân vieân tuøy tuøng tröôùc heát rôøi khoûi taêng ñöôøng, chaáp söï taêng hai töï ñöa taân truï trì ñeán vò trí ngaøi ñoä trai, duøng toïa cuï giaäp xuoáng ñaát bieåu thò laïy ba laïy. Keá ñoù, taân truï trì theo thöù töï ñeán Thoå ñòa ñöôøng vaø Toå ñöôøng ñoát höông, taïi moãi nôi ñeàu coù ban phaùp ngöõ. Sau cuøng môùi vaøo thaát phöông tröôïng, ngoài ôû vò trí truï trì. Thò giaû tieán ñeán tröôùc, ñoát höông vaùi chaøo vaán an roài ñöùng sang moät beân ñôïi taân truï trì tuyeân xong moät ñoaïn phaùp ngöõ laø haønh giaû daâng trình buùt vaø nghieân. Tri söï taêng daâng vaên traïng vaø böng maâm coù phuû vaûi ñaët quaû aán cuûa chuøa trình leân taân truï trì (hình thöùc xem phía döôùi). Taân truï trì tieáp nhaän hoäp aán, xem xeùt daáu nieâm phong xong giao cho tri söï taêng môû daáu nieâm phong. Taân truï trì xem aán trieän cuûa chuøa xong beøn kyù teân vaøo vaên traïng, tieáp ñoù ñeà roõ ngaøy thaùng roài ñoùng con daáu cuûa chuøa vaøo ñaáy. Tri söï thu giöõ vaên traïng, coøn thò giaû phuï taù truï trì chöôûng quaûn tieàn baïc, vaät duïng (y baùt thò giaû) thu giöõ con daáu cuûa chuøa, ñoaïn vòn ñôõ truï trì ñöùng daäy. Luùc baáy giôø, toaøn ban tri söï tieán tôùi tröôùc saép thaønh moät haøng, vò thöôïng thuû trong ban thaép höông, tieán haønh traûi toïa cuï laïy giaäp

ñaàu hai laàn: laàn thöù nhaát sau khi traûi toïa cuï baåm baïch: “Töø mong ñöôïc Hoøa thöôïng ñeán truï trì phaùp tòch, boån töï taêng raïng rôõ khoâng ít, boïn con voâ cuøng möøng vui khaáp khôûi trong loøng”. Laàn thöù hai sau khi traûi toïa cuï baåm baïch: “Khí trôøi hoâm nay hôïp thôøi lònh, boïn con ñoàng chuùc nguyeän taân thoï maïng ñaïi Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu sinh hoaït nhö yù, maïnh khoûe laém phöôùc thoï”. Sau ñoù giaäp toïa cuï xuoáng neàn thò yù laïy ba laïy. Tieáp theo ñoù laø Tröôûng laõo caùc chuøa baïn chung quanh vaø ñaàu thuû cuûa Taây töï cuøng caàn cöïu tieán ñeán tröôùc thaép höông bieåu thò chuùc möøng ñaïi khaùi xong, haønh giaû cuûa khaùch ñaàu noùi to: “Xin thænh môøi Tröôûng laõo caùc chuøa baïn chung quanh, chaáp söï taêng hai töï vaø caàn cöïu töïu toøa ñeå boån töï hieán daâng thang thuûy”. Duøng xong thang thuûy, thænh môøi caùc quan khaùch vaø tröôûng laõo caùc chuøa baïn ñieåm taâm. Neáu nhö nguyeân nhieäm truï trì cuûa boån töï luùc ñoù coøn chöa rôøi chuøa ñeán chuøa khaùc nhaän nhieäm vuï môùi, hoaëc giaû töø nhieäm thoaùi cö Ñoâng ñöôøng cuûa chuøa nhaø, thì taân nhieäm truï trì tröôùc khi ñeán nhaän thaát phöông tröôïng phaûi tieán haønh nghi thöùc baøn giao. Taân truï trì thoï nhaän xong leã chuùc möøng giaûn ñôn cuûa tieàn nhieäm truï trì thì gioùng chuoâng taêng ñöôøng, ñích thaân laõnh ñaïo ñaïi chuùng ñöa tieãn tieàn nhieäm truï trì veà lieâu xaù cuûa ngaøi. Caû hai vò taân vaø cöïu truï trì cuøng giaäp toïa cuï xuoáng neàn bieåu thò leã baùi trí yù

laãn nhau moät laïy. Keá ñoù, thuû toïa vaø ñaïi chuùng tieán tôùi tröôùc chuùc möøng taân truï trì. Caùc boäc tuøng cuõng neân böôùc tôùi tham baùi.

Maãu vaên traïng trình aán trieän cuûa chuøa:

[1125c14] Tæ-kheo coi khoá ty cuûa boån töï laø moã giaùp kính caån trình naïp moät con daáu cuûa chuøa. Cuùi mong chôø töø chæ cuûa taân thoï maïng ñaïi ñöôøng ñaàu Hoøa thöôïng!

Ngaøy … thaùng … naêm …

Keû daâng traïng.

*

* *

[1125c16]

()

(

)

[1125c22]

[1125c24] [1125c25]

SÔN MOÂN THÆNH TAÂN MEÄNH TRAI [1125c16] Thöôïng thuû tri söï haäu cöù thaát haäu, nhaân söï saûo taát, bò baøn phuïc, loâ chuùc, cuï traïng (thöùc kieán haäu) hoaøi höông ngheä phöông tröôïng thænh trai. Löôõng trieån tam leã. Sô trieån vaân: "Ngoï khaéc töïu vaân ñöôøng bò sô phaïn kyø nghinh. Phuïc voïng toân töø ñaëc thuøy giaùng troïng. Haï tình baát thaéng chieán haõn chi chí". Taùi trieån töï haøn oân, xuùc leã tam baùi. Truï trì ñaùp nhaát baùi. Tri söï trình traïng, phöông tröôïng khaùch ñaàu thu. Khoá ty khaùch ñaàu phoâ thieát taêng ñöôøng noäi truï trì vò. Haønh leã döõ ñaëc vi quaûn ñaõi ñoàng. Trai traïng: [1125c22] Ñöông töï khoá ty tæ-kheo moã giaùp. Höõu moã giaùp thuû ngoï khaéc töïu trai vaân ñöôøng bò sô phaïn kyø nghinh. Phuïc voïng toân töø ñaëc thuøy giaùng troïng Nieân … nguyeät … nhaät cuï vò moã giaùp traïng Khaû laäu töû traïng thænh taân meänh vaân … vaân. Toân toøa tieàn cuï vò. Caån phong NHAØ CHUØA THÆNH MÔØI TAÂN THOÏ MAÏNG TRUÏ TRÌ ÑOÄ TRAI [1125c16] Tri söï taêng caáp cao chôø cho taân truï trì ñaõ vaøo ôû taïi thaát phöông tröôïng, chính thöùc töïu nhieäm, vaø chuyeän saép xeáp nhaân söï phaàn naøo ñaõ xong, beøn duøng maâm caây coù traûi naép phuû ñaët lö höông vaø ñeøn caày cuøng thieáp môøi ñoä trai leân ñoù, ñoaïn mang höông

ñeán thaát phöông tröôïng thænh truï trì phoù trai, traûi toïa cuï giaäp ñaàu laïy ba laïy hai laàn. Laàn traûi toïa cuï ñaàu baåm baïch: "Ñuùng ngoï tröa nay taïi vaân (taêng) ñöôøng chuaån bò moät böõa côm rau chay ñôn giaûn ñeå vui möøng ñoùn nhaän taân truï trì töïu nhieäm, khaån thieát kính mong Hoøa thöôïng haï mình quang laâm, trong loøng thaät khoâng khoûi heát söùc run sôï vaõ moà hoâi". Trong laàn traûi toïa cuï thöù hai, ngoû lôøi thaêm hoûi noùng laïnh, giaäp toïa cuï xuoáng neàn ba laàn bieåu thò leã baùi. Truï trì laáy toïa cuï giaäp xuoáng neàn moät laàn bieåu thò ñaùp leã. Tri söï trình vaên traïng môøi taân truï trì phoù trai. Haønh giaû khaùch ñaàu cuûa phöông tröôïng thu laáy vaên traïng, haønh giaû khaùch ñaàu cuûa khoá ty saép baøy toøa vò cuûa truï trì taïi taêng ñöôøng, nghi thöùc vaø leã tieát (haønh leã)

cuï theå gioáng nhö tình huoáng khoaûn ñaõi. Maãu vaên traïng môøi phoù trai: [1125c22] Tyû-kheo khoá ty cuûa ñöông töi laø moã giaùp. Coù caùc moã giaùp ñuùng ngoï töïu taïi vaân ñöôøng (taêng ñöôøng) chuaån bò côm rau sô saøi. Thænh môøi. Cuùi mong ñöôïc toân töø ñaëc bieät xoùt thöông long troïng haï mình ñeán döï. Ngaøy … thaùng … naêm … cuï vò Moã giaùp … trình vaên traïng Bì thö ñöïng vaên traïng kính môøi Taân meänh truï trì … vaân … vaân Tröôùc toân toøa cuï vò, Kính caån daùn kyõ.

[1125c27]

(
)

(
)(
)
()
()()( )()

KHAI ÑÖÔØNG

CHUÙC THOÏ [1125c27] Coå chi khai ñöôøng trieàu meänh haï. Hoaëc sai quan ñoân thænh, hoaëc boä söù giaû, hoaëc quaän huyeän khieån töï leã thænh töïu moã töï, hoaëc boån töï quan caùp tieàn lieäu thieát trai. Khai ñöôøng. Caùc quan töï höõu

thænh sôù caäp traø thang ñaúng baûng, kieán chö danh coâng vaên taäp. Caän lai khai ñöôøng ña thò caùc töï töïu bò. Chí thôøi nhaäp vieän, thò giaû phaân phoù haønh giaû, phoâ thieát phaùp toøa, baùo chuùng quaûi Thöôïng ñöôøng baøi, cuï taû quan vieân, chö sôn danh muïc, döï trình truï trì. Ö toøa taû thieát vò, phoâ traùc phuïc, loâ chuùc, baøi lieät sôù

thieáp. Döï tieân hoøa hoäi duy-na tuyeân coâng vaên. Thuû toïa tuyeân sôn moân sôù, dó thöù ñaàu thuû. Hoaëc chi sôn giang hoà, danh thaéng, tuyeân kyø dö sôù. Caäp döï thænh chö sôn nhaát nhaân baïch truøy. Toøa tieàn ñoái dieän baøi quan vieân vò. Thò giaû phuùc phöông tröôïng minh coå chuùng taäp. Thò giaû ñoàng chuyeân söù nhaäp thænh truï trì xuaát. Naõo baït, phieân hoa, thieâu ñaêng nghinh daãn, chí phaùp ñöôøng vò tieàn laäp. Nhö thuï thænh thôøi vò nieâm y, ñöông cöû phaùp ngöõ. Phi y taát, chuyeân söù taán tieàn thaùp höông haønh leã. Sô trieån vaân: “Töùc nhaät phuïc moâng Hoøa thöôïng quang cöù phaùp dieân. Haï tình baát thaéng caûm kích chi chí”. Taùi trieån töï haøn oân taát, xuùc leã tam baùi. Truï trì ñaùp nhaát baùi. Tieân trình coâng vaên cöû phaùp ngöõ taát. Tieáp phoù duy-na tuyeân baïch. Thöù sôn moân, chö sôn, giang hoà sôù, nhaát nhaát ñeä thöôïng höõu phaùp ngöõ phaân toáng tuyeân ñoäc. Nhöôïc kieán nhieäm quan thænh khai ñöôøng höõu sôù, thaân töï phuûng ñeä, höõu phaùp ngöõ. Tuyeân taát chæ phaùp toøa, höõu phaùp ngöõ. Ñaêng toøa nieâm höông chuùc Thaùnh. Thöù nieâm ñeá sö, tænh, vieän ñaøi, hieán, quaän huyeän vaên vuõ quan lieâu höông. Thò giaû truïc nhaát ñoä höông. Duy phaùp töï höông, truï trì hoaøi trung nieâm xuaát, töï thaùp loâ trung. Lieãm y phu toïa. Thò giaû thieâu höông, haï toøa vaán taán. Löôõng töï xuaát ban vaán taán taát, thò giaû taùi ñaêng toøa thieâu höông vaán taán, leã döõ ñaùn voïng thöôïng ñöôøng ñoàng. Chö sôn truï trì toáng nhaäp

vieän giaû dieäc xuaát vaán taán. Truï trì ñöông linh thò giaû thænh quan vieân toïa. Chö sôn thöôïng thuû xuaát baïch truøy. Minh truøy nhaát haï vaân: “Phaùp dieân long töôïng chuùng, ñöông quaùn ñeä nhaát nghóa”. Truï trì thuøy ngöõ vaán ñaùp ñeà cöông, töï taï quan vieân, chö sô vaân: “Thöû nhaät khai ñöôøng, ñoan vi chuùc Thaùnh, baát caûm ña töø töï traàn”. Chuyeân söù löôõng töï, caàn cöïu löôïc ñeà quaù, töôøng taïi tieåu tham thôøi töï traàn. Keát toøa baïch truøy nhaân phuïc minh truøy nhaát haï baïch vaân: “Ñeá quaùn phaùp vöông phaùp, phaùp vöông phaùp nhö thò”. Haï toøa tieân thuï quan vieân taùc haï taát, tri söï tieáp toáng khaùch vò. Khaùch ñaàu haønh giaû töùc taán loâ chuùc, nhaát töï baøi lieät toøa tieàn. Chuyeân söù thaùp höông, löôõng trieån tam leã taát, ñöôøng ty haønh giaû haùt vaân: “Chö sôn nhaân söï”. Thöù haùt vaân: “Taây ñöôøng nhaân söï”. Trieån leã haùt vaân: “Tri söï nhaân söï”. Löôõng trieån tam leã, höïu haùt vaân: “Thuû toïa, ñaïi chuùng nhaân söï”. Caàn cöïu, moâng ñöôøng, tieàn tö chö lieâu teà thaùp höông. Ñoàng ñaïi chuùng löôõng trieån tam leã taát. Trang khoá, am thaùp, phaùp quyeán, höông nhaân, taïm ñaùo trieån haï taát cöù toøa. Thò giaû tieåu sö thaùp höông ñaïi trieån tam baùi. Thöù chaáp cuïc haønh giaû saùp höông leã baùi. Thöù tham ñaàu laõnh chuùng haønh giaû thaùp höông leã baùi. Thöù tröïc saûnh, kieäu, phieân, trang giaùp, taùc ñaàu laõo lang, nhaân boäc tham baùi taát. Truï trì töùc vaõng khaùch vò trí taï quan vieân, chö

sôn. Thöù ñeä tuaàn lieâu. Chö

lieâu ñöông traàn höông kyû, loâ chuùc toïa vò. Caùc cuï uy nghi ö lieâu ngoaïi ty truï trì chí. Lieâu chuû tieân ö moân tieàn haï thuû laäp. Nghinh nhaäp thænh phu toïa thaùp höông. Truï trì ñaùp höông, löôïc töï haøn oân, trí taï toáng xuaát. Moâng ñöôøng, tieàn tö, chuùng lieâu giai lieät moân ngoaïi haï thuû. Ñoàng nghinh ñoàng toáng. LEÃ KHAI ÑÖÔØNG CAÀU CHUÙC THAÙNH THOÏ HOAØNG ÑEÁ

[1125c27] Leã khai ñöôøng khi xöa laø do maïng lònh cuûa trieàu ñình ban xuoáng, hoaëc do trieàu ñình phaùi quan vieân ñeán ñoân thænh, hoaëc do boä vieän ôû kinh ñoâ phaùi söù giaû ñeán, hoaëc do quaän huyeän cöû quan mang taøi vaät ñeán leã thænh toå chöùc taïi moät chuøa naøo ñoù, hoaëc do boån töï töï toå chöùc laáy, ñöôïc quan phuû ñòa phöông cung caáp tieàn taøi vaø vaät tö ñeå thieát trai khai ñöôøng. Caùc quan vieân ñeàu coù göûi sôù vaên yeâu caàu khai ñöôøng cuøng baûn thanh ñôn veà khai dieãn trai hoäi traø ñieåm vaø côm rau. Ñieàu naøy thaáy ghi cheùp nhieàu trong vaên taäp cuûa caùc baäc vaên nhaân danh tieáng. Thôøi gian gaàn ñaây, leã khai ñöôøng phaàn nhieàu do nhaø chuøa töï toå chöùc laáy. Tôùi ngaøy gioã khai ñöôøng, thò giaû daën doø haønh giaû trang trí baøy bieän phaùp toøa, treo leân baøi hieäu Thöôïng ñöôøng ñeå thoâng baùo cho toaøn theå taêng chuùng hay bieát vaø ghi cheùp danh muïc ñaày ñuû cuûa caùc quan vieân vaø toân tuùc caùc chuøa baïn ñeán döï leã, tröôùc tieân trình cho truï trì xem qua. Phía beân traùi phaùp toøa thieát laäp toïa vò goàm baøn gheá coù phuû

naép baøn leân, treân ñoù ñaët lö höông nhoû, ñeøn caày vaø baøy bieän caùc sôù thieäp lieân quan ñeán buoåi leã. Tröôùc heát baøn cuøng nhau cöû duy-na tuyeân ñoïc coâng vaên vaø cöû thuû toïa tuyeân ñoïc sôù ñôn thænh truï trì khai ñöôøng cuûa toaøn theå taêng chuùng trong chuøa. Tieáp ñoù, ñaàu thuû caùc thöù baäc thaáp hôn, toân tuùc caùc chuøa baïn ñeán döï leã hay caùc cao taêng danh tieáng aån daät phaân coâng nhau ñoïc caùc loaïi sôù vaên khaùc, ñoàng thôøi chuaån bò moät vò toân tuùc tröôûng laõo cuûa caùc chuøa baïn ñeán döï leã ñaûm nhaän vieäc doäng chuøy. Phía tröôùc ñoái dieän phaùp toøa cuûa truï trì saép baøy toïa vò cuûa caùc quan vieân, thò giaû baåm baùo phöông tröôïng gioùng troáng taäp hoïp ñaïi chuùng. Thò giaû cuøng chuyeân söù môøi truï trì ra, duøng nghi tröôïng cuøng chaäp choûa, côø phöôùn, thaûo hoa vaø ñeøn loàng keát thaønh nghinh daãn truï trì ñeán tröôùc vò trí cuûa mình ôû phaùp toøa maø ñöùng. Nhö taïi buoåi leã thoï thænh nhaän chöùc maø truï trì chöa cöû haønh nghi thöùc nhaän phaùp y thì ngay luùc naøy caàn tuyeân phaùp ngöõ roài chính thöùc ñaép phaùp y leân ngöôøi, xong roài chuyeân söù tieán ñeán phía tröôùc thaép höông haønh leã. Laàn traûi toïa cuï ñaàu tieân baåm baïch: “Hoâm nay thöøa mong Hoøa thöôïng truï trì phaùp tòch khieán chuøa ta taêng theâm raïng rôõ, trong loøng khoâng khoûi caûm kích voâ cuøng!”. Laàn traûi toïa cuï thöù hai tieán haønh hoûi han chuyeän aám laïnh, sau ñoù laáy toïa cuï daäp xuoáng neàn 3 laàn bieåu thò trí yù leã baùi. Truï trì laáy toïa cuï daäp xuoáng neàn moät laàn bieåu thò ñaùp leã. Tröôùc heát

trình coâng vaên cuûa quan phuû, truï trì tuyeân moät ñoaïn phaùp ngöõ, tieáp ñoù duy-na ñoïc coâng vaên treân. Thöù nöõa, toân tuùc chuøa nhaø, tröôûng laõo caùc chuøa baïn, cao taêng aån daät cö nguï taïi chuøa nhaát nhaát trình sôù vaên leân, ñoái moãi ngöôøi truï trì ñeàu coù tuyeân phaùp ngöõ roài phaân bieät giao cho töøng ngöôøi tuyeân ñoïc caùc sôù vaên ñoù. Neáu laø quan vieân ñöông nhieäm thænh môøi khai ñöôøng coù sôù vaên thì sôù aáy do ñích thaân vò ñoù ñeä trình leân truï trì, truï trì cuõng laïi coù phaùp ngöõ. Tuyeân ñoïc caùc sôù vaên xong xuoâi, chæ phaùp toøa, laïi cuõng tuyeân phaùp ngöõ. Truï trì leân phaùp toøa daâng höông chuùc thoï Thaùnh thöôïng. Keá ñoát daâng höông chuùc phöôùc ñeá sö, thöôïng thö tænh cuøng quan vieân Tuyeân chính vieän cho tôùi quan lieâu vaên voõ cuûa quaän huyeän sôû taïi. Caùc caây höông naøy ñeàu do thò giaû ñoát ñeä leân, duy chæ coù caây höông chuùc phöôùc thaày truyeàn phaùp cuûa mình thì truï trì töï ruùt ra trong ngöôøi, töï ñoát roài töï caém vaøo lö höông, ñoaïn naâng y cho nghieâm trang maø phu toïa, troïn loøng thaønh maø ngaàm chuùc. Thò giaû ñoát höông, truï trì xuoáng toøa höôùng veà moïi ngöôøi vaùi chaøo vaán an. Caùc baäc toân tuùc cuûa hai töï böôùc ra khoûi haøng höôùng veà truï trì chaøo hoûi xong, thò giaû laïi leân phaùp toøa laàn thöù hai, ñoát höông vaùi chaøo vaán an. Leã nghi cuøng vôùi leã thöôïng ñöôøng ngaøy muøng moät vaø ngaøy raèm gioáng nhau, truï trì caùc chuøa baïn ñeán ñöa taân truï trì nhaäp vieän cuõng böôùc ra doäng chuøy goã. Tröôùc heát doäng moät tieáng chuøy baåm baïch: “Tieäc

phaùp ñaày voi thieâng (phaùp dieân ñaày ñuû caùc baäc Thieàn sö kieät hieät) phaûi neân quaùn ñeä nhaát nghóa ñeá! (cuûa Nhö Lai, chöù khoâng phaûi laø cuûa truï trì)”. Truï trì beøn tuyeân Phaät lyù ñeå xieån phaùt cuøng traû lôøi caùc caâu hoûi ñeà cöông Thieàn phaùp cuûa ñaïi chuùng cuøng tuaàn töï caùc quan vieân döï leã. Truï trì caùc chuøa baïn baåm baïch: “Hoâm nay cöû haønh leã khai ñöôøng, chuû yeáu laø chuùc thoï ñöông kim Thaùnh thöôïng neân khoâng daùm laém lôøi baøn luaän Phaät lyù vaø traàn tình caùc söï vieäc khaùc”. Chuyeân söù, hai töï, caàn cöïu ñeàu ñeà caäp qua loa moät soá vaán ñeà (seõ noùi roõ ôû tieát muïc tieåu tham). Theá laø sau khi caùc baäc toân tuùc noùi xong caùc vaán ñeà treân thì coi nhö nghi thöùc thöôïng ñöôøng keát thuùc, ngöôøi phuï traùch doäng chuøy laïi doäng moät hoài chuøy goã, baåm baïch: “Haõy nghe kyõ phaùp cuûa vua phaùp (ñöùc Phaät), phaùp cuûa vua phaùp laø nhö theá!”. Sau khi truï trì xuoáng toøa, tröôùc heát nhaän lôøi chuùc möøng cuûa caùc quan vieân. Quan vieân chuùc tuïng xong ñöôïc taêng tri söï ñöa veà khaùch ñöôøng nghæ ngôi. Haønh giaû khaùch ñaàu daâng lö höông vaø ñeøn caày, baøy thaønh haøng nhö chöõ “nhaát” tröôùc phaùp toøa. Chuyeân söù thaép höông traûi toïa cuï giaäp ñaàu laïy ba laïy hai löôït xong thì haønh giaû cuûa ñöôøng ty caát tieáng lôùn baåm baïch: “Truï trì caùc chuøa baïn haõy böôùc ñeán hieán taëng leã vaät”. Keá ñoù laïi lôùn tieáng baåm baïch: “Caùc toân tuùc ôû Taây ñöôøng haõy böôùc tôùi hieán taëng leã vaät!”. Ñoaïn traûi toïa

cuï tieán haønh giaäp ñaàu laïy ba laïy hai laàn, roài laïi noùi lôùn tieáng: “Tri söï Ñoâng töï hieán daâng leã vaät!”. Keá ñoù tieáp tuïc traûi toïa cuï giaäp ñaàu laïy ba laïy hai laàn, hoâ lôùn tieáng: “Thuû toïa vaø taêng chuùng hieán daâng leã vaät!”.

Tröôùc caùc lieâu cuûa caàn cöïu, moâng ñöôøng, vaø tieàn tö ñeàu thaép höông vaø cuøng ñaïi chuùng traûi toïa cuï giaäp ñaàu laïy ba laïy hai löôït. Caùc ngöôøi quaûn söï ñieàn trang, khoá phoøng, am thaùp cuøng caùc ñoàng ñaïo quyeán thuoäc chung sö moân cuøng ñoàng höông thaân thuoäc vôùi truï trì, vaø caùc du phöông taêng taïm thôøi döøng chaân taïi chuøa ñeàu tieán tôùi traûi toïa cuï giaäp ñaàu laïy ba laïy hai laàn ñeå chöùc möøng. Nhaän leã chuùc möøng xong, truï trì ngoài taïi phaùp toøa. Thò giaû vaø tieåu sö ñeä töû ñeàu thaép höông traûi toïa cuï giaäp ñaàu laïy ba laïy ñaïi leã. Keá ñoù, haønh giaû cuûa phöông tröôïng bieän söï xöù cuõng thaép höông leã baùi. Tieáp theo, tham ñaàu laõnh ñaïo caùc haønh giaû thaép höông leã baùi. Tieáp theo, caùc ngöôøi boäc dòch luaân phieân tröïc saûnh ñöôøng vaø ngöôøi khieâng kieäu, phu laøm vöôøn, ngöôøi laøm coâng vieäc chaân tay trong chuøa thaép höông leã baùi. Taát caû moïi ngöôøi leã baùi xong, truï trì laäp töùc ñeán khaùch ñöôøng caûm taï caùc quan vieân vaø caùc truï trì chuøa baïn ñang taïm nghæ taïi ñaây, sau ñoù tuaàn haønh caùc lieâu thaêm hoûi moïi taêng chuùng. Lieâu caùc taêng phaûi ñaët baøn höông aùn, lö höông vaø ñeøn caày, toøa vò. Moïi ngöôøi ñeàu cuï oai nghi saép haøng cung kính ñöùng tröôùc lieâu ñôïi truï trì

ñeán. Khi truï trì ñeán, lieâu chuû tröôùc heát ñöùng cuùi ñaàu beân ngoaøi lieâu, nghinh ñoùn truï trì vaøo lieâu môøi ngoài kieát-giaø, tieán tôùi thaép höông trí kính. Truï trì cuõng thaép höông ñaùp leã, tieán haønh thaêm hoûi chuyeän aám laïnh xaõ giao. Chuùng taêng bieåu thò yù taï ôn roài ñöa tieãn truï trì ñi ra khoûi lieâu. Moâng ñöôøng, tieàn tö caùc lieâu ñeàu ñöùng saép haøng tröôùc lieâu cuùi ñaàu cuøng röôùc cuøng ñöa truï trì vôùi lieâu chuû.

*

* *

[1126b08]

()

()

()(

)

[1126b20] [1126b23]

[1126b24] SÔN MOÂN ÑAËC VI TAÂN MEÄNH TRAØ THANG [1126b08] Traø thang baûng döï tröông taêng ñöôøng tieàn thöôïng haï gian. Khoá ty nhöng cuï thænh

traïng (thöùc kieán haäu). Bò baøn phuïc, loâ, chuùc, ngheä phöông tröôïng thaùp höông baùi thænh. Mieãn taéc xuùc leã baåm vaân: “Trai thoaùi töïu vaân ñöôøng ñieåm traø ñaëc vi. Phuïc voïng töø bi giaùng troïng”. Baåm caät trình traïng. Tuyø linh khaùch ñaàu thænh löôõng töï, caàn cöïu, ñaïi chuùng quang baïn. Quaûi Ñieåm traø thang baøi baùo chuùng. Taêng ñöôøng noäi phoâ thieát truï trì vò (caän thôøi höõu trai thôøi vaên tröôøng baûn minh tri söï nhaäp ñöôøng chuù höông trieån baùi, tuaàn ñöôøng nhaát taùp thænh traø, nhieân ñaëc vi truï trì traàn haï. Coå qui dieäc voâ tuaàn ñöôøng, thænh ñaïi chuùng chi leã. Mieãn chi vi ñöông). Trai thoaùi minh coå taïp chuùng. Tri söï aáp truï trì nhaäp ñöôøng. Qui vò aáp toïa. Thieâu höông nhaát chuù, truï trì tieàn aáp höông, tuøng Thaùnh taêng haäu chuyeån qui trung vaán taán laäp. Haønh traø bieán bình xuaát. Vaõng truï trì tieàn aáp traø, thoaùi thaân Thaùnh taêng haäu höõu xuaát, chuù höông, trieån tam baùi. Khôûi daãn toaøn ban, chí truï trì tieàn löôõng trieån tam leã toáng xuaát. Phuïc qui ñöôøng thieâu höông thöôïng haï gian vaán taán thu traõn thoaùi

toøa. Thang döõ traø, leã ñoàng. Ñaùn voâ toáng truï trì xuaát ñöôøng. Thang baõi töïu toøa döôïc thaïch. Traïng thöùc: [1126b20] Ñöông töï khoá ty tæ-kheo moã. Höõu moã khaûi, thuû kim thaàn trai thoaùi traïng vaõn khaéc töïu vaân ñöôøng ñieåm traø thang duïng thaân traàn haï chi nghi. Phuïc voïng toân töø thuøy ñaëc giaùng troïng Nieân … nguyeät … nhaät. Cuï vò traïng Khaû laäu töû ñoàng trai traïng thöùc CHUØA NHAØ ÑAËC BIEÄT KHOAÛN ÑAÕI TRAØ VAØ THANG THUÛY TAÂN THOÏ MAÏNG TRUÏ TRÌ [1126b08] Baûng hieäu baùo khoaûn ñaõi traø thang taân thoï maïng truï trì ñöôïc treo hai beân phaûi traùi tröôùc taêng ñöôøng (vaân ñöôøng). Khoá ty cuï bò vaên traïng thænh môøi (hình thöùc trình baøy phía sau), cuï bò maâm goã coù traûi vaûi naép ñaët lö höông vaø ñeøn caày leân treân ñoù ñeán thaát phöông tröôïng thaép höông baùi thænh. Neáu ñöôïc truï trì mieãn leã thì giaäp toïa cuï xuoáng neàn bieåu thò kính yù leã laïy roài baåm baïch: “Sau buoåi ñoä trai, thænh Hoøa thöôïng truï trì ñeán vaân ñöôøng (taêng ñöôøng) ñeå ñaëc bieät ñaõi ngaøi traø. Cuùi xin Hoøa thöôïng töø bi haï mình long troïng ñeán döï!”. Baåm baïch xong ñeä trình vaên traïng thænh môøi. Lieàn ñoù, truï trì leänh cho khaùch ñaàu thænh môøi toân tuùc hai töï, caàn cöïu vaø toaøn theå ñaïi chuùng quang laâm baàu baïn. Treo baøi

hieäu Ñaõi traø thang ñeå thoâng baùo ñaïi chuùng, trong taêng ñöôøng baøy bieän toøa vò cuûa truï trì (maáy luùc gaàn ñaây ñang buoåi ñoä trai nghe tieáng ñaùnh baûn moät hoài daøi thì tri söï vaøo taêng ñöôøng ñoát höông, traûi toïa cuï giaäp ñaàu laïy ba laïy ñaïi leã, ñi voøng taêng ñöôøng khaép löôït môøi uoáng traø, roài ñaëc bieät traàn tình lôøi chuùc möøng taân thoï maïng truï trì. Theo qui ñònh xöa thì khoûi phaûi cöû haønh leã ñi voøng khaép taêng ñöôøng ñeå thænh môøi ñaïi chuùng. Nay neáu mieãn tröø leã naøy thì cuõng neân ñaáy!) Sau böõa côm chay, gioùng chuoâng taäp hoïp ñaïi chuùng. Taêng tri söï vaùi chaøo môøi thænh taân thoï maïng truï trì vaøo taêng ñöôøng, ñöa ñeán choã ngoài môøi ngoài roài ñoát höông laàn nhaát. Tieán tôùi tröôùc truï trì vaùi chaøo môøi ngaøi thaép höông, theo phía sau töôïng Thaùnh taêng di chuyeån veà khoaûng giöõa thaêm hoûi vaán an roài ñöùng ñoù. Haønh giaû roùt traø khaép löôït roài ñöa bình traø ra ngoaøi, ñeán tröôùc truï trì thaêm hoûi

vaán an, ñoaïn lui thaân; töø phía beân phaûi sau töôïng Thaùnh taêng böôùc ra ñoát höông, traûi toïa cuï giaäp ñaàu laïy ba laïy. Xong ñöùng leân höôùng daãn toaøn ban ñeán tröôùc truï trì traûi toïa cuï giaäp ñaàu laïy ba laïy ñaïi leã hai laàn, ñoaïn cung kính tieãn ñöa truï trì ra ngoaøi roài quay laïi beân trong taêng ñöôøng ñoát höông, thaêm hoûi vaán an hai daõy phaûi traùi cuûa taêng ñöôøng, thu doïn cheùn traø roài thaùo lui khoûi phaùp toøa. Leã khoaûn ñaõi thang thuûy cuõng gioáng nhö

leã ñaõi traø, nhöng khoâng coù khoaûn tieãn ñöa truï trì ra khoûi taêng ñöôøng. Duøng thang thuûy xong, töïu toøa duøng côm toái. Maãu vaên traïng môøi duøng traø vaø thang thuûy: [1126b20] Tyû-kheo moã phuï traùch khoá ty cuûa chuøa nhaø khaûi baïch: “Hoâm nay ñaây, sau buoåi ñoä trai saùng, ñeán chieàu kính môøi Hoøa thöôïng ñeán taêng ñöôøng (vaân ñöôøng) ñeå khoaûn ñaõi traø thang theå hieän traàn tình nghi thöùc chuùc möøng. Cuùi mong toân yù töø bi xoùt thöông maø ñeán döï cho buoåi leã ñöôïc long troïng!”. Ngaøy … thaùng … naêm … Keû daâng vaên traïng Bì thö cuõng ñoàng vôùi vaên traïng môøi ñoä trai. * * * [1126b25]
()

(

) ÑÖÔNG VAÕN TIEÅU THAM

[1126b25] Trai baõi, thò giaû phuùc truï trì vaân: “Kim vaõn tieåu tham”. Linh khaùch ñaàu baùo chuùng quaûi Tieåu tham baøi. Cuï taû chuyeân söù, löôõng töï, caàn cöïu, moâng ñöôøng, tieàn tö chö lieâu, trang khoá am thaùp, taïm ñaùo nhaäp vieän, thò giaû, Thieàn khaùch tham tuøy. Hoaëc höõu töông toáng quan khaùch, chö sôn löu tuùc giaû, truïc nhaát ñieàu lieät, döï duïng trình baåm. Hoân chung minh, thò giaû phuùc phöông tröôïng minh baûn. Haäu minh coå nhaát thoâng chuùng taäp. Löôõng töï qui vò laäp ñònh. Truï trì xuaát ñaêng toøa. Thuøy ngöõ vaán ñaùp ñeà cöông taát, töï taï. Haønh giaû bænh chuùc, thò giaû trình muïc töû thöù ñaéc töôøng taän. Haï toøa, khaùch ñaàu haønh giaû haùt vaân: “Phöông tröôïng Hoøa thöôïng thænh chö sôn Hoøa thöôïng, löôõng ban, Taây ñöôøng, caàn cöïu, moâng ñöôøng, thò giaû, Thieàn khaùch. Töùc kim töïu thænh ñöôøng hieán thang”. Tri söï toáng quan khaùch qui khaùch vò thang quaû.

BUOÅI TIEÅU THAM NGAY CHIEÀU TOÁI ÑOÙ [1126b25] Sau buoåi ñoä trai, thò giaû baåm baïch truï trì raèng: “Chieàu toái nay coù leã tieåu tham”. Truï trì leänh cho khaùch ñaàu thoâng baùo toaøn theå ñaïi chuùng treo baøi hieäu Tieåu tham. Ghi danh saùch ñaày ñuû chuyeân söù, hai töï, caàn cöïu, moâng ñöôøng, tieàn tö, vaø taêng chuùng caùc lieâu, phuï traùch ruoäng vöôøn kho ñuïn, coi soùc am thaùp, haønh giaû môùi ñeán taïm nhaäp vieän, thò giaû vaø Thieàn khaùch ñoàng döï buoåi tieåu tham. Hoaëc giaû coù caùc quan vieân vaø khaùch khöùa, cuøng truï trì caùc chuøa baïn ñöa tieãn taân thoï maïng truï trì ñeán nhaäp vieän ñang taïm nguï qua ñeâm thì phaûi ghi cheùp teân tuoåi soá, löôïng döï lieäu trình baåm truï trì. Chuoâng toái gioùng leân laø thò giaû baåm baïch phöông tröôïng ñaùnh moäc baûn, sau ñoù gioùng moät hoài troáng thoâng baùo. Ñaïi chuùng taäp hoïp, hai töï ñeán choã vò trí

ñöùng yeân ñaâu ñoù. Truï trì böôùc ra leân phaùp toøa, thuøy ngöõ vaø hoûi ñaùp ñeà cöông xong, noùi lôøi caûm taï moïi ngöôøi. Haønh giaû caàm ñuoác, thò giaû ñeä trình muïc luïc ngöôøi döï buoåi leã thaät ñaày ñuû. Truï trì xuoáng phaùp toøa thì haønh giaû khaùch ñaàu hoâ lôùn: “Hoøa thöôïng phöông tröôïng thænh môøi Hoøa thöôïng truï trì caùc chuøa baïn, löôõng ban (löôõng töï), Taây ñöôøng, caàn cöïu, moâng ñöôøng, thò giaû, Thieàn khaùch giôø ñaây xin môøi thænh ñeán taêng ñöôøng ñaõi thang thuûy!”. Tri söï taêng ñöa môøi quan khaùch ñeán khaùch vò (nhaø khaùch) duøng thang thuûy, baùnh traùi.

[1126c03]

VI KIEÁN TÖÏ ÑAØN VIEÄT THAÊNG TOØA [1126c03] Tri söï tu caùch tuùc phuùc truï trì. Thöù taûo thò giaû linh khaùch ñaàu quaûi Thöôïng ñöôøng baøi baùo chuùng. Khoá ty sai nhaân nghieâm thieát töø ñöôøng cuùng döôøng. Chuùc baõi, ñaëc vi thöôïng ñöôøng traàn baïch söï yù taát, thuyeát phaùp haï toøa. Taäp chuùng ngheä töø ñöôøng chuù höông, ñieåm traø thang thöôïng cuùng. Duy-na cöû kinh hoài höôùng. (TAÂN TRUÏ TRÌ) VÌ THÍ CHUÛ KIEÁN TAÏO BOÅN TÖÏ MAØ THAÊNG TOØA [1126c03] Taêng tri söï neân ngay ñeâm tröôùc ngaøy leã baåm baïch cuøng truï trì. Saùng hoâm sau, thò giaû baûo haønh giaû khaùch ñaàu treo baûng hieäu Thöôïng ñöôøng ñeå thoâng baùo cuøng ñaïi chuùng. Khoá ty sai ngöôøi trang trí saép ñaët trang nghieâm saïch seõ töø ñöôøng, taøi vaät cuùng döôøng phaûi chuaån bò ñaày ñuû chu toaøn. Sau khi duøng chaùo saùng xong, truï trì ñaëc ñòa thöôïng ñöôøng leân phaùp toøa. Tröôùc heát trình baøy roõ raøng muïc ñích, yù nghóa cuûa söï vieäc (vì thí chuû kieán taïo boån töï maø thöôïng ñöôøng), keá thuyeát phaùp. Xong lieàn

xuoáng toøa, taäp hoïp ñaïi chuùng ñeán töø ñöôøng leã baùi, thaép höông, ñieåm traø thang daâng cuùng. Sau cuøng, duy-na tuïng nieäm moät ñoaïn kinh vaên, ñem coâng ñöùc hoài höôùng cho thí chuû kieán taïo töï vieän. * * * [1126c08]

QUAÛN ÑAÕI CHUYEÂN SÖÙ [1126c08] Tri söï döï baåm truï trì, nghò chuyeân söù, tuyeân sôù thieáp nhaân saán tö khinh troïng. Phöông tröôïng bò thieáp saán, tu linh hieäp tieát. Chí nhaät, taåm ñöôøng, ñinh quaûi, phoâ thieát vò. Thöù thænh löôõng töï, caàn cöïu quang baïn. Thieát ñaëc vi vò. Thænh khaùch thò giaû cung thænh. Kyø dö nhaân taát phöông tröôïng khaùch ñaàu baåm thænh. Leã döõ thöôøng ñaëc vi ñoàng. KHOAÛN ÑAÕI CHUYEÂN SÖÙ [1126c08] Taêng tri söï döï tính baåm baùo truï trì, baøn baïc quaø taëng naëng nheï cho chuyeân söù vaø ngöôøi ñoïc sôù thieáp. Thaát phöông tröôïng chuaån bò quaø taëng cuûa caù nhaân truï trì boá thí theâm cho ngöôøi coù coâng sao

cho hôïp leõ. Tôùi ngaøy taåm ñöôøng treo ñoùng baøi hieäu vaø saép baøi toøa vò, keá môøi löôõng töï, caàn cöïu quang laâm baàu baïn, thieát keá toøa vò cho chuyeân söù. Thò giaû thænh khaùch ñích thaân môøi thænh chuyeân söù, ngoaøi ra caùc ngöôøi khaùc thì khaùch ñaàu cuûa thaát phöông tröôïng baåm baïch thænh môøi. Nghi thöùc cuoäc leã cuøng cuoäc leã ñaëc bieät quaûn ñaõi thöôøng leä gioáng nhau. * * *

[1126c13]

LÖU THÆNH LÖÔÕNG TÖÏ

[1126c13] Löôõng töï ty quaûn ñaõi chuyeân söù taát, öôùc ngheä phöông tröôïng tö baåm caùo thoaùi. Truï trì vò khaû cöø tuøng, thò giaû linh khaùch ñaàu haønh giaû bò thang, cuï baøn phuïc loâ chuùc. Truï trì ñaùi thò giaû ngheä khoá ty, chuû lieâu mieãn löu. Khaùch ñaàu tieân baùo nghinh truï trì nhaäp phaân thuû toïa. Thò giaû thieâu höông ñieåm thang, taän leã khuyeán löu. Nhöôïc chöùc quaù maõn, dieäc tu khoan naïi, haäu truï trì saûo haï, taùi baåm töø thoaùi.

THÆNH MÔØI CHAÁP SÖÏ TAÊNG HAI TÖÏ ÔÛ LAÏI CHÖÙC VUÏ [1126c13] Hai töï canh chöøng cho tieäc leã chuyeân söù xong, öôùc heïn nhau cuøng ñeán thaát phöông tröôïng baåm baùo yù xin töø chöùc. Truï trì khoâng theå chaáp thuaän ngay yù nguyeän xin töø chöùc cuûa hoï maø leänh cho thò giaû baûo haønh giaû khaùch ñaàu chuaån bò thang thuûy, mang maâm goã coù phuû naép vaûi ñaët lö höông, ñeøn caày leân treân aáy. Truï trì ñích thaân höôùng daãn thò giaû ñeán nôi khoá ty vaø lieâu cö truù cuûa hai töï, an uûi naøi næ níu keùo caùc vò ôû laïi. Khi truï trì ñeán, khaùch ñaàu tröôùc tieân thoâng baùo ñeå nghinh tieáp truï trì vaøo lieâu cuøng chaáp söï taêng hai töï ngoài ñoái dieän nhau. Thò giaû ñoát höông, daâng thang thuûy, truï trì troïn leã taän löïc thuyeát phuïc hoï ôû laïi chöùc vuï. Duø cho chöùc vuï ñaõ quaù haïn töø laâu, nhöng caùc chöùc söï taêng hai töï cuõng chöa voäi töø chöùc ngay maø haõy aån nhaãn ít laâu chôø khi truï trì hôi raûnh roãi coâng vieäc môùi laïi baåm baïch xin töø chöùc. * * * [1126c19]

() ( ) BAÙO TAÏ

XUAÁT NHAÄP [1126c19] Phaøm quan vieân, ñaøn vieät, chö sôn töông toáng nhaäp vieän giaû, leã öùng baùo taï. Quaän, huyeän, quan phuû, dieäc hieäp tham kieán. Nhö cö sôn laâm vieãn xuaát, linh haønh giaû truyeàn ngöõ khoá ty, thuû toïa, duy-na tri hoäi. Xuaát cöõu taéc tri söï thaùm ty quy kyø, leänh ñöôøng ty quaûi tieáp Hoøa thöôïng baøi baùo chuùng, minh chung moân nghinh. Truï trì tieân linh truyeàn ngöõ mieãn chi, töùc vaõng Phaät ñieän, Thoå ñòa ñöôøng thieâu höông. Thuû toïa laõnh chuùng chí phöông tröôïng vaán taán, chuùng thoaùi löu löôõng töï, caàn cöïu hieán thang nhi taùn. Thò giaû phöông tröôïng, chaáp cuïc haønh giaû thaùp höông leã baùi. Thöù tham ñaàu laõnh chuùng haønh giaû leã baùi taát, truï trì tu tuaàn lieâu baùo leã. Nhöôïc taïi thaønh phuï quaùch, trieâu moâ xuaát nhaäp voâ thôøi, baát taát giaûng haønh. Hoaëc maät hoài phöông tröôïng. Löôõng töï, caàn cöïu giai ñöông ngheä phöông tröôïng vaán khôûi cö. Voâ Chuaån Hoøa thöôïng truï Kính

Sôn nhaät, hoùa duyeân ña xuaát nhaäp. Moãi haùm trai chuùc thôøi, kính quy taêng ñöôøng, baïn chuùng. Thöïc taát, phöông tröôïng khaùch ñaàu haäu Thaùnh taêng thò giaû minh haï ñöôøng chuøy, ñaïi chuùng töông haï ñòa, haùt vaân: “Ñaïi chuùng

thieåu laäp, phöông tröôïng Hoøa thöôïng tuaàn ñöôøng". Truï trì thieäu höông tuaàn ñöôøng nhaát taùp xuaát ñöôøng. Höïu haùt vaân: "Hoøa thöôïng truyeàn ngöõ, ñaïi chuùng baát phieàn phoûng caäp". Löôõng töï, caàn cöïu, dieäc ñöông phoûng phöông tröôïng vaán taán. TAÂN TRUÏ TRÌ RÔØI KHOÛI VAØ TRÔÛ VEÀ CHUØA PHAÛI BAÙO TAÏ (Truï trì chuøa baïn vaø tham kieán Quan phuû ñòa phöông)

[1126c19] Phaøm caùc quan vieân, ñaøn vieät vaø truï trì caùc chuøa baïn vaø ñaøn vieät ñöa taân truï trì nhaäp vieän thì theo leã taân truï trì phaûi neân ñeán thaêm vieáng bieåu thò ñaùp taï. Taân truï trì cuõng phaûi tham kieán quan phuû cuûa quaän, huyeän. Nhö chuøa ôû nôi röøng nuùi, truï trì phaûi ñi xa, lònh cho haønh giaû truyeàn lôøi laïi vôùi khoá ty, thuû toïa vaø duy- na neân cuøng nhau baøn baïc vieäc xöû lyù coâng vieäc cuûa chuøa. Neáu taân truï trì ra ngoaøi laâu thì taêng tri söï phaûi nghe ngoùng, doø xeùt ngaøy taân truï trì quay laïi chuøa, baûo ñöôøng ty treo baøi hieäu ñoùn tieáp Hoøa thöôïng thoâng tri cuøng toaøn theå taêng chuùng roài gioùng chuoâng ñeå ñaïi chuùng tuï taäp taïi coång chuøa nghinh tieáp truï trì trôû veà. Nhöng thöôøng thì taân truï trì tröôùc ñoù ñaõ baûo thò giaû truyeàn lôøi mieãn leã tieáp röôùc ñoù maø töï mình aâm thaàm trôû veà chuøa roài töùc khaéc ñeán ñieän Phaät, Thoå ñòa ñöôøng

ñoát höông. Thuû toïa laõnh ñaïo ñaïi chuùng ñeán thaát phöông tröôïng vaùi chaøo vaán an xong roài ñaïi chuùng lui ra, chæ giöõ laïi hai töï vaø caàn cöïu hieán thang thuûy roài môùi giaûi taùn. Sau ñoù, haønh giaû cuûa thò giaû thaát phöông tröôïng vaø haønh giaû chaáp cuoäc thaát phöông tröôïng thaép höông leã baùi. Keá ñoù, tham ñaàu laõnh ñaïo caùc haønh giaû ñeán leã baùi. Xong ñaâu ñaáy, taân truï trì phaûi ñeán khaép caùc lieâu thaêm qua chuùng taêng ñeå bieåu thò yù ñaùp taï leã. Coøn neáu chuøa toïa laïc ôû trong thaønh hay ôû ngoaïi oâ hoang daõ, taân truï trì sôùm toái ñi veà baát cöù luùc naøo thì baát taát phaûi tieán haønh nghi thöùc ñöa ñoùn. Hoaëc coù luùc truï trì (töø ñaây ñaõ quen chuøa môùi neân xin goïi goïn laø truï trì, thay vì taân truï trì) bí maät aâm thaàm veà ñeán thaát phöông tröôïng thì hai töï vaø caàn cöïu phaûi ñeán thaát phöông tröôïng vaán an söùc khoûe trong ngaøy. Ngaøy xöa luùc Hoøa thöôïng Voâ Chuaån Sö Phaïm truï trì chuøa Kính Sôn, thöôøng thöôøng hay ra khoûi chuøa hoùa duyeân, nhöng luoân canh chöøng moãi khi ñeán giôø ñoä trai hay chaùo ñeàu tröïc tieáp trôû veà taêng ñöôøng duøng côm baàu baïn cuøng taêng chuùng. Duøng côm xong, haønh giaû khaùch ñaàu thaát phöông tröôïng ñôïi thò giaû cuûa Thaùnh taêng gioäng chuøy xuoáng taêng ñöôøng, ñaïi chuùng saép rôøi ñöôøng xuoáng ñaát ra ngoaøi beøn lôùn tieáng hoâ: "Ñaïi chuùng haõy taïm döøng böôùc giaây laùt, Hoøa thöôïng phöông tröôïng muoán tuaàn ñöôøng thaêm hoûi moïi ngöôøi!". Truï trì lieàn thaép höông tuaàn ñöôøng khaép moät

voøng roài ra khoûi taêng ñöôøng. Haønh giaû khaùch ñaàu thaát phöông tröôïng laïi hoâ lôùn: "Hoøa thöôïng truï trì coù ngoû lôøi, ñaïi chuùng baát taát phaûi ñeán thaát phöông tröôïng thaêm hoûi vaán an!". Tuy nhieân, hai töï vaø caàn cöïu phaûi ñeán thaát phöông tröôïng thaêm hoûi vaán an. * * * [1127a05]

GIAO CAÙT CHAÂN

CÔ THAÄP VAÄT [1127a05] Nhaäp vieän haäu, tu hoäi löôõng töï, caàn cöïu traø, töôøng teá tuaân vaán sôn moân söï vuï chaâm cô, kheá thö, thaäp vaät. Truïc nhaát ñieåm ñoái giao caùt, keá toaùn taøi coác, tòch thö phaân minh, quan phoøng taùc teä, vuï taïi töôøng thaåm.

BAØN GIAO SOÅ BOÄ VEÀ RUOÄNG VÖÔØN VAØ TAØI VAÄT CUÛA CHUØA [1127a05] Sau khi taân truï trì vaøo töï vieän nhaäm chöùc roài caàn phaûi ñaõi traø môøi hai töï vaø caàn cöïu hoäi hoïp, hoûi han caën keõ caùc coâng vieäc cuûa chuøa, chuû yeáu laø soå boä ghi ruoäng vöôøn, cô ngôi nhaø chuøa (chaâm cô), cuøng caùc loaïi baèng khoaùn (kheá thö) vaø moïi ñoà vaät, nhaát nhaát ñeàu phaûi tra xeùt ñoái chieáu roài baøn giao roõ raøng. Laïi phaûi sai ngöôøi keá toaùn raønh maïch taøi vaät vaø löông thöïc cuûa chuøa, roài sau ñoù ghi cheùp kyõ caøng vaøo soå saùch, ñaëc bieät heát söùc ñeà phoøng coù keû gian doái hay laøm chuyeän teä laäu. Vì lyù do naøy maø phaûi heát söùc thaåm tra caån thaän. * * * LÔØI BAØN Tieát naøy cheùp roõ nhöõng söï vuï phaûi xöû lyù cuûa taân truï trì khi vöøa môùi vaøo chuøa môùi vaø nhöõng leã tieát luùc môùi baét tay vaøo vieäc. Leã tieát taân truï trì ñaùo nhieäm töø xöa ñeán nay coù xu höôùng töø giaûn ñôn moäc maïc cho ñeán xa hoa röôøm raø. Trong baøi keå chuyeän ngöôøi xöa ñeo ruoät töôïng, ñoäi noùn meâ ñeán nhaän chöùc, tình huoáng nghi thöùc thaät laø giaûn ñôn moäc maïc, laø söï vieäc cuûa thôøi Ñöôøng vaø ñaàu thôøi Toáng, nhöng ñeán thôøi Nam Toáng thì haønh söï cuûa truï trì dieãn ra uy nghi, cho ñeán ñaàu thôøi Nguyeân laø luùc saùch naøy hình

thaønh, thì vieäc truï trì ñeán nhaän chöùc ñaõ bieán thaønh moät leã tieát heát söùc röôøm raø, phieàn phöùc. Cho ñeán gaàn ñôøi nay, thì nghi thöùc thaêng toøa nhaäm chöùc truï trì cuûa taêng nhaân tröù danh thaät laø long troïng khaùc thöôøng. Ñieàu naøy nhìn ôû beà maët phaûn aùnh aûnh höôûng taäp tuïc xaõ hoäi cuûa thôøi ñaïi ñoái vôùi Phaät giaùo. Taùc giaû coá yù neâu leân taùc phong giaûn ñôn moäc maïc cuûa truï trì thôøi xöa ñeå ñoái chieáu vôùi chuyeän baøy veõ thôøi nay maø ngaàm yù hy voïng khoâi phuïc laïi truyeàn thoáng toát ñeïp thôøi xöa. Sau khi truï trì nhaän chöùc thì vieäc troïng ñaïi nhaát phaûi xöû lyù laø leã khai ñöôøng chuùc thoï Hoaøng ñeá. Khai ñöôøng laø höôùng toaøn theå taêng chuùng trong chuøa maø thuyeát phaùp, coøn chuùc thoï laø caàu chuùc Hoaøng ñeá ñöông trieàu, ñeá sö, thöôïng thö tænh cuøng Tuyeân chaùnh vieän cho ñeán quan lieâu vaên voõ taïi boån huyeän, boån quaän phöôùc thoï daøi laâu. Trong hai söï kieän treân, thuyeát phaùp chæ laø hình thöùc, coøn chuùc thoï môùi laø söï kieän quan troïng. Trong nguyeân vaên coù moät ñoaïn noùi: “Khai ñöôøng ngaøy naøy chính laø nhaém vaøo vieäc chuùc Thaùnh, cho neân khoâng daùm noùi nhieàu chuyeän khaùc”, ñaõ noùi leân roõ raøng söï quan heä naëng nheï giöõa khai ñöôøng vaø chuùc thoï. Traïng huoáng naøy phaûn aùnh möùc ñoä nöông caäy cuûa Phaät giaùo ñôøi Nguyeân ñoái vôùi chính quyeàn theá tuïc, maø ñaây cuõng laø möùc ñoä maø nhaø nöôùc khoáng cheá Phaät giaùo.

Nhìn laïi lòch söû Phaät giaùo Trung Quoác ñaõ coù truyeàn thoáng bieát nöông töïa vaøo chính quyeàn theá tuïc ñeå maø phaùt trieån. Nhö laõnh tuï Phaät giaùo ñôøi Ñoâng Taán laø Ñaïo An cuõng ñaõ töøng noùi: “Neáu khoâng nöông töïa vaøo nhaø

vua thì phaùp söï khoù maø ñöùng vöõng", vaø chính baûn thaân sö cuõng laø moät taám göông veà söï quan heä toát ñeïp vôùi ñeá vöông. Tuy nhieân töø ñôøi Nguïy Taán cho ñeán ñôøi Tuøy Ñöôøng thì tính ñoäc laäp cuûa giaùo ñoaøn nhaát quaùn maïnh meõ. Luùc aáy coù bieát bao cao taêng ñaïi ñöùc ñeàu coù phaåm haïnh cao quí khoâng khom löng, cuùi ñaàu tröôùc quan quyeàn sang quí, ñöôïc ngöôøi ñôøi sau voâ cuøng thaùn phuïc. Taân truï trì vöøa nhaän chöùc phaûi öu tieân vì ñaøn vieät kieán taïo chuøa maø thaêng toøa taïi mieáu thôø töø ñöôøng cuûa hoï, thaêm vieáng baùi taï tröôûng laõo ôû caùc chuøa baïn, tham kieán quan phuû taïi ñòa phöông, quyeát ñònh söï ñi ôû cuûa caùc chöùc söï taêng quan troïng trong chuøa, vaø baøn giao soå boä ghi taøi saûn tieàn nong cuûa nhaø chuøa. Caùc söï tình aáy, hôn phaân nöûa laø quan heä theá tuïc caàn cho söï sinh toàn vaø phaùt trieån cuûa nhaø chuøa vaø cuõng laø noäi dung Trung Quoác hoùa Phaät giaùo. Nhaân vì tuy Phaät giaùo cho raèng töù ñaïi giai khoâng caàn phaûi sieâu thoaùt traàn duyeân, luïc caên neân thanh tònh, nhöng cuõng khoâng neù traùnh nhìn thaúng söï thöïc trong ñôøi laø ñeå möu caàu hoaøn caûnh sinh toàn vaø phaùt trieån toát ñeïp thì khoâng theå khoâng kieán laäp quan heä maät thieát vôùi

quan phuû ñòa phöông, caùc chuøa baïn quanh vuøng vaø ñaøn vieät, ñoàng thôøi cuõng khoâng theå lô laø chuyeän quaûn lyù kinh teá cuûa töï vieän. Do vaäy maø noäi dung cuûa tieát naøy caøng bieåu loä cho thaáy roõ raøng ñaëc ñieåm cuûa sinh hoaït choán Thieàn laâm. Trong Thieàn laâm coù Thoå ñòa ñöôøng, coù töø ñöôøng cuûa ñaøn vieät, cho thaáy Thieàn toâng taïi quaù trình Trung Quoác hoùa ñaõ coi troïng tín ngöôõng daân gian cuûa ñaát nöôùc Trung Quoác, vaø ñaõ ñem vaên hoùa truyeàn thoáng cuûa baûn ñòa haáp thuï dung hoøa vaøo quan ñieåm Phaät lyù nhôø vaäy neân môùi aên saâu coäi reã vaøo ñaát ñai Trung Quoác, roài daàn daàn trôû thaønh moät boä phaän vaên hoùa cöïc kyø quan troïng cuûa Trung Quoác. * * *
[1127a09]

THUÏ LÖÔÕNG TÖÏ, CAÀN CÖÏU TIEÃN ÑIEÅM [1127a09] Chí nhaät, thuû toïa, tri söï, caàn cöïu ngheä phöông tröôïng, thaùp höông baùi thænh truï trì, thöù thænh thò giaû tieåu sö, phieân thieát truï trì taåm ñöôøng trung vò. Löôõng töï, caàn cöïu vò nhö thöôøng toïa. Thò giaû ñaùi haønh, tieåu sö vaán taán truï trì taát, löôõng töïu, caàn cöïu maït toïa. Chí thôøi thuû toïa thænh truï trì xuaát, aáp toïa haønh leã. Nhöôïc mieãn, chæ thieâu höông taán tieàn vaán taán haï saán. Thuû toïa, tri söï, caàn cöïu vi thuû. Tam nhaân vaán taán qui vò toïa. Thöïc taát, thuû toïa khôûi thaân thieâu höông. Nhö mieãn leã taéc töïu toøa khieát traø. Chö sôn, ñaïo cöïu, caäp bieän söï phaùp quyeán, tieåu söû ñaúng, thænh taåm ñöôøng tieãn ñieåm leã ñoàng, ñaõn tieãn ñieåm nhaân thieát vò cao haï, laâm thôøi, chaâm chöôùc.

TAÂN TRUÏ TRÌ THOÏ NHAÄN LÖÔÕNG TÖÏ VAØ CAÀN CÖÏU MÔØI TIEÄC CHAY

[1127a09] Ñeán ngaøy haønh leã, thuû toïa, tri söï vaø caàn cöïu ñoàng ñeán thaát phöông tröôïng thaép höông baùi thænh truï trì tham döï tieäc, sau ñoù thænh môøi

thò giaû vaø ñeä töû truï trì (tieåu sö), baøy trí toïa vò cuûa truï trì ngay chính giöõa taåm ñöôøng. Rieâng toïa vò cuûa hai töï vaø caàn cöïu thì ñaët ôû nôi nhö thöôøng leä, thò giaû daãn haønh giaû vaø tieåu sö vaùi chaøo vaán an truï trì xong, hai töï vaø caàn cöïu ngoài ôû phía döôùi cuoái. Ñeán giôø, thuû toïa thænh truï trì ra, chaøo hoûi môøi ngaøi ngoài roài haønh leã. Neáu truï trì mieãn leã thì chæ caàn ñoát höông tieán tôùi

tröôùc truï trì thaêm hoûi daâng leã vaät boá thí. Trong nghi thöùc daâng leã vaät boá thí naøy thì thuû toïa, tri söï vaø caàn cöïu ñöùng ñaàu. Ba ngöôøi naøy thaêm chaøo vaán an xong, quay veà vò trí mình. Duøng côm chay xong, thuû toïa ñöùng leân ñoát höông, nhö truï trì mieãn leã thì moïi ngöôøi ngoài taïi choã uoáng traø. Toân tuùc caùc chuøa baïn, ñoàng ñaïo cuõ vaø caùc ñoàng ñaïo ñang bieän söï cuøng tieåu sö thì nghi thöùc môøi moïc cuøng vôùi nghi thöùc môøi ñoä trai taïi taåm ñöôøng truï trì gioáng nhau. Tuy nhieân ngöôøi ñöôïc môøi duøng côm ngoài ôû vò trí cao thaáp thì coù theå tuøy nghi chaâm chöôùc. * * * [1127a19]

THOAÙI VIEÄN [1127a19] Truï trì nhö nieân laõo höõu taät, hoaëc taâm löïc bì quyeän, hoaëc duyeân baát thuaän, töï nghi tri thoaùi. Thöôøng truï tieàn vaät, tu yeáu baï thö phaân minh. Phöông tröôïng thaäp vaät, ñieåm ñoái giao caùt. Cuï ñôn muïc nhaát daïng löôõng boån. Truï trì, löôõng töï, caàn cöïu kieåm aùp, duïng töï kyù aán. Truï trì, khoá ty, caùc thu nhaát boån vi chieáu. Coâng thænh nhaát nhaân khaùn thuû phöông tröôïng. Chí thoaùi nhaät, thöôïng ñöôøng töï taï töø chuùng. Haï toøa, quaëc coå tam haï nhi thoaùi. Nhöôïc löu boån töï, cö Ñoâng ñöôøng. Töông keá truï trì giaû, tu ñöông taän leã oân toàn. Toáng Lyù Toâng dó Linh Aån töï thaùi vieân vi Dieâm phi kieán töï. Truï sôn Si Tuyeät Xung coâng töùc nhaät thoaùi vieän, cung haø bao laïp, vaõng du Loâ Sôn. Khieån söù löu chi baát hoài. Cao phong thieân coå, thuïc naêng keá chi. QUI ÑÒNH TRUÏ TRÌ TÖØ CHÖÙC [1127a19] Truï trì neáu nhö giaø yeáu beänh taät naëng, hoaëc taâm löïc meät moûi, hoaëc giaû trong xöû lyù vôùi ñaïi chuùng coù ñieàu khoâng thuaän lôïi thì neân töï mình phaûi bieát töø chöùc ruùt lui. Tieàn taøi ñoà vaät cuûa thöôøng truï (chuøa) phaûi ghi cheùp vaøo soå saùch raønh maïch, moïi vaät duïng cuûa thaát phöông tröôïng ñeàu phaûi kieåm ñieåm ñoái chieáu ñeå baøn giao. Phaûi laøm hai baûn danh muïc thaäp vaät nhö nhau, truï trì, hai töï vaø caàn cöïu

cuøng kyù teân vaøo, roài duøng con daáu cuûa chuøa ñoùng leân. Truï trì thoaùi chöùc vaø khoá ty moãi beân giöõ moät baûn ñeå laøm baèng ñoái chieáu veà sau, coâng cöû moät ngöôøi taïm troâng coi thaát phöông tröôïng. Tôùi ngaøy töø chöùc, truï trì thöôïng ñöôøng noùi lôøi caûm taï, ñoaïn giaõ töø ñaïi chuùng roài xuoáng toøa. Gioùng troáng ba tieáng xong, truï trì töø chöùc lui ra. Neáu truï trì töø chöùc ôû laïi boån töï thì cö truù taïi Ñoâng ñöôøng, ngöôøi keá nhieäm truï trì phaûi heát möïc giöõ leã, cöû chæ luoân oân toàn kính caån vôùi ngaøi. Vua Lyù Toâng nhaø Nam Toáng duøng vöôøn rau cuûa chuøa Linh AÅn ñeå xaây chuøa cho baø phi hoï Dieâm

cuûa ñeá thì truï trì boån töï laø ngaøi Hoøa thöôïng Si Tuyeät Ñaïo Xung ngay ngaøy ñoù töø chöùc rôøi chuøa, ñích thaân ñeo bao löng, ñoäi noùn meâ ñeán du laõm nuùi Loâ (Loâ sôn). Ñeá sai söù ngaên giöõ laïi, nhöng sö nhaát ñònh khoâng quay veà. Cao phong cuûa sö ngaøn sau, ñoá ai noái böôùc noåi ! * * * LÔØI BAØN Tieát naøy dieãn giaûi cheá ñoä truï trì töï ñoäng töø chöùc, thuyeát minh trong tröôøng hôïp naøo thì truï trì neân töø chöùc, trong thôøi gian töø chöùc neân tieán haønh thuû tuïc gì, vaø ñòa vò cuøng söï ñaõi ngoä ñoái vôùi truï trì töø chöùc.

Truï trì voán do coâng cöû maø nhieäm chöùc thì khoâng theå bình thöôøng töï ñoäng töø chöùc ñöôïc. Ñieàu naøy cho thaáy sinh hoaït Thieàn laâm mang tính chaát raát daân chuû, neâu leân ñaëc ñieåm cuûa Thieàn laâm laø laáy Phaät phaùp laøm troïng. Cheá ñoä naøy laø keá thöøa tính daân chuû truyeàn thoáng cuûa Phaät giaùo töø AÁn Ñoä truyeàn sang, nhöng trong boái caûnh xaõ hoäi chuyeân cheá phong kieán ôû Trung Quoác, thì vieäc chaáp haønh tính daân chuû ñoù khoâng deã daøng gì, thöôøng thì vaáp phaûi tính tham quyeàn coá vò khoâng chòu töï ñoäng thoaùi chöùc cuûa truï trì, cho neân trong tieát naøy môùi nhaán maïnh tính caùch xem ñòa vò cao sang nhö maây noåi cuûa Thieàn sö tröù danh Si Tuyeät Ñaïo Xung, baûo trì phaåm caùch cao thöôïng ñoäc laäp cuûa ngöôøi xuaát gia, mong raèng Thieàn laâm laáy ngaøi laøm tieâu chuaån. Nhöng, cuõng coù rieâng moät tình huoáng, töùc laø truï trì heát söùc caàn thoaùi chöùc, maø khoâng tìm ñaâu ra ñöôïc ngöôøi keá nhieäm xöùng ñaùng neân bò eùp buoäc ñaønh phaûi löu nhieäm laàn hai. Ñieàu naøy moät maët neâu roõ vieäc tìm anh taøi trong Thieàn laâm khoâng phaûi deã, maët khaùc cuõng phaûn aùnh vieäc ñaûm nhaän chöùc vuï truï trì laø phaûi gaùnh chòu gian khoå voâ cuøng, cho neân phaàn lôùn caùc cao taêng ñaïi ñöùc vì ñaïi nghieäp cuûa Phaät giaùo maø phaûi coá gaéng keâ vai gaùnh vaùc chöùc vuï truï trì, coøn nhö nguyeän voïng chaân thöïc cuûa caùc ngaøi laø chæ mong chaúng quan, chaúng chöùc ñeå maø chuyeân

taâm tu haønh. Cho neân vieäc moät soá ngöôøi cho raèng laøm truï trì chæ ñeå ngoài maùt aên baùt vaøng, xa hoa kieâu hôïm laø khoâng ñuùng. Khoå noãi ñoái vôùi ña soá truï trì ngaøy nay thì quan nieäm treân chaúng nhöõng ñuùng maø coøn quaù hôn theá nöõa?.

*

* *

[1127b01]

[1127b10]

[1127b15]

[1127b18]
[1127b21]
THIEÂN HOÙA [1127b01] Thò taät giaùc traàm troïng, döï thænh löôõng töï, caàn cöïu ñieåm ñoái, phong thu y baùt haønh lyù töïu löu phöông tröôïng. Sai coâng caån haønh boäc khaùn thuû, dó só coå xöôùng. Hoaëc höõu tieâu baùt bieåu taùn vaät kieän, tu yeáu bình duaãn, voâ linh aân oaùn baát quaân, trí haäu tranh caïnh. Nhöôïc y baùt vi baïc, vuï tuøng kieäm giaûn. Di giôùi tieåu sö baát ñaéc phi ma ñoãng khoác. Thænh thuû toïa chuû tang. Nhieát thieát Phaät söï tònh mieãn, ñaõn cöû voâ thöôøng keä vaân vong taêng taân toáng. Voâ phí thöôøng truï, voâ lao ñaïi chuùng. Nhöôïc truï trì höõu coâng sôn moân, töï chuùng nieäm kyø di aùi, hoaëc y baùt saûo phong, ñöông nhö nghi giaûng haønh tang leã. Höõu quan vieân, ñaøn vieät, chuû sôn, phaùp quyeán di thö, töùc ñöông khieån toáng. Di chuùc: [1127b10] Moã töï truï trì moã, theá duyeân baùo taï, phong chuùc baát ñình. Sôû höõu tuøy di thaân y baùt, ñaøn tín thí lôïi, phi thöôøng truï vaät, phieàn löôõng töï sao traùp. Ñoan

thænh moã nhaân chuû haønh tang söï. Dö bieåu chuùng taêng khaùn kinh, haønh taùng, chuùc voâ trí phoàn ña xaâm duïng thöôøng truï. Haïnh saùt thöû yù. Phuïc hy taát caäp. Nieân … nguyeät … nhaät truï sôn moã giaùp Di thö chi thöùc: (a- Toân tuùc) [1127b15] Taûo thieåm du tuøng, naïi hieäp ly chi höõu soá. Keá thöøa thoâi vaõn toaïi maãn mieãn ö vi chuyeân. Ñieän loä ngaõ khoâng, vaân sôn ích mieãn. Caûm kyø baûo hoä dó thoï tö vaên, baùi ñaûo baát bò. (b- Laân phong:) [1127b18] Truï sôn voâ boå, moãi y laân bích chi quang. Moäng caûnh nguyeân khoâng, haïnh taï theá duyeân chi huyeãn. Maïc baøi dieän bieät duy thieát taâm trì. Kyù Phaät nhaät dó löu hung, tí Toâng phong nhi ích chaán. Phuïc duy traân troïng. (c- Phaùp quyeán:) [1127b21] Thao laïm truï sôn höõu quí ñoàng moân chi höõu. Nhaân tuaàn baûo taät, töông vi taát theá chi nhaân. Kính phuïng thuû thuû lieâu thaân dieän bieät. Quang chieâu tieân sö chi linh ñöùc, ñaïo taïi ngoâ thuoäc chi löïc haønh. Voâ nhieäm khuynh caàn. Phuïc duy traân troïng Khaû laäu töû Thö baùi moã nhaân xöng hoâ moã töï tæ-kheo moã caån phong.

TRUÏ TRÌ QUA ÑÔØI [1127b01] Truï trì beänh naëng, nhaém khoâng qua khoûi beøn môøi hai töï vaø caàn cöïu ñeán kieåm ñieåm ñoái chieáu, thu giöõ y baùt (taøi vaät) vaø haønh lyù rieâng tö cuûa truï trì, caát kyõ vaøo trong thaát phöông tröôïng, sai phaùi moät haønh giaû ñaïo haïnh trang nghieâm ngay thaúng, hoaëc moät boäc dòch tính tình caån troïng troâng coi, ñeå ñôïi sau naøy ñem baùn ñaáu giaù, hoaëc giaû neáu coù ñem moät phaàn taøi vaät phaân taùn boá thí tröôùc thì phaûi thi haønh heát söùc coâng bình hôïp lyù, khoâng neân taïo ra caûnh aân oaùn khoâng minh

baïch, khieán taêng chuùng tranh chaáp coâng kích deø bóu nhau sau naøy. Neáu nhö taøi vaät rieâng tö cuûa truï trì ít oûi ñôn sô thì tang leã neân toå chöùc kieäm öôùc giaûn ñôn, khoâng ñeå cho ñoà ñeä cuûa truï trì maëc tang phuïc soâ gai mang ñai hieáu, khoùc loùc thaûm thöông, uûy thaùc thuû toïa chuû trì tang leã cuûa mình. Moïi nghi thöùc Phaät söï trong tang leã neân mieãn, nhöng phaûi nieäm tuïng boán baøi keä voâ thöôøng trong (kinh Nhaân vöông), nghi thöùc cuõng nhö leã toáng chung moät vò taêng taân vieân tòch thoâng thöôøng, khoâng neân phung phí taøi vaät cuûa thöôøng truï, maø cuõng khoâng laøm nhoïc phieàn taêng chuùng. Coøn neáu nhö truï trì coù nhieàu coâng lao ñoùng goùp cho chuøa nhaø, taêng chuùng caûm nieäm aân ñöùc cuûa ngaøi, hoaëc giaû cuûa caûi rieâng tö cuûa truï trì ñeå laïi thaät

nhieàu thì neân y theo nghi thöùc ñaõ ñònh töø tröôùc maø tieán haønh tang leã cho ñaày ñuû phong caùch. Nhö truï trì coù di thö göûi cho caùc quan vieân thaân thích baáy laâu cuøng thí chuû, truï trì caùc chuøa baïn, huynh ñeä ñoàng moân (phaùp quyeán) thì phaûi laäp töùc sai ngöôøi ñem di thö ñoù ñöa cho hoï. Maãu di chuùc: [1127b10] Truï trì … (moã) cuûa chuøa … (moã), theá duyeân ñaõ ñaùp taï xong (döùt), ngoïn ñeøn caày tröôùc gioù chaúng yeân ñöôïc (saép qua ñôøi), coù chuùt taøi vaät tuøy thaân do ñaøn vieät boá thí cho baáy nay tích goùp ñöôïc, chaúng phaûi taøi vaät cuûa thöôøng truï (cuûa taäp theå nhaø chuøa), caûm phieàn hai töï ñaêng kyù vaøo soå saùch, (trích ra moät phaàn) nhôø oâng … (moã) chuû trì cöû haønh tang leã (cho toâi), phaàn coøn laïi thì ban phaùt cho chuùng taêng tuïng kinh, cöû haønh tang leã. Yeâu caàu chôù coù baøy bieän quaù ñaùng laøm hao phí xaâm phaïm cuûa thöôøng truï! Nhöõng mong caùc vò theå saùt yù nguyeän cuûa toâi, cuùi mong thoâng baùo cho moïi ngöôøi ñöôïc roõ! Ngaøy … thaùng … naêm … Truï trì … (moã) Ghi teân vaø kyù teân Daïng thöùc di thö: coù 3 loaïi

(a- Göûi cho caùc Toân tuùc) [1127b15] Toâi ñaây thuôû nhoû sôùm haân haïnh laøm baïn cuøng huynh giao du, nhöõng töôûng maõi maõi beân huynh haàu noái tieáp ñöùc haïnh neân môùi keùo níu chuùt duyeân hôø moûng manh, naøo hay ñaâu soáng cheát hôïp tan ñaõ coù soá. Toâi nay phaän moûng, kieáp phuø sinh saép keát thuùc, nhö maây nuùi xa daàn xa mòt môø. Beân bôø laâm chung, mong huynh baûo troïng, chuùc huynh tröôøng thoï! Rieâng göûi thö naøy baùi ñaûo, thö chaúng heát lôøi! (b- Göûi cho truï trì chuøa baïn:) [1127b18] Toâi ñaây laïm laøm truï trì boån töï chaúng coù gì nöông töïa, moãi moãi ñeàu troâng caäy vaøo ñöùc saùng chuøa baïn cuûa huynh giuùp ñôõ (caûm kích voâ cuøng). (Toâi nay theá duyeân ñaõ döùt), cuoäc ñôøi nhö moäng caûnh voán khoâng. Nay may maén ñeán luùc ñaùp taï theá duyeân huyeãn aûo. Buoàn thay luùc laâm chung khoâng ñöôïc cuøng huynh giaùp maët noùi lôøi vónh quyeát, chæ göûi maáy haøng bieåu thò taâm yù muoân moät. Hy voïng quang huy cuûa Phaät nhaät maõi maõi chieáu soi, Toâng phong cuûa quí töï ngaøy caøng chaán höng hoaèng döông. Cuùi mong töï baûo troïng! (c- Göûi cho huynh ñeä ñoàng Boån sö:) Toâi laïm nhaän truï trì, thaät raát hoå theïn cuøng caùc huynh ñeä ñoàng moân boån sö. Gaàn ñaây beänh taät vaây laáy thaân, chæ laàn khaàn oâm beänh qua ngaøy, sôùm toái

trôû thaønh ngöôøi thieân coå lìa xa cuoäc ñôøi. Kính göûi moät maûnh thö tang, taïm bôï thay toâi bieåu ñaït yù giaùp maët chia tay vónh vieãn, ñöùc haïnh cao caû cuûa tieân sö ñeàu troâng caäy ôû anh em chuùng ta noã löïc phuïng haønh, phaùt huy roäng lôùn. Khoâng sao noùi heát loøng tö nieäm, cuùi mong caùc anh em coá baûo troïng!

Hình thöùc bao thö nhö sau:

Thö kính göûi

OÂng moã (xöng hoâ)

Tæ-kheo cuûa chuøa moã ... kính caån daùn kín.

*

* *

[1127b27]

(

)

()

(

)(

)(

)

(

)

[1127c19] [1127c20] [1127c21]
[1127c22] [1127c23] [1127c24]
NHAÄP KHAÙM [1127b27] Sô thò tòch, thò giaû töùc linh khaùch ñaàu haønh giaû haï taêng ñöôøng baùo chuùng. Minh chuøy nhaát haï baïch vaân: “Ñöôøng ñaàu Hoøa thöôïng truyeàn ngöõ ñaïi chuùng, phong hoûa töông böùc, baát caäp dieän ñaït”. Höïu minh chuøy nhaát haï. Thöù baùo chö lieâu. Ñöôøng ty haønh giaû minh taêng ñöôøng chung taäp chuùng, thöôïng phöông tröôïng ñieáu uûy baõi, thuû toïa ñoàng löôõng töï, caàn cöïu thöông nghò phaùt phoù traïng (thöùc kieán haäu) baùo chö sôn. Phaùt thö thænh nhaân chuû tang. Tu chö sôn danh ñöùc, laân phong laõo thaønh. Hoaëc phaùp quyeán toân tröôûng, hoaëc chæ boån töï thuû toïa. Nhö höõu di meänh, tuaân haønh. Cöû thænh tieåu sö, thò giaû, thaân tuøy nhaân an baøi taåy duïc, tröôùc y, tònh phaùt, nhaäp khaùm. Di keä nieâm khaùm taû. Duy-na laõnh tieåu sö chuù höông, thænh thuû toïa nhaäp khaùm Phaät söï, an baøi taåm ñöôøng. Tríù khaùm loâ, chuù, kyû, dieân cuùng döôøng. Chí thôøi minh taêng ñöôøng chung taäp chuùng, cöû Phaät söï dó duy-na xuaát, nieäm tuïng vaân: “Thieát dó, minh quyeàn dieäu maät, thò hoùa tích ö nhaân thieân. Chí taùnh vieân minh, kheá huyeàn cô ö Phaät Toå. Cung duy, ñöôøng ñaàu Hoøa thöôïng kieåu nhieân, trí nguyeät quang thu vaïn khoaûnh chi ba duaãn hó. Bi taâm, thöùc phoù thaäp phöông chi caûm. Chieâm nhan voâ ñòa, phi chí höõu quy. Thò taäp chaân ñoà taùn döông Thaùnh hieäu. Vi nhö thöôïng duyeân, nieäm thanh tònh phaùp thaân Tyø-

loâ-giaù-na Phaät vaân vaân”. Cöû Ñaïi bi chuù, hoài höôùng vaân: “Thöôïng lai nieäm tuïng phuùng kinh coâng ñöùc, phuïng vi ñöôøng ñaàu Hoøa thöôïng voâ sanh baùo ñòa dieäu cöïc trang nghieâm. Thaäp phöông tam theá vaân vaân”. Taùi cöû Laêng nghieâm chuù, hoài höôùng vaân: (phuùng kinh coâng ñöùc, phuïng vò ñöôøng ñaàu Hoaø thöôïng taêng suøng phaåm vò, thaäp phöông tam theá vaân vaân) ñöông daï taäp chuùng. Nieäm tuïng vaân: “Baïch ñaïi chuùng, ñöôøng ñaàu Hoøa thöôïng dó quy chaân tòch, chuùng thaát sôû y, ñaõn nieâm voâ thöôøng, thaän vaät phoùng daät. Vi nhö thöôïng duyeân nieäm thanh tònh phaùp thaân Tyø-loâ-giaù-na Phaät vaân vaân”. Hoài höôùng ñoàng tieàn. Nhò thôøi thöôïng chuùc phaïn, tam thôøi thöôïng traø thang. Ñaïi chuùng phuùng kinh, kieán chöùc duy-na, hoài höôùng ñoàng tieàn. Caän thôøi phong tuïc baïc aùc. Taêng hoái caàu sung trang khoá chaáp söï baát ñaéc, hoaëc ñaïo thieát thöôøng truï. Truï trì y coâng taãn phaït. AÙc ñoà baát traùch kyû quaù, duy hoaøi duy hoaøi phaãn haän. Nhaát vaên thieân hoùa, nhöôïc khoaùi kyø chí. AÙc ngoân maï lò, thaäm chí truøy kích quan khaùm, thöông ñoaït y vaät, trình kyø hung hoaønh. Chuû tang kyø tuùc, chö sôn, ñaøn vieät, quan quí, só thöù, tham hoïc, giao du, ñöông vi ngoaïi hoä. Nhaân thuûy voâ töû, huoáng kyø toøa haï tham ñoà phaïm giaû, taát taãn truïc tröøng trò. Chuû tang chaáp söï, nhöôïc naêng döï giaùp giôùi söùc, taûo

linh thuaân caùnh hoùa aùc ö vò minh, vöu toaøn ngoaïi quan chi myõ. Traïng thöùc: [1127c19] Moã töï tang ty tæ-kheo moã. Höõu moã sôn moân baát haïnh ñöôøng ñaàu Hoøa thöôïng kim nguyeät moã nhaät, cöø nhó quy chaân. Caån di phoù vaên, caån traïng Khaû laäu töû Phoù caùo Moã xöù ñöôøng ñaàu Hoøa thöôïng thieàn sö cuï vò caån phong. LIEÄM DI THEÅ VAØO QUAN TAØI [1127b27] Truï trì vöøa thò tòch, thò

giaû baûo haønh giaû khaùch ñaàu xuoáng taêng ñöôøng thoâng baùo cho ñaïi chuùng bieát, ñaùnh moät tieáng chuøy goã baåm baïch raèng: “Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu truyeàn lôøi cho ñaïi chuùng, gioù löûa böùc ngaët nhau, khoâng kòp cuøng moïi ngöôøi giaùp maët quyeát bieät”. Laïi ñaùnh moät tieáng chuøy goã, keá ñoù baùo cho caùc lieâu laø truï trì ñaõ qua ñôøi. Haønh giaû ñöôøng ty gioùng ñaïi hoàng chung ôû taêng ñöôøng taäp hoïp ñaïi chuùng ñeán thaát phöông tröôïng ñieáu nghieãn (hoûi thaêm ñaùm tang) vaø uûy vaán. Sau ñoù, thuû toïa cuøng hai töï vaø caàn cöïu thöông löôïng phaùt phoù caùo (ngöôøi Vieät ta quen noùi laø caùo phoù) (hình thöùc trình baøy phía sau) göûi caùc chuøa baïn, phaùt thö môøi ngöôøi chuû trì tang leã. Ngöôøi chuû tang phaûi laø baäc danh taêng,

ñaïi ñöùc cuûa chuøa baïn, hoaëc laø caùc baäc tieàn boái nieân laïp cao ôû caùc chuøa xung quanh hoaëc caùc baäc toân tröôûng, trong caùc sö huynh ñeä ñoàng moân cuûa truï trì, maø cuõng coù theå do thuû toïa cuûa boån töï ñaûm nhieäm. Neáu truï trì coù ñeå laïi di chuùc thì nhaát nhaát phaûi tuaân haønh. Cöû vaøi ngöôøi trong caùc ñeä töû, thò giaû vaø ngöôøi thaân tuøy an baøi vieäc taém röûa cho di theå truï trì, sau ñoù maëc phaùp y, caïo saïch laùng toùc roài mang di theå lieäm vaøo quan taøi. Baøi keä ñeå laïi cuûa coá truï trì phaûi tröông leân beân meù traùi quan taøi, duy-na ñaùi laõnh chuùng ñeä töû cuûa truï trì ñoát höông, thænh môøi thuû toïa an baøi Phaät söï lieäm di theå coá truï trì vaøo quan taøi. Sau ñoù, quan taøi ñöôïc ñaët taïi taåm ñöôøng cuûa coá truï trì, phía tröôùc quan taøi baøy bieän lö höông vaø ñeøn caày cuøng baøn cuùng côm ñeå cuùng döôøng. Tôùi giôø, gioùng chuoâng taïi taêng ñöôøng ñeå taäp hoïp ñaïi chuùng. Cöû haønh nghi thöùc Phaät söï xong, duy-na böôùc ra khoûi haøng nieäm tuïng raèng: “Chuùng ta caûm nhaän saâu saéc raèng, phöông tieän quyeàn xaûo cuûa Phaät vaø boà-taùt roäng lôùn voâ cuøng. Caùc Ngaøi hieån thò vieäc xuaát hieän laø ñeå giaùo hoùa chuùng sanh taïi caùc hoaït ñoäng ôû töï nhieân vaø xaõ hoäi maø taâm taùnh giaùc ngoä thì khoâng nôi naøo maø chaúng thoâng, coù theå ngoä yù töôûng thaâm aùo cuûa Phaät toå. Ngaøi Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu cuûa chuùng ta ñöông nhieân laø moät ngöôøi giaùc ngoä trieät ñeå, trí hueä cuûa ngaøi chaúng khaùc chi aùnh traêng trong saùng

tinh anh, chieáu soi muoân tröôïng soùng moøi, coøn taâm töø bi cuûa ngaøi thì coù theå raûi ñeán heát thaûy muoân vaät coù ñôøi soáng, trôû thaønh göông maãu khaép thieân haï. Nhöng nay thì ngaøi ñaõ quay veà theá giôùi Cöïc laïc trôøi Taây. Töø nay, chuùng ta khoâng coøn cô hoäi nhìn thaáy dung nhan töø bi cuûa ngaøi, nhöng tieáp noái chí höôùng ngaøi vaïch ra thì coù choã quay veà. Vì theá maø taäp hoïp caùc ñeä töû cuûa ngaøi cuøng caùc ngöôøi ñöôïc ngaøi daïy doã, taùn döông danh hieäu Thaùnh cuûa Phaät vaø Boà-taùt. Vì caùc nhaân duyeân neâu treân neân nieäm phaùp thaân thanh tònh cuûa ñöùc Phaät Tyø-loâ-xaù-na v.v...”. Tieáp ñoù cöû haønh nieäm chuù ñaïi bi, ñem coâng ñöùc naøy hoài höôùng cho coá truï trì raèng: “Chuùng con ñem coâng ñöùc nieäm tuïng vaø tuïng kinh vöøa roài hoài höôùng cho coá Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu, caàu mong ngaøi vaøo coõi Nieát-baøn voâ sanh dieät, vaõng sanh veà Tònh ñoä Cöïc laïc muoân ñöùc trang nghieâm. Nguyeän chö Phaät vaø Boà-taùt khoâng nôi naøo maø khoâng coù, khoâng giôø phuùt naøo maø chaúng hieän

dieän, baûo hoä cho ngaøi". Keá ñoù laïi phuùng tuïng chuù Laêng nghieâm, bieåu thò yù nguyeän chuyeån thí raèng: "Coâng ñöùc phuùng tuïng caùc kinh vöøa qua, xin hoài höôùng cho coá Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu haàu ñeå ngaøi taêng cao phaåm vò. Caàu nguyeän taát caû (chö) Phaät vaø (chö) Boà-taùt baûo hoä ngaøi". Toái ñoù, taäp hoïp ñaïi chuùng nieäm tuïng, duy-na baåm baïch raèng: "Baïch ñaïi chuùng! Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu ñaõ vieân tòch roài, moïi ngöôøi chuùng ta ñeàu maát nôi nöông töïa, ai ai cuõng

(phaûi) neân töôûng nghó ñeán nhaân sinh voâ thöôøng maø luùc naøo cuõng neân taâm taâm nieäm nieäm tu hoïc, khoâng neân töï mình buoâng lung, ham muoán tính chuyeän nhaøn nhaõ bieáng nhaùc. Vì caùc nhaân duyeân neâu treân neân tuïng kinh Phaùp thaân thanh tònh cuûa Nhö Lai, Phaät Tyø-loâ-xaù-na". Keá ñoù chuyeån thí coâng ñöùc cho coá truï trì gioáng nhö ñaõ noùi ôû treân. Sôùm chieàu daâng cuùng hai thôøi côm chaùo, ba thôøi saùng – chieàu – toái daâng cuùng traø vaø thang thuûy. Moãi laàn daâng cuùng, ñaïi chuùng nieäm kinh, duy-na bieåu ñaït chuyeån thí coâng ñöùc cho coá truï trì gioáng nhö vöøa noùi ôû treân. Thôøi gaàn ñaây, phong tuïc baïi hoaïi, moät soá taêng chuùng tröôùc ñaây caàu xin giöõ chöùc trang khoá hay chaáp söï khoâng ñöôïc, hoaëc caùc keû caép troäm taøi vaät cuûa thöôøng truï bò truï trì phaùt hieän ñaùnh phaït theo pheùp coâng, hoaëc taãn xuaát, hoaëc trò toäi. AÙc ñoà khoâng töï bieát traùch cöù loãi laàm cuûa mình maø chæ bieát mang loøng oaùn haän neân vöøa nghe truï trì vieân tòch laø khoaùi chí mình, duøng lôøi leõ ñoäc aùc chöûi ruûa thaäm teä ngaøi, thaäm chí duøng duøi goã ñaùnh vaøo quan taøi hay thöông ñoaït y vaät cuûa truï trì, bieåu hieän neát hung baïo, kieâu hoaønh cuûa chuùng. Gaëp phaûi tình huoáng naøy thì ngöôøi chuû tang leã, caùc laõo tieàn boái, truï trì caùc chuøa baïn, thí chuû, quan vieân, só thöù, tín ñoà cuøng taát caû nhöõng ai töøng giao du vôùi truï trì ñeå ñöôïc hoïc taäp thænh giaùo vôùi ngaøi ñeàu phaûi daán thaân xoâng ra, laøm

keû ngoaïi hoä baûo veä quan taøi coá truï trì, ngaên chaën aùc ñoà quaäy phaù. Ai maø khoâng moät laàn cheát? Leõ naøo keû lôïi duïng sau khi ngöôøi ta qua ñôøi maø laøm ñieàu xaèng baäy laïi laø moân ñoà tham hoïc döôùi toøa cuûa truï trì. Ñoái vôùi keû lieàu maïng daùm vi phaïm pheùp taéc laøm ñieàu xaèng baäy nhö theá thì nhaát ñònh phaûi maïnh tay ñuoåi coå tröøng trò. Chuû tang leã vaø taêng chaáp söï neáu döï lieäu ñöôïc yù ñoà laøm chuyeän xaèng baäy cuûa keû voâ phaùp maø ngaên chaën hoaëc sôùm thuyeát phuïc ñeå chuùng nhaän thöùc ñieàu laàm loãi, ñaùnh tan yù nieäm laøm chuyeän xaèng baäy, ñem söï coá ñaäp tan tröôùc khi noù vöøa manh nha thì seõ baûo toàn ñöôïc thanh danh cuûa moät ngoâi chuøa. Hình thöùc vaên traïng caùo phoù: [1127c19] Tæ-kheo moã (…) chuû nhieäm lo tang söï cuûa chuøa moã (…), kính caån caùo phoù: Coù chuøa moã (…) baát haïnh, Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu vaøo ngaøy … thaùng naøy qua ñôøi. Kính caån trình vaên traïng caùo phoù. Ngaøy … thaùng … naêm … Tæ-kheo chuû nhieäm lo tang söï cuûa chuøa moã trình vaên traïng caùo phoù (moã) naøy. Bao thö ñeà: Caùo phoù (Hoa goïi laø phoù caùo) Hoøa thöôïng thieàn sö ñöôøng ñaàu chuøa ôû xöù moã (Neâu roõ chöùc haøm cuûa vò Hoøa thöôïng nhaän thö ra) Daùn caån thaän. *

[1127c25]

THÆNH CHUÛ TANG [1127c25] Chuû tang nhaân chí minh ñaïi chung taäp chuùng moân nghinh. Chí khaùm tieàn chuù höông. Thuû toïa, ñaïi chuùng vaán taán. Chuùng taùn, löôõng töï, caàn cöïu toáng qui khaùch vò. Thaùp höông trieån leã, chuû tang nhaân cö chuû vò, thuû toïa phaân thuû. Toøa ñònh, cung khôûi thieâu höông, phuïc vò hieán traø. Tieåu sö töùc lieät tieàn thaùp höông, ñaïi trieån tam baùi. Phöông tröôïng chaáp cuïc caäp tham ñaàu lónh chuùng haønh giaû, töông thöù thaùp höông leã baùi. Haäu phöông tröông boäc tuøng tham baùi baõi hieán thang toáng löôõng töï xuaát. Khoá ty bò ñieåm taâm, löôõng töï quang baïn. Thöù ñeä tuaàn lieâu. Phaøm chuû tang giaû tu laõo thaønh danh ñöùc. Nhö Vieân Ngoä vi Khai Phöôùc Ninh Hoøa thöôïng chuû tang. Tieáp Nguyeät Am Quaû coâng dó töï kyø phaùp, khaû vi tieâu caùch .

THÆNH MÔØI CHUÛ TANG LEÃ [1127c25] Khi ngöôøi chuû trì tang leã tôùi chuøa thì gioùng ñaïi hoàng chung taäp hoïp taêng chuùng ra ngoaøi coång chuøa nghinh tieáp. Chuû tang leã ñeán tröôùc quan taøi ñoát höông, thuû toïa vaø taêng chuùng vaùi chaøo vaán an. Ñaïi chuùng thoaùi lui, hai töï vaø caàn cöïu ñöa chuû tang veà khaùch ñöôøng, caém nhang traûi toïa cuï giaäp ñaàu laïy ba laïy hai laàn toû loøng chí kính. Chuû tang leã vaøo khaùch ñöôøng cö chuû vò. Thuû toïa ngoài ñoái dieän xong, moïi ngöôøi cuøng ñöùng daäy ñoát höông, xong ñaâu ñaáy quay veà vò trí cuûa mình, haønh giaû daâng traø, caùc tieåu sö ñeä töû coá truï trì saép haøng caém höông roài traûi toïa cuï giaäp ñaàu laïy ba laïy hai laàn. Tieáp theo ñoù, haønh giaû bieän söï thaát phöông tröôïng cuøng tham ñaàu suaát lónh caùc haønh giaû tuaàn töï thaép höông, traûi toïa cuï giaäp ñaàu laïy ba laïy. Sau heát laø boäc tuøng cuûa thaát phöông tröôïng tieán leân tham baùi, nghi leã chaám döùt laø daâng thang thuûy. Chuû tang tieãn ñöa hai töï ra ngoaøi, khoá ty chuaån bò böõa ñieåm taâm khoaûn ñaõi chuû tang, coù hai töï quang laâm baàu baïn. Keá ñoù, ngöôøi chuû tang ñi khaép caùc lieâu thaêm hoûi taêng chuùng. Phaøm ngöôøi chuû tang phaûi laø baäc laõo thaønh danh ñöùc, nhö khi xöa thieàn sö Vieân Ngoä Khaéc Caàn (Phaät Quaû Vieân Ngoä) laøm chuû tang leã cuûa Hoøa thöôïng Ñaïo Ninh chuøa Khai Phöôùc (töùc Thieàn sö Khai Phöôùc Ñaïo Ninh) ôû Ñaøm Chaâu, thaät heát söùc ñeïp

loøng moïi ngöôøi. Veà sau naøy keá nhieäm ngaøi Ñaïo Ninh truï trì chuøa Khai Phöôùc laø thieàn sö Nguyeät Am

Thieän Quaû nhaân cô hoäi naøy ñöôïc laøm töï phaùp ñeä töû cuûa thieàn sö Vieân Ngoä. Caùc caâu chuyeän treân coù theå neâu leân maãu möïc ngaøn naêm trong vieäc choïn ngöôøi chuû tang vaäy.

*

* *

[1128a04]

(

)(

()

THÆNH TANG TY CHÖÙC SÖÏ [1128a04] Chuû tang nhaân tuaàn lieâu baõi, löôõng töï, caàn cöïu, tieåu sö tuøy ñaùo khaùch vò, trình y baùt baïc, di maëc ñaúng vaät, hoäi traø nghò thænh tang ty chöùc söï (thö kyù, duy-na, tri khaùch, thò chaâm thò giaû tính nhaát thieát Phaät söï (tö thöù kieán haäu), dó thöù nghò thænh. Tröø cöû ai, tieåu tham nhò Phaät söï heä chuû tang nhaân vi chi. Phaân hieáu phuïc (khinh troïng kieán haäu), nhö voâ boá quyeân, tuøy nghi chieát tieàn bieåu chi. Chuû tang nhaân tu döõ thuû toïa keá hoäi sôû di y baùt ña thieåu, maëc taùc tam phaàn: nhaát phaàn chuaån tang ty hieáu phuïc, phuøng kinh, ñaêng chuùc chi phí - Nhaát phaàn quy thöôøng truï boài thieáp cuøng döôõng - Nhaát phaàn bieåu ñaïi chuøng khaùn kinh tính Phaät söï baûn tröôùng ñaúng duïng. Chuû tang nhaân tu toàn coâng chính, baát khaû tuaãn tö. Ñaùi haønh, taêng haønh baát ñaéc can döï chaáp dòch. Moãi nhaät phuøng kinh bieåu saán, ñieän traø thang, baát caâu löôõng töï, caàn cöïu, caùc thænh nhaát nhaân chöôûng taøi, thöù tuyeät phuø nghò. Thaùnh taêng thò giaû baû tröôùng, tang ty coâng sai khoá töû, khaùch ñaàu, traø ñaàu nhaát haønh nhaân, quaûn bieän söï. Thænh kieán chöùc duy- na ñoàng nghò. Kieán chöùc tri khaùch tieáp ngoaïi khaùch. Tang ty hieäp thieân nhaân boäc, baøi ñôn yeát thò.

MÔØI THÆNH NGÖÔØI BIEÄN SÖÏ CUÛA UÛY VIEÂN HOÄI LO TANG LEÃ [1128a04] Sau khi ngöôøi chuû tang ñi khaép caùc lieâu thaêm taêng chuùng xong thì hai töï, caàn cöïu vaø ñeä töû cuûa truï trì cuøng ñeán phoøng khaùch, trình ra soå boä ghi cheùp taøi vaät rieâng tö maø truï trì daønh duïm ñöôïc, cuøng caùc vaên baûn do truï trì ñeå laïi. Moïi ngöôøi vöøa uoáng traø vöøa thöông nghò môøi thænh caùc ngöôøi bieän söï vieäc trò tang (nhö thö kyù, duy-na, tri khaùch vaø thò giaû phuïng thò di aûnh) vaø cuõng thöông nghò luoân neân cöû haønh caùc Phaät söï trong tang leã nhö theá naøo (seõ trình baøy phía sau). Caùc Phaät söï naøy ñeàu ñöôïc ngöôøi chuû tang nhaát thieát môøi thænh, tröø hai Phaät söï laø cöû ai vaø tieåu tham laø do ngöôøi chuû tang tröïc tieáp cöû haønh chaúng ñôïi môøi thænh ai, döï truø phaân phaùt hieáu phuïc (hieáu phuïc naëng nheï cuûa moïi ngöôøi, xin xem phaàn Hieáu phuïc phía sau trình baøy). Neáu nhö khoâng coù saün tang phuïc vaûi luïa thaønh phaåm thì coù theå tuøy nghi tính thaønh tieàn roài trao cho ñeä töû töï may. Ngöôøi chuû tang phaûi cuøng thuû toïa tính toaùn kieåm keâ xem taøi vaät rieâng tö maø truï trì

ñeå laïi nhieàu ít maø chia ra laøm ba phaàn: a. Moät phaàn giao tang ty duøng cho nhu caàu lo lieäu tang leã nhö phí may ñoà tang (hieáu phuïc), phí tuïng kinh, phí daàu ñeøn, ñeøn caày. b. Moät phaàn sung vaøo taøi saûn cuûa thöôøng truï (cuûa taäp theå nhaø chuøa) haàu caûi thieän tieâu chuaån böõa aên cuûa ñaïi chuùng haèng ngaøy.

c. Moät phaàn duøng ñeå thuø lao cho toaøn theå taêng chuùng tuïng nieäm kinh vaên vaø phí duïng thanh lyù coâng ghi cheùp soå saùch caùc taøi vaät maø coá truï trì ñeå laïi. Ngöôøi chuû tang phaûi giöõ daï coâng bình, chính tröïc, khoâng neân ngaõ theo rieâng tö ai. Caùc taêng nhaân maø ngöôøi chuû tang mang theo khoâng ñöôïc can döï vaøo coâng vieäc cuûa nhaân vieân lo tang leã. Moãi ngaøy caùc khoaûn cöû haønh nghi leã tuïng nieäm, phaân phaùt taøi vaät boá thí, daâng cuùng traø vaø thang thuûy cuøng teá ñieän thì baát keå laø hai töï hay caàn cöïu ñeàu phaûi neân môøi thænh moät ngöôøi chöôûng quaûn taøi vaät haàu chaët ñöùt moïi lôøi ra tieáng vaøo dò nghò. Thò giaû Thaùnh taêng quaûn lyù baûn tröôùng, trò tang uûy vieân hoäi coäng ñoàng phaùi ñònh haønh giaû khoá ty, haønh giaû khaùch ñaàu, haønh giaû traø ñaàu baøn baïc nhau quaûn lyù ñieàu ñoäng nhaân dòch vaø môøi duy-na trò tang cuøng nhau thöông nghò. Rieâng tri khaùch trò tang thì lo tieáp khaùch ngöôøi ngoaøi. Tang ty ñieàu ñoäng caû ngaøn nhaân boäc trong tang leã neân nhaát nhaát saép xeáp phaân coâng, ñeàu phaûi ghi vaøo baûng bieåu coâng boá raønh maïch. * * *

[1128a18] ()() ([1])(
)()() ()() () HIEÁU PHUÏC
[1128a18] Thò giaû, tieåu sö: ma boá chuyeát. Löôõng töï: tröõ boá chuyeát. Chuû tang caäp phaùp quyeán toân tröôûng: sanh boá chuyeát. Caàn cöïu, bieän söï, höông nhaân, phaùp quyeán, chö sôn: sanh quyeân yeâu baïch. Ñaøn vieät: sanh quyeân boá yeâu baïch. Phöông tröôïng haønh giaû: ma boá caân chuyeát. Chuùng haønh giaû: tröõ boá caân. Phöông tröôïng nhaân boäc, taùc ñaàu: ma boá caân sam. Giaùp caùn, trang khaùch, chö boäc: ma boá caân. TANG PHUÏC [1128a18] Thò giaû vaø caùc tieåu sö (ñeä töû cuûa coá truï trì) maëc tang phuïc aùo daøi (tröïc chuyeát) baèng soâ gai, chaáp söï taêng hai töï maëc tang phuïc aùo daøi tröïc chuyeát baèng coû gai, ngöôøi chuû tang vaø sö huynh toân tröôûng ñoàng moân cuûa coá truï trì maëc aùo daøi tröïc chuyeát baèng vaûi thoâ. Caàn cöïu vaø nhaân vieân bieän söï, ngöôøi ñoàng höông vaø sö huynh ñeä ñoàng moân cuûa truï trì cuøng truï trì caùc chuøa baïn duøng luïa thoâ cheá thaønh daây löng traéng quaán ngang mình, thí chuû cuõng duøng luïa thoâ cheá

thaønh daây löng traéng quaán ngang mình, haønh giaû thaát phöông tröôïng ñoäi khaên tang baèng vaûi gai, caùc haønh giaû ñoäi khaên tang baèng vaûi coû gai, boäc dòch cuûa thaát phöông tröôïng cuøng caùc ngöôøi coi coâng nhaân ñoäi khaên tang baèng vaûi gai, maëc aùo tang ngaén baèng vaûi gai; ngöôøi laøm vöôøn vaø caùc loaïi coâng nhaân, boäc dòch chæ ñoäi khaên tang baèng vaûi gai maø thoâi. * * *
[1128a22] (
) PHAÄT SÖÏ [1128a22] Nhaäp khaùm, di khaùm toûa khaùm, phaùp
ñöôøng quaûi chaân, cöû ai ñieän traø thang, ñoái linh tieåu tham, ñieän traø thang,

khôûi khaùm, sôn moân thuû chaân ñình quaûi chaân, ñieän traø thang, an coát, ñeà y, khôûi coát nhaäp thaùp, nhaäp Toå ñöôøng, toaøn thaân nhaäp thaùp, toaùt thoå (nhö y baùt phong haäu, moãi nhaät ñieän traø thang, thieâm chuyeån khaùm, chuyeån coát ñaúng Phaät söï).

TEÂN GOÏI VAØ CAÙC NGHI THÖÙC PHAÄT SÖï [1128a22] Phaät söï lieäm di theå vaøo quan taøi, ñöa quan taøi ra phaùp ñöôøng, ñoùng chaët naép quan taøi, treo chaân dung coá truï trì taïi phaùp ñöôøng, cöû ai, cuùng traø vaø thang thuûy, tieåu tham tröôùc linh saøng, cuùng traø vaø thang thuûy, khieâng quan taøi ra khoûi phaùp ñöôøng, treo chaân töôïng leân taïi caùi ñình nhoû ñaët chaân töôïng ngoaøi coång chuøa, cuùng traø thang, chaâm ñuoác goã töôïng tröng, an ñònh huõ ñöïng di coát, ban taëng hay rao baùn y vaät coá truï trì, ñöa huõ coát vaøo thaùp, ñöa di töôïng (di aûnh, chaân töôïng) vaøo Toå ñöôøng, toaøn thaân ñöa vaøo thaùp, laáp ñaát mieäng thaùp laïi (nhö y baùt coá truï trì ñeå laïi doài daøo, moãi ngaøy ñeàu cuùng traø thang, cöû haønh theâm nghi thöùc Phaät söï chuyeån quan taøi vaø choân caát). * * * [1128a27]

DI KHAÙM [1128a27] Nhaäp khaùm tam nhaät yeåm khaùm, phoâ thieát phaùp ñöôøng. Thöôïng gian quaûi vi maïc, thieát saøng toïa, di giaù, ñoäng duïng khí cuï traàn lieät nhö söï sanh chi leã. Trung gian phaùp toøa thöôïng quaûi chaân, an vò baøi, quaûi lieät teá dieân, duïng sanh quyeân vi maïc, dó bò thöôïng teá, haï gian trí khaùm, duïng ma boá vi maïc, tieàn lieät kyû aùn, loâ bình, toá hoa, höông chuùc baát tuyeät. Nhò thôøi thöôïng traø thang, chuùc phaïn cuùng döôøng, phuùng kinh. Nhöng bò thieâu ñaêng, naõo baït, hoa phan. Minh taêng ñöôøng chung taäp chuùng, thænh di khaùm Phaät söï. Baõi, di khaùm haï phaùp ñöôøng, thænh toûa khaùm Phaät söï. ÑÖA QUAN TAØI ÑI [1128a27] Di theå lieäm vaøo quan taøi ñöôïc ba ngaøy thì ñaäy naép quan taøi laïi, ñoàng thôøi boá trí saép xeáp phaùp ñöôøng, nöûa gian phía Ñoâng (traùi) treo maøn tröôùng, thieát ñaët saøng toøa, ñaët giaù moùc aùo vaø caùc loaïi ñoà duøng haèng ngaøy cuûa coá truï trì luùc sanh tieàn ñeå phuïng söï. Ngay gian giöõa an trí phaùp toøa, treân phaùp toøa treo chaân dung vaø ñaët linh vò (baøi vò coá truï trì). Treân baøn ñaët phía tröôùc linh vò traàn lieät teá phaåm thaät laø phong phuù, laïi duøng maøn luïa moûng thaû ruû xuoáng che laïi, ñeå cho moïi ngöôøi teá leã. Nöûa gian phía Taây (phaûi) laø choã an trí quan taøi, duøng maøn vaûi gai

ruû xuoáng ñeå che quan taøi laïi. Tröôùc quan taøi traàn lieät baøn, treân maët baøn ñaët lö höông, bình boâng, hoa traéng, thaép höông, ñoát ñeøn caày giöõ cho chaùy maõi khoâng taét. Saùng chieàu hai löôït doïn cuùng traø vaø thang thuûy côm chaùo cuøng tuïng kinh. Ngoaøi ra coøn cuï bò caû ñeøn loàng, chaäp choûa, höông hoa, côø phöôùn. Ñeán giôø, thænh chuoâng taêng ñöôøng taäp hoïp môøi moïi ngöôøi döï leã Phaät söï ñöa quan taøi vaøo phaùp ñöôøng. Sau khi chuaån bò xong lieàn ñöa quan taøi vaøo phaùp ñöôøng, môøi moïi ngöôøi döï leã ñoùng khoùa naép khoùa ñinh quan

taøi laïi. * * * [1128b05] (
) (
)
( )(
)( ) ()

QUAÛI

CHAÂN, CÖÛ AI, ÑIEÄN TRAØ THANG [1128b05] Di khaùm töïu phaùp ñöôøng, toûa khaùm dó, thænh quaûi chaân Phaät söï taát, nhö höõu thaân thö di ngoân, thò giaû phuïng trình chuû tang nhaân caäp thuû toïa, ñaïi chuùng vaân: “Ñöôøng ñaàu Hoøa thöôïng laâm chung di ngoân, trình töï thuû toïa, ñaïi chuùng”. Chuû tang nhaân cung tieáp ñeä döõ thuû toïa, dó sôû thö höông loâ thöôïng huaân, thuï duy-na ñoäc quaù. Tang ty haønh giaû thieáp phaùp ñöôøng trung gian thöôïng thuû maïc thöôïng. Chuû tang baïch vaân: “Ñöôøng ñaàu Hoøa thöôïng qui tòch lyù hieäp cöû ai”. Cöû Phaät söï baõi cöû ai tam thanh, ñaïi chuùng ñoàng khoác. Tieåu sö lieät maïc haï ai khaáp. Cöû ñieän traø thang Phaät söï. Tieåu sö lieät chaân tieàn leã baùi, qui maïc haï. Chuû tang chuù höông leã chaân. Löôõng töï, caàn cöïu, ñaïi chuùng dó thöù chuù höông leã chaân. Tieåu sö chaân taû ñaùp leã. Chuû tang nhaân maïc haï ñieáu uûy. Tieåu sö tuøy leã chuû tang nhaân tam baùi. Thöù uûy löôõng

töï, ñaïi chuùng vaân: “Phaùp moân baát haïnh, ñöôøng ñaàu Hoøa thöôïng ñöông cöø taäp hoùa quyeàn caûm kyù ñaïi chuùng löïc vi duy trì haäu söï”. Thuû toïa ñaùp chi: “Thöôïng laïi Hoøa thöôïng löïc töù chuû tröông”. Löôõng töï, ñaïi chuùng uûy tieåu sö vaân: “Sôn moân baát haïnh, Hoøa thöôïng qui chaân, thaû vong tieát ai, dó chung ñaïi söï”. Tieåu sö daï thuû khaùm vi. Tang ty lieät baøi teà thöù (kieán haäu) thieáp phaùp ñöôøng haï gian maïc thöôïng. Phaøm teá vaên giai tang ty thö kyù vi chi. Moãi nhaät hoaëc löôõng thöù, tam thöùc thöôïng teá voâ caâu. Caùi ñaøn vieät, chö sôn lai höõu tieân haäu tuøy thôøi. Nhöôïc phaùp quyeán, moân nhaân thöôïng teá ñaùo moân, tri khaùch tieáp dó, töùc baùo tang ty, tuøy toáng hieáu phuïc, nhieân haäu thöôïng teá sôû höõu phuï nghi duïng dö, ñöông qui thöôøng truï, boå khao chö sôn nhaân tuøng chi pheá: tang ty taäp löôõng töï, caàn cöïu, töông sao ñaùp y baùt nghò tuøy di chuùc löu toáng ngoaïi, coå ñònh taân cöïu, ñoaûn tröôøng giaù trò cao haï, thöù mieãn xöôùng y laâm thôøi phaân vaân. NGHI THÖÙC TREO CHAÂN TÖÔÏNG (DI AÛNH), CÖÛ AI VAØ DAÂNG CUÙNG TRAØ THANG [1128b05] Sau khi di chuyeån quan taøi ñeán phaùp ñöôøng vaø ñoùng ñinh khoùa naép aùo quan xong (toûa quan cuõng coøn goïi laø phong quan) thænh môøi cöû haønh Phaät söï treo di aûnh. Sau khi treo xong, neáu nhö truï trì ñích thaân coù vieát ñeå laïi di ngoân (thöôøng laø baøi

keä boán caâu) thì thò giaû daâng tôø di ngoân ñoù trình leân ngöôøi chuû tang leã cuøng thuû toïa vaø ñaïi chuùng noùi: “Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu luùc laâm chung coù di ngoân, xin kính trình laïi y nguyeân cho thuû toïa vaø ñaïi chuùng!”. Ngöôøi chuû tang ñích thaân tieáp laáy roài trình trao laïi cho thuû toïa. Thuû toïa caàm tôø di ngoân ñöa leân treân lö höông xoâng thôm moät laùt, ñoaïn trao laïi cho duy-na lôùn

tieáng ñoïc tröôùc ñaïi chuùng moät löôït. Haønh giaû cuûa tang ty (ban trò tang söï vuï) ñem tôø di ngoân gaén (daùn) leân phía beân phaûi taám maøn ôû gian giöõa cuûa phaùp ñöôøng, chuû tang leã baåm baïch raèng: “Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu qui tòch, lyù phaûi cöû ai”. Cöû haønh Phaät söï cöû ai xong, chuû tang leã caát tieáng khoùc: “Ai, ai, ai (buoàn thöông, buoàn thöông, buoàn thöông)” thì moïi ngöôøi cuøng khoùc theo (cuõng khoùc ba tieáng “Ai, ai, ai”), caùc tieåu sö (ñeä töû coá truï trì) ñöùng saép haøng döôùi maøn cuõng khoùc loùc thaûm thieát. Tieáp ñoù cöû haønh Phaät söï daâng hieán traø thang, caùc tieåu sö ñöùng saép haøng tröôùc di aûnh coá truï trì leã baùi, sau ñoù quay laïi ñöùng döôùi maøn. Ngöôøi chuû tang leã ñoát höông höôùng veà di aûnh coá truï trì leã baùi, hai töï cuøng caàn cöïu vaø ñaïi chuùng noái böôùc ngöôøi chuû tang tuaàn töï höôùng veà di aûnh coá truï trì ñoát höông leã baùi. Caùc tieåu sö ñöùng ôû phía beân traùi di aûnh laïy ñaùp leã. Sau ñoù, ngöôøi chuû tang leã ñeán ngay nôi döôùi maøn ngoû lôøi ai ñieáu an uûi caùc tieåu sö. Caùc tieåu sö höôùng veà ngöôøi chuû tang laïy ba laïy trí taï. Keá ñoù, ngöôøi chuû

tang leã an uûi hai töï vaø ñaïi chuùng raèng: “Phaùp moân chaúng may gaëp chuyeän Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu voäi rôøi döông theá. Daùm mong moïi ngöôøi trong caûnh ñau thöông naøy (phaûi) neân noã löïc duy trì haäu söï!”. Thuû toïa ñaùp lôøi raèng: “Raát may nhôø ñöôïc Hoøa thöôïng tang chuû heát loøng chuû tröông moïi vieäc!”, hai töï vaø ñaïi chuùng an uûi caùc tieåu sö raèng: “Chuøa ta chaúng may, Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu ñaõ sôùm veà coõi Phaät. Ngöôõng mong caùc sö giaûm bôùt, ngaên chaën bi ai haàu doác loøng lo haäu söï cho troøn!”. Caùc tieåu sö ñeä töû suoát ñeâm ñöùng sau maøn canh giöõ quan taøi, phaàn tang ty (nôi lo vieäc tang leã) neâu baøy leã cuùng theo thöù töï (noùi roõ phía sau) treân giaáy gaén leân treân maøn che cuûa meù Taây (traùi) phaùp ñöôøng. Caùc teá vaên ñeàu do thö kyù cuûa tang ty soaïn thaûo vieát ra, moãi hoâm coù theå doïn cuùng hai laàn maø cuõng coù theå doïn cuùng ba laàn, tuøy nghi maø quyeát ñònh thoâi, chaúng coù caâu neä chi, bôûi thí chuû cuõng nhö ñoaøn truï trì caùc chuøa baïn ñeán döï leã tang coù tröôùc sau, do ñoù maø soá laàn doïn daâng cuùng cuõng nhö thôøi gian cuùng phaûi theo ñoù maø bieán hoùa. Neáu ñoàng moân phaùp quyeán hay moân nhaân ñeä töû cuûa coá truï trì vöøa ñeán coảng chuøa ñeå teá ñieáu thì tri khaùch ñoùn tieáp roài thoâng baùo vôùi tang ty, ngay ñoù ñöa phaùt hieáu phuïc, sau ñoù môùi leân phaùp ñöôøng ñieáu teá. Taát caû taøi vaät do moïi ngöôøi ñöa ñeán cuùng taëng ñeå tö trôï vieäc tang ma sau khi chi duøng xong maø coøn dö thöøa ra thì phaûi ñöa vaøo taøi saûn chung cuûa chuøa, töùc

thöôøng truï, duøng ñeå laøm chi phí khao thöôûng boäc tuøng, ngöôøi ñi theo cuûa caùc phaùi ñoaøn chuøa baïn ñeán phuùng ñieáu. Tang ty trieäu taäp hai töï cuøng caàn cöïu tra ñieåm di saûn cuûa coá truï trì ghi cheùp trong soå saùch, tröø ñi phaàn ban phaùt hay giöõ laïi theo di chuùc cuûa coá truï trì, coøn bao nhieâu thì thaåm ñònh giaù tröôùc tuøy theo caùc vaät ñoù cuõ hay môùi, daøi hay ngaén, coù giaù trò cao hay thaáp ñeå traùnh tôùi khi rao ñaáu giaù phaûi boái roái baøn ñònh laïi giaù lung tung. * * * [1128b25]

()

(
)
(
)( )()
() ÑOÁI LINH TIEÅU THAM, ÑIEÄN TRAØ
THANG TRÍ TEÁ [1128b25] Tang ty, duy-na ñoàng tieåu sö hoaøi höông ngheä khaùch vò thænh chuû tang nhaân ñaïi daï, ñoái linh tieåu tham. Döï thieát toøa, haäu hoân chung minh coå taäp chuùng. Löôõng töï toøa haï vaán taán (nhö thöôøng thöùc). Chuû tang nhaân duïng ñaùi haønh thò giaû thieâu höông. Voâ taéc Thaùnh taêng thò giaû ñaïi chi. Tieåu tham haï toøa, tieåu sö la baùi trí taï. Thuû toïa lónh chuùng, khaùm tieàn thöôïng höông laäp ñònh. Thænh ñieän traø thang Phaät söï taát, sôn moân duy-na nieäm tuïng vaân: “Baïch ñaïi chuùng. Ñöôøng ñaàu Hoøa thöôïng nhaäp baùt Nieát-baøn. Thò nhaät dó quaù, maïng dieäc tuøy giaûm, nhö thieåu thuûy ngö, tö höõu haø laïc. Chuùng ñaúng ñöông caàn tinh taán nhö cöùu ñaàu nhieân. Ñaõn nieäm voâ thöôøng, thaän vaät phoùng daät. Cung lyù ñaïi chuùng, tuùc ngheä khaùm vi, tuïng trì vaïn ñöùc hoàng danh, phuïng vi taêng suøng phaåm vò. Ngöôõng baèng ñaïi chuùng nieäm thanh tònh phaùp thaân Tyø-loâ-giaù-na Phaät vaân vaân”. Cöû Ñaïi bi chuù taát, hoài höôùng vaân: “Thöôïng lai nieäm tuïng phuùng kinh coâng ñöùc, phuïng vi taân thò tòch ñöôøng ñaàu Hoøa thöôïng. Phuïc nguyeän baát vong nguyeän löïc,

taùi hieän ñaøm hoa. Traïo töø haønh ö sanh töû theä ba. Tieáp quaàn meâ ö Boà-ñeà bæ ngaïn. Taùi lao ñaïi chuùng, nieäm thaäp phöông tam theá nhieát thieát chö Phaät vaân vaân”. Taát, sôn moân tri khaùch cöû Laêng Nghieâm chuù: “Thöôïng lai phuùng kinh coâng ñöùc, phuïng vi taân thò tòch ñöôøng ñaàu Hoøa thöôïng, ñaïi daï chi thöù taêng suøng phaåm vò. Thaäp phöông tam theá, nhaát thieát vaân vaân”. Thöù ñeä nhaát nhaát thöôïng teá maït cöû Ñaïi bi chuù (hoài höôùng ñoàng tieàn). Haønh boäc tham baùi phuùng kinh taát, tang ty haønh giaû haùt vaân: “Chö thuû toïa, ñaïi chuùng töïu toøa thang quaû”. Chuùng taùn, Tieåu sö, phöông tröôïng haønh giaû boäc chung daï thuû linh. CAÙC NGHI THÖÙC TIEÅU THAM TRÖÔÙC LINH CÖÛU, DAÂNG CUÙNG TRAØ THANG, TUÏNG NIEÄM KINH KEÄ VAØ TRÍ TEÁ [1128b25] Duy-na cuûa tang ty cuøng caùc tieåu sö ñeä töû cuûa truï trì mang höông ñeán khaùch ñöôøng baùi thænh ngöôøi chuû tang trong ñeâm cuoái cuøng quaøn quan taøi, cöû haønh nghi thöùc tieåu tham tröôùc linh cöûu. (Nghi thöùc tieán haønh nhö sau): tröôùc heát ñaët baøy phaùp toøa tröôùc linh cöûu, ñôïi sau khi chuoâng toái ñoå xong, ñaùnh troáng taäp hoïp ñaïi chuùng. Hai töï ñöùng döôùi phaùp toøa vaùi chaøo vaán an gioáng nhö tình huoáng ôû buoåi tieåu tham thoâng thöôøng. Ngöôøi chuû tang sai thò giaû cuûa mình ñoát höông, coøn trong tröôøng hôïp khoâng mang theo thò giaû cuûa mình thì duøng thò giaû Thaùnh taêng ñöôøng cuûa boån töï thay theá cuõng ñöôïc. Sau khi leã tieåu tham chaám döùt,

ngöôøi chuû tang xuoáng phaùp toøa, caùc tieåu sö ñeä cuûa chuøa leã baùi caûm taï. Thuû toïa laõnh ñaïo taêng chuùng daâng höông tröôùc linh cöûu, sau khi moïi ngöôøi

quay veà choã cuõ cuûa mình oån ñònh roài, thænh daâng traø thang cuùng teá. Phaät söï xong, duy-na cuûa boån töï nieäm tuïng raèng: “Baåm baïch ñaïi chuùng! Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu chuøa ta nhaäp caûnh giôùi Nieát-baøn. Töø nay trôû ñi, moãi ngaøy qua laø sanh maïng chuùng ta ñaø giaûm thieåu ñi thì chuùng ta nhö caù thieáu nöôùc, nhö theá thì coù gì vui ñaâu? Caùc oâng neân nghó ñeán ñieàu ñoù maø tinh caàn, coá gaéng tu haønh nhö phaûi cöùu löûa ñang chaùy taùp ñaàu mình. Phaûi luoân luoân nghó ñeán voâ thöôøng choùng vaùnh tôùi maø chôù coù buoâng lung vui ñuøa! Chuùng toâi möôøi phaàn taùn thöôûng chuyeän ñaïi chuùng cuùc cung ñöùng tröôùc maøn linh cöûu maø tuïng trì hoàng danh cuûa taát caû chö Phaät, Boà-taùt haàu taêng phaåm vò cuûa coá truï trì, giôø caûm phieàn nhôø caùc vò laïi nieäm cho phaùp thaân thanh tònh Tyø-loâ-xaù-na Nhö Lai v.v...”. Sau khi cöû haønh ñoïc chuù Ñaïi bi xong, hoài höôùng raèng: “Coâng ñöùc nieäm tuïng kinh keä vöøa qua, xin hoài höôùng troïn veïn cho coá Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu vöøa môùi thò tòch. Mong ngaøi khoâng queân nguyeän löïc, taùi chuyeån theá hieän ñaøm hoa ñaàu thai laøm cao taêng ñaïi ñöùc, phaùt huy oai löïc to lôùn cheøo thuyeàn töø treân doøng soâng sanh töû, töø bi cöùu ñoä chuùng sanh, ñem chuùng sanh coøn meâ muoäi chöa giaùc ngoä daãn ñoä ñeán caûnh giôùi sieâu thoaùt sanh töû beân kia cuûa ñöùc Phaät! Do vaäy daùm phieàn ñaïi chuùng laïi tuïng nieäm möôøi phöông ba coõi taát

caû ‘Phaät’”. Keá ñoù, tri khaùch cuûa chuøa tuïng nieäm chuù Laêng Giaø, vaø cuõng neâu yù höôùng hoài höôùng coâng ñöùc cho coá truï trì raèng: “Taát caû coâng ñöùc tuïng nieäm vöøa qua, xin troïn hoài höôùng coâng ñöùc cho coá Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu vöøa môùi vieân tòch! Nguyeän ngaøi sau ñeâm quaøn cuoái cuøng khi di theå ñaõ hoûa thieâu luoân ñöôïc taêng cao phaåm vò möôøi phöông ba coõi Phaät!”. Keá ñoù, moïi ngöôøi theo thöù töï tröôùc sau cuùng teá, roát sau nieäm chuù Ñaïi bi, caùch noùi lôøi chuyeån theá coâng ñöùc cuõng nhö vöøa neâu treân. Chôø cho sau khi haønh giaû vaø boäc tuøng tham baùi, tuïng kinh xong thì haønh giaû cuûa tang ty hoâ lôùn: “Môøi thuû toïa vaø ñaïi chuùng töïu toøa duøng thang thuûy vaø traùi caây!”. Duøng xong, ñaïi chuùng giaûi taùn, coøn caùc tieåu sö ñeä töû cuûa coá truï trì vaø haønh giaû thaát phöông tröôïng cuøng boäc tuøng suoát ñeâm canh giöõ quan taøi. * * * [1128c09]

TEÁ THÖÙ

[1128c09] Tri söï, ñaàu thuû, chuû tang, Taây ñöôøng, caàn cöïu, moâng ñöôøng, giang hoà, tieàn tö, laõo tuùc, chuùng lieâu, bieän söï, cöïu thò giaû, höông nhaân, phaùp quyeán, chuû am thaùp, tieåu sö, sö toân, phöông tröôïng haønh giaû, luïc cuïc haønh giaû, haønh ñöôøng, phöông tröôïng nhaân boäc, kieäu phieân, laõo lang, trang giaùp, hoûa khaùch, tu taïo cuïc chö saéc taùc ñaàu. THÖÙ TÖÏ TEÁ CUÙNG [1128c09] Tri söï, ñaàu thuû, ngöôøi chuû tang, Taây ñöôøng, caàn cöïu, moâng ñöôøng, caùc cao taêng aån daät choán giang hoà, tieàn tö, baäc laõo tuùc, ñaïi chuùng caùc lieâu, caùc ngöôøi bieän söï, cöïu thò giaû, ngöôøi cuøng queâ vôùi coá truï trì, caùc sö huynh ñeä ñoàng moân cuûa coá truï trì, caùc ngöôøi coi am thaùp, tieåu sö ñeä töû cuûa coá truï trì, haønh giaû thaát phöông tröôïng, haønh giaû nôi bieän söï cuûa saùu tri söï, haønh giaû caùc lieâu vaø boäc tuøng cuûa thaát phöông tröôïng, phu khieâng kieäu, laõo

lang, ngöôøi laøm vöôøn, ngöôøi naáu beáp nuùc, caùc loaïi coâng ñaàu cuûa tu taïo cuïc. * * * [1128c15]

(
)

XUAÁT TANG, QUAÛI CHAÂN, ÑIEÄN TRAØ THANG [1128c15]
Khoá ty, tang ty töông quan ñeà ñieàu tang nghi : höông ñình chaân ñình, traøng phan, baùi nhaïc, khaùm tieàn taùn yû, thang loâ, thieâu ñaêng, truùc beà, chuû tröôïng, phaát töû, höông haïp, phaùp y ñaúng vaät. Tieåu sö tuøy khaùm haäu. Minh ñaïi chung, chö phaùp khí toáng tang. Khôûi khaùm nieäm tuïng vaân: “Kim quan töï cöû, nhieãu Caâu Thi chi ñaïi thaønh. Traøng baùi dieâu khoâng, phoù traø tì chi thònh leã. Ngöôõng baèng ñaïi chuùng, xöng nieäm hoàng danh. Duïng bieåu phaøm vi, thöôïng tö giaùc loä. Nieäm thanh tònh phaùp thaân Tyø-loâ-giaù-na Phaät vaân vaân”. Nhöôïc toaøn thaân nhaäp thaùp, taéc vaân: “Phoù nan ñeà chi thònh leã”. Tang ty duy-na taán thieâu höông, daãn tieåu sö baùi thænh. Khôûi khaùm Phaät söï. Khaùm chí sôn moân thuû, thænh ñieän ñình, quaûi chaân, ñieän traø thang caâu höõu Phaät söï. Löôõng töï, ñaïi chuùng moân lieät, só

khaùm xuaát dó, sôn moân duy-na höôùng noäi hieäp chöôûng trung laäp. Cöû vaõng sanh chuù hoaëc töù Thaùnh hieäu. Ñaïi chuùng teà nieäm. Chuû tang lónh chuùng, löôõng löôõng phaân xuaát. Taû höõu bieåu taùn tuyeát lieãu, teà boä tònh haønh, voâ ñaéc ai kieân giao nguõ, caùc hoaøi bi caûm. Ñoâ töï aùp tang. Tang ty duy-na, tri khaùch, Thaùnh taêng thò giaû, bieåu haønh tang saán. XUAÁT TANG TREO DI AÛNH, DAÂNG CUÙNG TRAØ THANG

[1128c15] Khoá ty vaø tang ty hoã töông phoái hôïp chæ huy chuaån bò xeáp ñaët caùc ñoà duøng trong nghi thöùc ñöa tang goàm: höông ñình: caùi ñình nhoû cao chöøng 1m, coù boán chaân choáng xuoáng khi döøng, coù hai caùng tröôùc vaø hai caùng sau coät sôïi daây da, hai ngöôøi khieâng maéc vaøo vai moät tröôùc moät sau maø khieâng ñi. Höông ñình laø caùi ñình nhoû ñaët lö höông khieâng ñi trong ñaùm tang), ñình nhoû ñaët di aûnh, côø phöôùn, ñoäi nhaïc leã dieãn xöôùng ca vònh tieáng Phaïn. Tröôùc quan taøi laø caùc vaät nhö loïng che gheá döïa, thang thuûy vaø lö höông, ñeøn loàng, caây beâ (truùc beà) chuû tröôïng, caây xô quaát (phaát töû), hoäp höông, phaùp y. Khi ñaùm tang ra ñi, caùc tieåu sö ñeä töû ñi sau xe tang, gioùng ñaïi hoàng chung vaø troãi ñaùnh taát caû caùc phaùp khí ñeå ñöa tang. Khi nhaác quan taøi leân nieäm tuïng: “Quan taøi vaøng töï ñoäng nhaác leân, voøng quanh thaønh lôùn Caâu-thi-la, côø phöôùn ñoùn gioù loàng loäng, ñaïi leã ñöa ñeán choã hoûa thieâu (traø tì). Ngöôõng mong nhôø ñaïi chuùng, xöng

nieäm hoàng danh chö Phaät Boà-taùt, haàu bieåu thò tình caûm khoâng theå xa rôøi ñoái vôùi coá truï trì, ñoàng thôøi giuùp ñôõ giaùc linh coá truï trì thuaän lôïi tìm ñöôøng giaùc ngoä ñeán nôi thanh tònh trang nghieâm cuûa ñaát Phaät! Thænh môøi nieäm phaùp thanh tònh cuûa Phaät Tyø-loâ-xaù- na!” (coøn neáu nhö khoâng hoûa

thieâu quan taøi maø ñöa toaøn thaân vaøo thaùp thì noùi: “Thaïnh leã ñeán nan ñeà” (töùc tieáng Phaïn cuûa töø “thaùp baø”, coù nghóa laø caùi thaùp). Duy-na tieán leân phía tröôùc ñoát höông, daãn caùc tieåu sö ñeä töû cuûa truï trì baùi thænh tieán haønh Phaät söï khôûi quan. Khi ñöa quan taøi ñeán cöûa coång chuøa, thænh cuùng teá ñieän, ñình nhoû, treo di aûnh vaø cuùng traø thang. Caû ba nghi thöùc ñeàu coù cöû haønh Phaät söï. Hai töï vaø ñaïi chuùng ñöùng saép haøng taïi hai beân coång. Chôø cho quan taøi ñöa ra khoûi coång, duy-na cuûa chuøa nhaø, maët höôùng vaøo trong chuøa, chaáp tay ñöùng ngay chính giöõa cöûa coång tuïng nieäm chuù Vaõng sanh, hoaëc giaû tuyeân nieäm danh hieäu cuûa töù thaùnh laø A-di-ñaø Phaät, Boà-taùt Quaùn theá aâm, Boà-taùt Ñaïi theá chí, Boà-taùt Ñaïi haûi chuùng. Ñaïi chuùng ñoàng loaït nieäm theo, chuû tang leã suaát laõnh ñaïi chuùng chia ra hai beân phaûi traùi maø ra coång, raéc raûi giaáy caét hình laù lieãu maøu traéng ra hai beân cho moïi ngöôøi. Khi ñi ñöa tang, moïi ngöôøi ôû caùc boä phaän ñeàu ñoàng boä maø böôùc ñeàu, khoâng ñöôïc chen vai thích caùnh noùi chuyeän phieám, ai ai cuõng phaûi bieåu loä loøng mang naëng bi thöông. Ñoâ giaùm töï phuï traùch giaùm ñoác tieán haønh nghi thöùc xuaát tang,

duy-na tri khaùch cuûa tang ty cuøng vôùi thò giaû Thaùnh taêng lo phaân phaùt vaät boá thí luùc xuaát tang.

*

* *

[1128c27]

(

)

(

)

TRAØ TYØ [1128c27] Tang chí Nieát-baøn ñaøi, tang ty duy-na só ñoâ töï thöôïng höông, traø lieãu, taán tieàn thieâu höông, daãn tieåu sö baùi thænh bænh cöï Phaät söï. Sôn moân duy- na nieäm tuïng vaân: “Thò nhaät taéc höõu taân thò tòch. Ñöôøng ñaàu Hoøa thöôïng hoùa duyeân kyù taát, cöø phaûn chaân thöôøng. Linh quan bieán

nhieãu ö Caâu-thi, tính hoûa töï phaàn ö thöû nhaät. Ngöôõng baèng ñaïi chuùng, tö trôï giaùc linh. Nam moâ Taây phöông cöïc laïc theá giôùi ñaïi töø ñaïi bi A-di-ñaø Phaät". Thaäp nieäm, chuùng hoøa taát: "Thöôïng lai xöng döông Thaùnh hieäu, cung taùn hoùa nghi theå caùch tieân toâng, tuaán cô baát dung ö Phaät Toå, duïng khai haäu hoïc, bi taâm nhöng nhieáp ö nhaân thieân. Thu huyeãn hoùa chi baùch haøi, nhaäp hoûa quang chi Tam muoäi. Traø khuynh tam ñieän, höông nhieät nhaát loâ, ñænh (ñaûnh) ñaùi phuïng haønh, hoøa nam Thaùnh chuùng". Cöû Ñaïi bi chuù, hoài höôùng vaân: "Thöôïng lai nieäm tuïng phuùng kinh coâng ñöùc, phuïng vi ñöôøng ñaàu Hoøa thöôïng traø tyø chi thöù, taêng suøng phaåm vò, thaäp phöông tam theá nhaát thieát vaân vaân". Sôn moân tri khaùch cöû Laêng nghieâm chuù, hoài höôùng ñoàng tieàn. Thöù höông nhaân cöû kinh, ñaïi chuùng ñoàng phuùng. Taát, thuû toïa lónh chuùng quy töï phoù trai, tieåu sö, höông nhaân, phaùp quyeán töï hoùa thu coát. Trai baõi minh taêng ñöôøng chung taäp chuùng, nhöng bò nghi tuøy, nghinh coát hoài taåm ñöôøng an phuïng. Thænh an

coát Phaät söï, quaûi chaân cuùng döôøng, phuùng kinh. Nhò thôøi thöôïng chuùc phaïn, tam thôøi thöôïng traø thang. Hoaëc thaäp nhaät, baùn nguyeät ñaïi chuùng phuùng kinh. Linh coát nhaäp thaùp taéc chæ. LEÃ TRAØ TYØ [1128c27] Ñaùm tang ñeán ñaøi hoûa taùng (Nieát-baøn ñaøi), duy-na cuûa tang ty chôø cho ñoâ giaùm töï daâng höông, cuùng traø xong, böôùc tôùi tröôùc ñoát höông, daãn daét caùc tieåu sö ñeä töû cuûa coá truï trì thænh môøi cöû haønh Phaät söï ñoát ñuoác goã töôïng tröng. Duy-na cuûa chuøa nhaø nieäm tuïng raèng: "Hoâm nay coá Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu vöøa môùi vieân tòch, chuyeän hoùa duyeân cuûa ngaøi ôû nhaân theá ñaõ xong, beøn quay veà ngay Nieát-baøn chaân thöôøng. Quan taøi ñaõ ñi voøng quanh thaønh lôùn Caâu- thi-na-yeát-la (Kusinara), tính hoûa töï buøng chaùy taïi hoâm nay ñaây. Ngöôõng mong nhôø ñaïi chuùng giuùp ñôõ giaùc linh veà nôi caûnh giôùi Nieát-baøn! Nam moâ Taây phöông Cöïc laïc theá giôùi ñaïi töø ñaïi bi A-di-ñaø Phaät", nieäm moät thôøi 10 laàn, ñaïi chuùng cuøng hoøa nieäm theo 10 laàn xong thì duy-na laïi noùi: "Vieäc tuyeân döông Thaùnh hieäu vöøa roài laø kieàn thaønh xuùc tieán nghi thöùc hoûa thieâu. Coá Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu keá thöøa tinh tuùy cuûa Toâng moân, ñoái vôùi vieäc naém baét aùo nghóa Thieàn hoïc ñaõ tieáp caän möùc ñoä Phaät – Toå, maø öùng duïng thöïc teá laø ñaõ khaûi phaùt, khai thò roäng raõi cho keû haäu hoïc, loøng töø bi lôùn lao cuûa Hoøa thöôïng thaät ñaõ ñuû saâu

roäng ñeå bao dung caû ñaát trôøi. Nhö nay ñaây ñem moät maûnh hình haøi hö aûo ñöa vaøo trong aùnh löûa saùng röïc ñeå thöïc hieän ñònh luaät 'chö haønh hoøa hieäp', xin thaønh khaån duøng ba cheùn traø thoâ, moät baùt lö höông nhaït khoùi daâng cuùng leã ñieän. Chuùng con nhaát ñònh kieàn thaønh phuïng haønh nhöõng ñieàu maø coá Hoøa thöôïng ñaõ daïy doã, leã kính vaø ñoaøn keát taát caû nhöõng ngöôøi con Phaät tin phaùp". (Tri khaùch chuøa nhaø) caát tieáng tuïng chuù Ñaïi Bi, hoài höôùng raèng: "Coâng ñöùc nieäm tuïng kinh chuù vöøa roài, xin troïn hoài höôùng cho Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu vöøa môùi hoûa thieâu ñöôïc taêng cao phaåm vò! Xin chö Phaät Boà-taùt trong möôøi phöông ba coõi che chôû giuùp ñôõ!". Tri khaùch chuøa nhaø laïi caát tieáng tuïng chuù Laêng nghieâm, ñoaïn hoài höôùng

cuõng gioáng nhö vöøa neâu treân. Keá ñeán, caùc ngöôøi cuøng queâ höông vôùi coá truï trì cöû kinh, ñaïi chuùng cuøng tuïng theo. Xong, thuû toïa suaát laõnh ñaïi chuùng quay veà chuøa nhaø ñoä trai. Caùc tieåu sö ñeä töû cuûa coá truï trì, ngöôøi cuøng queâ vaø chö huynh ñeä ñoàng ñaïo vôùi truï trì ôû laïi canh löûa taøn ñeå thu nhaët tro xöông. Ñoä trai xong, thænh chuoâng taïi taêng ñöôøng taäp hoïp ñaïi chuùng, chuaån bò toaøn boä nghi tuøng, nghinh ñoùn coát ñöa veà taåm ñöôøng coá truï trì an ñònh phuïng thôø, cuøng thænh môøi cöû haønh Phaät söï an trí di coát, ñoaïn treo di aûnh leân maø cuùng döôøng côm chaùo vaø tuïng kinh. Töø ñoù cöù moãi ngaøy hai laàn daâng cuùng côm chaùo, vaø ba laàn saùng, tröa, chieàu daâng cuùng traø vaø thang thuûy. Moãi 10 ngaøy hay nöûa thaùng

ñaïi chuùng ñeán tuïng kinh moät laàn cho tôùi khi linh coát ñöa vaøo thaùp môùi thoâi.

*

* *

[1129a11]

(

)

()

(

)(

)

TOAØN THAÂN NHAÄP THAÙP

[1129a11] Khaùm chí thaùp sôû, ñoâ töï thöôïng höông, traø taát, tang ty duy-na taán thieâu höông, daãn tieåu sö baùi thænh nhaäp thaùp Phaät söï. Taát, sôn moân duy-na nieäm tuïng vaân: “Thieát dó song phu thò töôùng, thieäu Linh Thöùu chi di quy, chích lyù hieån toâng, bieåu Thieáu Laâm chi thuøy phaïm. Toaøn cô aån hieän, thònh phaùp thuûy chung. Ngöôõng baèng ñaïi chuùng, tö trôï giaùc linh. Nam moâ Taây phöông Cöïc laïc theá giôùi ñaïi töø ñaïi bi A-di-ñaø Phaät”. Thaäp nieäm taát, “Thöôïng lai xöng döông thaäp nieäm, tö trôï vaõng sanh. Duy nguyeän töø caûnh voâ bieân, töø

vaân quaûng boá, töù sanh giôùi noäi, thò baát sanh baát dieät chi nhaân, luïc thuù ñaïo trung, thuyeát voâ ngaõ voâ nhaân chi phaùp. Traø tyø tam ñieän, höông nhieät nhaát loâ, ñænh ñaùi phuïng haønh, hoøa nam Thaùnh chuùng". Kyø cöû kinh phuùng tuïng thöù ñoä, tònh döõ Nieát-baøn ñaøi ñoàng, ñaõn hoài höôùng taéc vaân: "Nhaäp thaùp chi thöù". Haäu yeâm khoaùng nhaát thieát taát bò, nhieân haäu thænh toaùt thoå Phaät söï, nghinh chaân hoài taåm ñöôøng cuùng döôøng.Chuû tang chuù höông leã chaân, thöù chö sôn, löôõng töï, ñaïi chuùng, tieåu sö leã chaân. Taát, tieåu sö thaùp höông ñaïi trieån tam baùi taï chuû tang. Thöù löôõng töï, ñaïi chuùng taï chuû tang, töø vaân: "Sôn moân baát haïnh, tieân ñöôøng ñaàu Hoøa thöôïng thò tòch, cöïc haø chuû minh haäu sö". Chuû tang ñaùp vaân: "Ngöôõng haø khuoâng phuø, ñaéc voâ khoaùng baïi". Chuû tang ñoàng tang ty nhaát haønh nhaân tuaàn lieâu trí taï, thöù tieåu sö tuaàn lieâu baùi taï. Sôn moân duy-na toáng hieäu (kieán) chöùc thò giaû, thò chaân thò giaû qui chuùng lieâu. Moãi

nhaät tam thôøi thöôïng traø thang, taäp chuùng phuùng kinh, só nghinh baøi vò nhaäp Toå ñöôøng taéc chæ. Hoaëc ñaõi taân truï trì chí phöông tröôïng Toå ñöôøng, höõu Phaät söï. NGHI THÖÙC ÑÖA TOAØN THAÂN VAØO THAÙP [1129a11] Khi ñöa quan taøi ñeán thaùp, taêng ñoâ giaùm töï daâng höông traø xong thì duy-na cuûa tang ty böôùc ñeán tröôùc ñoát höông, suaát laõnh caùc tieåu sö ñeä töû cuûa coá truï trì baùi thænh cöû haønh nghi thöùc Phaät söï nhaäp thaùp xong thì duy-na cuûa chuøa nhaø nieäm tuïng raèng: "Chuùng ta tha thieát nghó raèng, Thieàn taêng khi ngoài thì xeáp baèng hai chaân theo theá kieát-giaø, aáy laø keá thöøa qui ñònh truyeàn thoáng cuûa Phaät Ñaø khi thuyeát phaùp taïi Linh sôn, laáy vieäc sô toå Boà-ñeà-ñaït-ma quaûy moät chieác deùp veà Taây laøm tieâu chí cuûa Thieàn toâng, ñoàng thôøi bieåu thò khuoân maãu cuûa Thieàn toâng (laø do sô Toå 9 naêm nhìn vaùch taïi Thieáu Thaát Thieáu Laâm löu truyeàn laïi). Toaøn boä Thieàn cô luùc aån luùc hieän, ñaïi phaùp coù ñaàu coù ñuoâi. Ngöôõng mong ñaïi chuùng giuùp ñôõ giaùc linh cuûa coá truï trì deã daøng veà Taây Thieân! Nam moâ Taây phöông Cöïc laïc theá giôùi ñaïi töø ñaïi bi A-di-ñaø Phaät". Nieäm 10 laàn xong, laïi noùi: "Möôøi laàn xöng döông hoàng danh ñöùc A-di-ñaø vöøa roài laø tieáp ñôõ coá Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu vaõng sanh veà theá giôùi Cöïc laïc. Duy nguyeän Phaät phaùp nhö göông tueä (hueä) khoâng ngaèn khoâng meù, loøng töø cuûa Theá Toân nhö maây laønh ban boá roäng khaép caùc chuùng

sanh. Trong coõi töù sanh (thai sanh, tröùng sanh, thaáp sanh, hoùa sanh) ñeàu khai thò cho bieát nguyeân nhaân baát sanh baát dieät. Nôi saùu neûo luaân hoài (ñòa nguïc, ngaï quyû, suùc sanh, a-tu-la, trôøi, ngöôøi) ñeàu noùi cho phaùp voâ ngaõ voâ nhaân (vaïn söï vaïn vaät treân ñôøi ñeàu khoâng phaûi laø töï theå thöïc taïi ñoäc laäp vónh haèng). Kính caån daâng ba cheùn traø thoâ, moät laøn khoùi nhang ôû lö höông ñeå maø teá ñieän ! Thaønh khaån cöû haønh chæ thò cuûa Phaät, taát caû ñoà chuùng tin Phaät phaûi kính troïng vaø ñoaøn keát nhau!". Nghi thöùc tuïng nieäm theo thöù töï tieáp ñoù ñeàu gioáng nhö tình huoáng tieán haønh leã hoûa thieâu taïi ñaøi Nieát-baøn, nhöng hoài höôùng coâng ñöùc thì noùi: "Nguyeän ñem coâng ñöùc naøy hoài höôùng cho coá Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu khieán thònh leã ñöa ngaøi vaøo

Thaùp Baø taêng theâm phaàn raïng rôõ". Chôø cho ñaát caùt ñeå laáp mieäng thaùp ñeàu cuï bò ñaày ñuû, môùi thænh cöû haønh Phaät söï laáp ñaát mieäng thaùp, roài sau ñoù röôùc di aûnh veà taåm ñöôøng cuùng döôøng. (Taïi taåm ñöôøng), ngöôøi chuû tang leã ñoát höông leã baùi di aûnh coá truï trì. Keá ñoù, truï trì caùc chuøa baïn, hai töï vaø ñaïi chuùng cuøng caùc tieåu sö ñeä töû coá truï trì leã baùi di aûnh xong, caùc tieåu sö ñeä töû höôùng veà ngöôøi chuû tang thaép nhang, traûi toïa cuï giaäp ñaàu cöû haønh ñaïi leã laïy ba laïy bieåu thò caûm taï ôn. Tieáp ñoù, hai töï vaø taát caû taêng chuùng caûm taï ngöôøi chuû tang leã, lôøi trí taï nhö sau: "Chuøa nhaø chaúng may coá Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu vieân tòch. Thöøa mong ngaøi ra tay taän löïc chuû trì

tang leã (thaät heát möïc caûm taï!)". Ngöôøi chuû tang ñaùp lôøi: "Thaät ra traùi laïi phaûi caûm ôn caùc vò ñaõ taän löïc hieäp trôï phoái hôïp neân môùi ñöôïc hoaøn maõn chaúng coù chuùt sô xuaát naøo". Keá ñoù, ngöôøi chuû tang suaát laõnh taát caû nhaân vieân trong tang ty cuøng ñeán caùc lieâu caûm taï moïi ngöôøi. Keá tieáp, caùc tieåu sö ñeä töû coá truï trì cuõng ñi khaép lieâu ñeå leã baùi caûm taï. Duy-na cuûa chuøa nhaø ñöa thò giaû ñöông nhieäm cuûa coá truï trì vaø thò giaû phuïc thò di aûnh veà lieâu cuûa taêng chuùng an nghæ. Moãi ngaøy ba thôøi daâng cuùng traø thang vaø taäp hoïp ñaïi chuùng tuïng kinh cho ñeán khi ñoùn baøi vò ñöa vaøo toå ñöôøng môùi thoâi. Hoaëc giaû phaûi ñôïi taân truï trì keá nhieäm ñeán môùi keát hôïp cöû haønh nghi thöùc Phaät söï ñöa di aûnh vaøo toå ñöôøng. * * * [1129a26]

(
)

)

(

)
()
[1129b28]
[1129c01] ()
[1129c02] () [1129c03] () [1129c04] ( )
[1129c05] [1129c06] [1129c07] () [1129c08]
[1129c09] [1129c10] XÖÔÙNG Y [1129a26] Chí kyø,
taêng ñöôøng tieàn hoaëc phaùp ñöôøng thöôïng, hai gian thieát ñaïi chuùng toøa vò, trung gian höôùng lyù hoaønh an töôøng traùc, trí buùt nghieãn, ñaïi khaùnh kyø thöôïng. Minh taêng ñöôøng chung taäp chuùng. Thuû toïa döõ chuû tang phaân thuû, löôõng töï, ñaïi chuùng thöù ñeä nhi toïa. Tang ty duy-na, tri khaùch, Thaùnh taêng thò giaû höôùng chuû tang vò toïa. Duy-na nieäm, tuïng vaân: “Löu y bieåu tín, naõi lieät Toå chi thuøy quy, dó phaùp phaù khan (san), baåm tieân ñaït chi di phaïm. Kim tö coå xöôùng, duïng bieåu voâ thöôøng. Töùc baèng ñaïi chuùng nieäm thanh tònh phaùp thaân Tyø-loâgiaù-na Phaät vaân vaân”. Taát, khai lung xuaát y baùt, y hieäu baøi tòch thöôïng. Thænh ñeà y Phaät söï taát, duy-na minh khaùnh nhaát haï, baïch vaân: “Phuø, xöôùng y chi phaùp, caùi baåm thöôøng quy, taân cöïu, ñoaûn tröôøng, töï

nghi chieáu coá. Khaùnh thanh ñoaïn haäu, baát ñaéc phieân hoái. Caån baïch”. Nhöôïc phaùp y ña, thieâm löu di chuùc. Thöù ñeä trình y, duy-na nieâm xöôùng. Tang ty hieäp can nhaân, quyù taïi coâng taâm chuû haønh. Duy-na ñònh giaù ñaû khaùnh, haønh giaû chieâm coá tieàn haäu xöôùng ñònh danh töï. Tri khaùch taû danh thöôïng ñôn, thò giaû y danh phaùt tieâu. Xöôùng y taát, keát ñònh sao soá. Chuû tang kieåm ñôn, giao sao thuû y. Baát ñaéc tuaãn tö giaûm giaù, chuû tang löïc chuû kyø söï. Kim ña taùc cöu nieâm, thaäm töùc huyeân tranh. Kyø phaùp duïng tieåu phieán chæ dó thieân töï vaên thö ñeä thö töï hieäu, moãi nhaát hieäu taùc tam ñoaïn taû ö thöôïng, nhöng duïng aán kyù quan phoøng, löôïng chuùng ña thieåu, döõ tang ty hieäp can nhaân phong ñònh. Chí kyø, trình quaù chuû tang, löôõng töï, thuû toïa khai phong. Tri khaùch phaân bieåu, ñöôøng ty haønh giaû phuûng baøn tuøy thò giaû. Thò giaû tieãn thuû kyø baùn trí baøn noäi. Taát, dó baøn trí thuû toïa traéc, an thuûy boàn ö haï, ñaåu quaân. Duy-na nieâm y xöôùng giaù caät, thuû toïa laâm thôøi hoâ nhaát ñoàng haønh, tín thuû nieâm baøn trung baùn cöu, ñeä döõ thuû toïa, khai khaùn töï hieäu phaân bieåu, thuyeát döõ ñöôøng ty haønh giaû haùt moã töï hieäu. Chuùng nhaân caùc khai sôû chaáp baùn cöu, töï hieäu ñoàng giaû töùc öùng. Nhö baát nguyeän xöôùng thöû hieäu y vaät, taéc baát öùng. Tam xöôùng baát öùng, thuû toïa dó baùn cöu ñaàu thuyû boàn trung taùi linh toaùt khôûi baùn cöu, phuïc xöôùng. Khôûi

öùng giaû ñöôøng ty haønh giaû vaõng thu baùn hieäu, ñaùo thuû toïa xöù ñoái ñoàng, baùo döõ duy-na, xöng vaân: “Moã vaät xöôùng döõ moã nhaân”. Minh khaùnh nhaát haï, tri khaùch thöôïng ñôn, thò giaû phaùt tieâu, cung ñaàu haønh giaû ñeä döõ

xöôùng ñaéc nhaân, y vaät nhöng cöïu nhaäp lung. Thöù ñeä xöôùng taát, duy-na minh khaùnh nhaát haï, hoài höôùng vaân: “Thöôïng lai xöôùng y nieäm tuïng coâng ñöùc, phuïng vi thò tòch ñöôøng ñaàu Hoøa thöôïng taêng suøng phaåm vò. Thaäp phöông tam theá vaân vaân”. Chuùng taùn, caùc töï chieáu giaù, trì tieâu thuû y. Tam nhaät haäu baát thuû giaû, y giaù xuaát maïi, taïi ñôn tröôùng. Xöôùng y coå phaùp kieán ñaïi chuùng chöông. Ñôn Thöùc: [1129b28] Thöôïng ñaàu Hoøa thöôïng tòch, caån cuï y vaät coâ xöôùng sao soá thu chi ö haäu: Nhaát thu sao nhöôïc can (heä moã kieän xöôùng ñaùo) Nhaát thu sao nhöôïc can (heä moã haïng thu ñaùo) Nhaát chi sao nhöôïc can (heä moã haïng duïng ñoä) Nhaát chi sao nhöôïc can (heä moã haïng chi söû) Truïc nhaát lieät taû Dó thöôïng coâng thu nhöôïc can Coäng chi sao nhöôïc can Tröø chi ngoaïi hieän quaûn sao nhöôïc can (chuaån trai thaát truy tu taêng haønh kinh tö duïng)

Höõu cuï nhö tieàn Nieân … nguyeät … nhaät, tang ty haønh giaû moã cuï Trình baû tröôùng chaáp söï nhaân, löôõng töï ñieån tang caùc thö danh kieåm aùp. RAO BAÙN ÑAÁU GIAÙ DI VAÄT CUÛA COÁ TRUÏ TRÌ (chuû yeáu laø Y neân goïi laø Xöôùng Y) [1129a26] Ñeán thôøi khoaûng qui ñònh, tröôùc taêng ñöôøng hoaëc hai beân phaûi traùi cuûa phaùp ñöôøng baøy trí choã ngoài cuûa ñaïi chuùng. Ngay khoaûng giöõa maët höôùng veà beân trong ñaët moät caùi baøn daøi naèm ngang, treân ñoù baøy buùt, nghieân vaø moät caùi khaùnh lôùn. Thænh chuoâng taïi taêng ñöôøng taäp hoïp chuùng, thuû toïa vaø ngöôøi chuû tang ngoài ngang maët nhau. Hai töï vaø ñaïi chuùng chia nhau theo thöù lôùp ngoài hai beân, duy-na cuûa ban lo vieäc tang leã, tri khaùch vaø thò giaû Thaùnh taêng ngoài giaùp maët vôùi ngöôøi chuû tang leã. Duy-na nieäm tuïng raèng: “Löu laïi y ñeå bieåu thò loøng tin, ñaây laø qui ñònh do lieät Toå bao ñôøi truyeàn laïi. Naém Phaät phaùp ñeå phaù tröø keo laän, aáy laø phong caùch cuûa caùc baäc tieàn boái hieàn ñaït ñeå laïi maø chuùng ta phaûi toân troïng tuaân theo. Nay ñaây rao baùn ñaáu giaù di vaät cuûa coá truï trì, chính laø ñeå bieåu minh vaïn söï, vaïn vaät bieán hoùa voâ thöôøng. Nhöõng mong ñaïi chuùng caûm phieàn nieäm tuïng phaùp thaân thanh tònh cuûa Phaät Tyø-loâ-xaù- na! v.v…”. Nghi thöùc xong ñaâu ñaáy, môû gioû traùp laáy y vaät maø coá truï trì suùc tích ñöôïc baáy laâu nay ra, y theo

soá hieäu ñaõ ñaùnh daáu maø baøy ra treân baøn daøi, thænh môøi cöû haønh Phaät söï rao baùn ñaáu giaù y vaät cuûa coá truï trì xong, duy-na ñaùnh moät tieáng khaùnh, baåm baïch raèng: “Naøy, bieän phaùp rao baùn ñaáu giaù y vaät cuûa coá truï trì löu laïi phaûi toân thuû qui cuû nhaát ñònh, töùc laø ñoái vôùi moãi vaät ñem rao baùn phaûi caên cöù vaøo tình traïng cuõ môùi, daøi ngaén töï moãi ngöôøi neân doøm xeùt. Sau khi tieáng khaùnh quyeát ñònh chaám döùt thì keå nhö vieäc mua baùn ñaõ xong, chöøng ñoù khoâng ai ñöôïc tieác reû nheù! Xin baåm baïch roõ raøng nhö theá!”. Neáu phaùp y (caø-sa) ñeå laïi nhieàu quaù, thì phaûi caên cöù vaøo di chuùc löu toàn ñeå maø phaân ngaïch. Trong quaù trình rao baùn ñaáu giaù phaûi theo thöù töï maø ñöa trình y vaät cho duy-na, duy- na nhaát nhaát ñöa leân baùo giaù. Nhaân vieân chöùc söï lo vieäc tang leã, trong vieäc rao baùn ñaáu giaù naøy, quí ôû coâng taâm maø chuû trì coâng vieäc. Duy-na ñònh giaù roài ñaùnh khaùnh, haønh

giaû theo doõi hai beân phaûi traùi, tröôùc sau baùo teân hoï ngöôøi quyeát ñònh mua y vaät, tri khaùch bieân cheùp teân hoï ngöôøi mua vaøo moät danh saùch, thò giaû y theo teân hoï trong danh saùch maø phaùt bieân lai laøm baèng. Vieäc rao baùn y vaät xong roài, keát toaùn toång soá giaù tieàn, ngöôøi chuû tang leã kieåm ñieåm laïi danh saùch. Ngöôøi mua giao tieàn vaø nhaän laïi y vaät mua ñöôïc, nhaân vieân phuï traùch ñaáu giaù khoâng ñöôïc vì tình rieâng maø giaûm bôùt giaù tieàn. Ngöôøi chuû tang phaûi nghieâm tuùc theo doõi kieåm tra vieäc tieán haønh sao cho trôn tru thuaän lôïi.

Gaàn ñaây, ngöôøi ta thöôøng duøng bieän phaùp neâu theû ñeå xöû lyù vieäc rao baùn y vaät, ñaây laø moät bieän phaùp raát hay ñeå traùnh caûnh tranh giaønh, chen laán mua y vaät baùn ñaáu giaù. Caùch naøy laø duøng moät mieáng giaáy nhoû y theo thöù töï caùc chöõ cuûa Thieân töï vaên maø vieát chöõ hieäu vaøo. Moãi moät mieáng theû giaáy töï hieäu ñöôïc chia ra laøm ba ñoaïn vieát chöõ leân ñoù, ñoaïn ñoùng daáu vaøo moãi chöõ ñeà phoøng gian laän. Phaûi lieäu ñònh xem soá ngöôøi mua nhieàu ít maø vieát giaáy theû nhieàu hay ít, vieát xong giao cho nhaân vieân tang ty nieâm phong laïi. Ñeán luùc rao baùn ñaáu giaù, ñem theû vieát chöõ soá hieäu trình cho ngöôøi chuû tang vaø hai töï kieåm soaùt laïi laàn choùt, roài thuû toïa môû nieâm. Tri khaùch phaùt giaáy theû hieäu, haønh giaû ñöôøng ty böng maâm ñi theo saùt beân thò giaû. Thò giaû laáy theû giaáy coù chöõ hieäu vöøa phaân phaùt cho moãi ngöôøi, tuaàn töï caét ñoâi, laáy moät nöûa boû voâ caùi maâm maø haønh giaû ñöôøng ty böng theo beân mình. Caét xong heát roài, ñem maâm ñaët ôû beân caïnh ngöôøi thuû toïa, roài duøng tay xaøo troän môù nöûa theû hieäu ñöïng trong maâm, ñoaïn ñaët moät chaäu nöôùc phía döôùi. Khi duy-na ñöa y vaät leân rao giaù baùn xong, thì ngay luùc ñoù thuû toïa goïi moät ñoàng töû baûo noù thoø tay vaøo moät caùch khoâng chuù yù trong maâm nhaët ra nöûa mieáng theû hieäu ñöa cho thuû toïa môû ra xem nöûa theû mang soá hieäu gì, roài baùo cho ñöôøng ty haønh giaû lôùn tieáng ñoïc leân soá hieäu ñoù. Luùc ñoù, moãi ngöôøi ñeàu môû loøng baøn tay mình ñang naém giöõ nöûa taám theû hieäu ra

xem noù soá maáy. Neáu ai coù nöûa taám theû truøng vôùi soá hieäu maø haønh giaû ñöôøng ty vöøa ñoïc thì leân tieáng, neáu nhö ngöôøi coù nöûa theû truøng soá hieäu haønh giaû vöøa ñoïc maø khoâng muoán mua moùn y vaät ñoù thì khoûi leân tieáng öng mua. Soá hieäu ñöôïc hoâ ba laàn maø khoâng coù ai leân tieáng thì thuû toïa neùm nöûa taám giaáy theû hieäu vöøa hoâ ñoù vaøo chaäu nöôùc döôùi neàn, roài laïi baûo ñoàng töû thoø tay moät caùch voâ yù vaøo maâm boùc nöûa taám theû hieäu khaùc ñeå laïi hoâ leân soá hieäu theû. Nhö coù ngöôøi ñaùp öùng chòu mua leân tieáng, thì haønh giaû ñöôøng ty ñeán thu nöûa taám theû hieäu cuûa ngöôøi ñoù, ñeán choã thuû toïa so saùnh laïi thaáy khôùp nhau thì baùo vôùi duy-na raèng: “Vaät naøy (moã y vaät) ñaõ quyeát ñònh baùn cho vò taêng … (moã) mua”. Noùi xong, ñaùnh moät tieáng khaùnh, tri khaùch vieát teân vò ñoù vaøo danh saùch roài thò giaû phaùt phieáu bieân nhaän, haønh giaû cung ñaàu ñoùn laáy bieân nhaän ñöa laïi cho vò taêng mua ñöôïc y vaät. Tuy nhieân, y vaät vaãn chöa phaùt ngay maø ñöôïc caát giöõ laïi trong röông traùp nhö cuõ. Sau khi theo thöù töï rao baùn xong, duy-na

ñaùnh moät tieáng khaùnh, bieåu thò chuyeån thí coâng ñöùc cho coá truï trì raèng: “Coâng ñöùc nieäm tuïng qua vieäc rao baùn ñaáu giaù vöøa roài ñeàu hoài höôùng cho Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu vöøa vieân tòch, mong ngaøi ñöôïc taêng cao phaåm vò. Chö Phaät trong möôøi phöông ba coõi baûo hoä cho ngaøi v.v...”. Moïi ngöôøi taûn ra, nhöõng ngöôøi mua ñöôïc caên cöù vaøo phieáu bieân lai maø ñi nhaän y vaät. Neáu coù ngöôøi naøo

trong voøng ba ngaøy khoâng ñeán nhaän y vaät thì y vaät seõ ñònh y giaù cuõ maø baùn (vieát danh saùch vaø pheùp xöa baùn ñaáu giaù seõ noùi roõ trong chöông Ñaïi chuùng). Hình thöùc phieáu thu chi rao baùn ñaáu giaù y vaät: [1129b28] Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu vieân tòch, soá tieàn rao baùn y vaät ghi cheùp vaøo phieáu thu chi nhö sau : a- Soá tieàn thu vaøo (do moùn ... (moã) baùn ñöôïc) b- Soá tieàn thu vaøo (do haïng muïc ... thu ñöôïc) c- Soá tieàn chi ra (do haïng muïc ... duïng ñoä) d- Soá tieàn chi ra (do haïng muïc ... chi duøng), ñöôïc keâ ra nhö sau: Theo nhö treân thì toång soá tieàn thu ñöôïc laø : Toång soá tieàn chi ra laø: Tröø phaàn chi ra, hieän soá tieàn coøn laïi ñöôïc baûo quaûn laø: (Soá tieàn naøy sung vaøo vieäc gaëp trai hoäi caùc tuaàn thaát chi cho tieàn ñaõi thoï caùc taêng nhaân tuïng kinh hoài höôùng coâng ñöùc cho ngöôøi quaù vaõng vaø chi cho tieàn mua kinh saùch) coù neâu ra nhö treân. Ngaøy ... thaùng ... naêm ... Haønh giaû moã cuûa tang ty cuï trình, chaáp söï taêng quaûn lyù soå saùch, hai töï vaø ñieån tang (chaáp söï taêng phuï traùch vieäc tang) ñeàu ghi teân hoï vaø kyù teân vaøo. * * *

[1129c11]
LINH COÁT NHAÄP THAÙP [1129c11] Chí kyø, caùch tuùc chuaån bò
nghi tuøng, chính nhaät minh chung taäp chuùng. Ñoâ töï thöôïng höông taát, thænh khôûi coát Phaät söï. Toáng chí thaùp sôû, thænh nhaäp thaùp Phaät söï. Kyø cöû kinh phuùng tuïng, hoài höôùng tònh döõ toaøn thaân nhaäp thaùp ngöõ ñoàng. Nghinh chaân quy taåm ñöôøng cung döôõng caäp taï chuû tang nhaân ñaúng leã tònh ñoàng. ÑÖA LINH COÁT VAØO THAÙP [1129c11] Caùch moät ñeâm tôùi ngaøy ñöa linh coát vaøo thaùp chuaån bò nghi tuøng. Ñuùng ngay ngaøy ñöa linh coát vaøo thaùp, thænh chuoâng taäp hoïp ñaïi chuùng. Ñoâ giaùm töï thöôïng höông xong, thænh môøi cöû haønh Phaät söï ñöa linh coát ñi. Ñöa coát ñeán choã thaùp, thænh môøi cöû haønh Phaät söï ñöa linh coát vaøo thaùp. Taát caû caùc nghi thöùc tuïng nieäm kinh vaên vaø hoài höôùng coâng ñöùc cho coá truï trì ñeàu gioáng nhö nghi thöùc cöû haønh luùc ñöa toaøn thaân vaøo thaùp, rieâng phaàn nghi thöùc nghinh ñoùn di aûnh veà taåm ñöôøng cuùng döôøng cuøng leã tieát caûm taï ngöôøi chuû tang ñeàu gioáng nhö tình huoáng luùc ñöa toaøn thaân vaøo thaùp.

*

* *

[1129c16]

()

()
()

()

()

(
)(
)

(
)

HAÏ DI THÖ

[1129c16] Tang söï taát, chuû tang thænh thò giaû, bieän söï nhaân sung chuyeân söù, phaân loä trì toáng chö sôn, phaùp quyeán, ñaøn vieät, quan vieân di thö. Duy toân tuùc töông kieán haï ngöõ, tu traïch naêng söï nhaân sung chuyeân söù. Chí bæ töï, thuû ñaùo khaùch ty töông kieán. Tri khaùch daãn kieán thò ty. Döï bò baøn phuïc thònh thö vaät. Thò giaû ngheä phöông tröôïng thoâng phuùc, truï trì ñöông töùc töông tieáp, linh thænh löôõng töï ñoàng khai thö. Chuyeân söù taán tieàn vaán taán vaân: “Thænh Hoøa thöôïng phu toïa”. Nhöôïc truï trì thuøy ngöõ, tu haï ngöõ, thaùp höông trieån baùi. Truï trì mieãn taéc xuùc leã nhö thöôøng töông khaùn. Thieâu höông khieát traø baõi, ñaõi löôõng töï chí, chuyeân söù khôûi, loâ tieàn taï traø, taùi thaùp ñaïi höông nhaát phieán, trieån leã baåm vaân: “Moã xöù Hoøa thöôïng moã nguyeät, moã nhaät qui tòch, di thö, di vaät, linh moã trì toáng”. Töùc trình thö, vaät. Truï trì vaân: “Phaùp moân suy laïc, baát thaéng ai caûm”. Löôõng töï taán, vaán taán, thuû toïa phaân thuû töïu toøa. Chuyeân söù, truï trì ñoái dieän thoaùi nhaát vò toïa. Traø baõi khôûi thaân, truï trì baïch vaân: “Phaùp moân baát haïnh, moã xöù Hoøa thöôïng qui tòch, baát thaéng ai caûm”. Thò giaû bò thö tieãn, thaùc thö vaät, thò giaû ñoä thö döõ truï trì, tieáp töïu loâ thöôïng huaân, phoù thò giaû toáng döõ duy- na. Haønh giaû ñoä tieãn khai haøm. Tuyeân ñoäc döõ, thò giaû aáp chuyeân söù thöôïng truï trì ñoái dieän vò toïa (Taây

ñöôøng quyeàn toaûn höôùng haï vò toïa nhöôïng khaùch). Thò giaû thieâu höông, ñieåm thang, toáng chuyeân söù quy an haï xöù. Tieân truï trì vaán taán, thöù thò giaû, löôõng töï vaán taán, tri khaùch daãn tuaàn lieâu. Tieân khoá ty, thöù ñaàu thuû lieâu, ñôn lieâu, moâng ñöôøng töù lieâu. Thò giaû baåm thænh ñaëc vi thang. Thang baõi döôïc thaïch, chí vaõng thang quaû. Ñaïi phöông di thö chí, löôõng töï quang baïn, dó thöù löôõng töï thöôïng thuû duy-na, thò giaû quang baïn. Thænh thö kyù taùc teá vaên, phöông tröôïng teá vaên hoaëc truï trì töï taùc. Giang hoà, phaùp quyeán, bieän söï giai ñöông bò höông trí teá. Thò giaû nhaát nhaát ñeà ñieåm. Thöù taûo, phöông tröôïng thænh traø. Phaùp ñöôøng haï gian thieát linh kyû baøi teá. Thò giaû phuùc thöôïng ñöôøng, haønh giaû baùo chuùng quaûi “Thöôïng ñöôøng” baøi, toøa haï bò traùc phuïc thònh thö, vaät, toøa taû baøi truï trì vò. Minh coå chuùng taäp, truï trì xuaát phaùp toøa haï vò tieàn laäp. Coå tuyeät taán höông traùc, tri khaùch daãn chuyeân söù truï trì tieàn haønh leã, thaùp höông, sô trieån vaân: “Trieáp trì di maëc, ngöôõng vaïn toân töø, haï tình baát thaéng hoaøng khuûng chi chí”. Taùi trieån vaân: “Töùc nhaät thôøi leänh caån thôøi, cung duy ñöôøng ñaàu Hoøa thöôïng toân haäu khôûi cö ña phöôùc”. Xuùc leã tam baùi, trình di thö. Truï trì tieáp thö, loâ thöôïng huaân, phoù thò giaû ñeä duy-na tuyeân ñoäc. Chuyeân söù vaán taán truï trì taát, qui tri khaùch ban haäu laäp.

Truï trì thaêng toøa. Haï toøa ngheä linh kyû tieàn chuù höông, ñieåm thang thöôïng teá, ñieåm traø trieån baùi. Chuyeân söù toøa höõu hoaøn baùi. Duy-na xuaát ban aáp truï trì thieâu höông, thò giaû phuûng höông haïp. Löôõng töï thöôïng höông taát, truï trì, löôõng töï trieån baùi. Duy-na tuyeân teá vaên, truï trì phuïc trieån baùi, chuyeân söù ñaùp baùi. Cöû Laêng nghieâm chuù hoài höôùng vaân: “Thöôïng lai phuùng kinh coâng ñöùc, phuïng vi moã xöù Hoøa thöôïng taêng suøng phaåm vò. Thaäp phöông tam theá vaân vaân”. Löôõng töï, töù lieâu, giang hoà, bieän söï, höông nhaân giai trí teá. Chuyeân söù ñaùp baùi. Dó haï phaùp quyeán, tieåu söû, bieän söï, chuyeân söù baát ñaùp baùi. Taát, cöû Ñaïi bi chuù hoài höôùng. Chuyeân söù xuaát linh tieàn löôõng trieån tam baùi, taï truï trì. Mieãn taéc xuùc leã. Thöù tuaàn lieâu trí taï. Nghieân haäu sôn moân quaûn ñaõi chuyeân söù, thænh löôõng töï quang baïn.Nhöôïc tieàn truï trì boån töï, nhaát tính nhaäp Toå ñöôøng phuùng kinh lieãu, töïu tieän nghinh baøi ñaùo Toå ñöôøng. Truï trì nieâm höông an baøi, höïu phaùp ngöõ. An dó, chuyeân söù töùc baùi taï truï trì. Nhöôïc ñöông ñaïi, nhaäp Toå ñöôøng, taåm ñöôøng an coát, phuùng kinh tam nhaät, ñaõi taân truï trì nhaäp Toå ñöôøng. Hoaëc voâ di thö, di vaät döõ ñöông ñaïi truï trì, kyû ñoà töï vi nhaäp Toå ñöôøng giaû, sô ñaùo töï kieán thò giaû, daãn kieán truï trì, thaùp höông trieån baùi, töông khaùn thieâu höông, khieát traø, khôûi thaân baåm yù taát, toáng an haï xöù. Thöù ñaùo ñaàu thuû, khoá ty, ñôn lieâu, moâng ñöôøng chö xöù töông khaùn,

nghó nhaät bieän cuùng, bieåu saán, phaùp ñöôøng trí teá, phuùng kinh. Baøi nhaäp Toå ñöôøng, truï trì höõu phaùp ngöõ, leã döõ tieàn ñoàng. ÑÖA TRÌNH THÖ ÑEÅ LAÏI CUÛA COÁ TRUÏ TRÌ [1129c16] Lo xong tang söï, ngöôøi chuû tang leã môøi thænh thò giaû vaø ngöôøi lo coâng vieäc sung vaøo chöùc vuï chuyeân söù, chia ñöôøng dong ruoãi ñöa di thö cuûa coá truï trì cho truï trì caùc chuøa baïn vaø caùc sö huynh ñeä ñoàng moân cuûa coá truï trì, thí chuû daøi laâu cuûa boån töï, vaø caùc quan vieân thaân thích tôùi lui cuûa coá truï trì. Duy ñoái vôùi caùc baäc laõo tieàn boái ñöùc cao voïng troïng, taát phaûi caàn ngöôøi coù kieán giaûi saâu roäng haàu ñöa ra kieán giaûi hoài ñaùp laïi huaán thò cuûa caùc ngaøi cho neân phaûi löïa choïn ngöôøi gioûi vieäc ñeå sung vaøo cöông vò chuyeân söù. Ñeán chuøa ngöôøi, tröôùc heát chuyeân söù phaûi tôùi lieâu cuûa tri khaùch ñeå laøm leã töông kieán, tri khaùch daãn ñeán gaëp lieâu thò giaû. Phaûi döï bò maâm goã coù traûi naép ñeå ñaët di thö, di vaät leân ñoù. Thò giaû ñeán thaát phöông tröôïng baåm baùo, truï trì phaûi böôùc ra tieáp kieán ngay, roài cho ngöôøi môøi löôõng töï ñeán ñeå cuøng môû di thö. Chuyeân söù böôùc tôùi tröôùc vaùi chaøo vaán an roài baåm baïch: “Thænh Hoøa thöôïng ngoài kieát-giaø!”. Neáu nhö truï trì coù lôøi hoûi han ñeán caùc vaán ñeà lieân quan ñeán Phaät phaùp thì chuyeân söù phaûi ñaùp lôøi bieåu minh kieán giaûi cuûa mình, ñoàng thôøi thaép nhang vaø traûi toïa cuï giaäp ñaàu laïy ba laïy theo nghi thöùc tieát ñaïi leã hai laàn. Neáu nhö truï trì mieãn leã thì haønh leã giaäp toïa cuï xuoáng neàn bieåu thò chí

kính nhö nghi thöùc bình thöôøng tham kieán truï trì vaäy. Sau khi thaép nhang duøng traø xong, ñôïi hai töï ñeán, chuyeân söù ñöùng daäy ñöùng tröôùc lö höông caûm taï thaâm tình ñaõi traø. Laïi thaép theâm moät neùn nhang to, traûi toïa cuï giaäp ñaàu

laïy ba laïy theo ñaïi leã baåm baïch: “Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu moã… taïi chuøa ôû ñòa phöông moã… vöøa môùi vieân tòch taïi ngaøy moã, thaùng moã coù ñeå laïi di thö, di vaät sai boïn con ñeán quí töï vieän ñöa trình”. Noùi ñoaïn trình di thö, di vaät leân. Truï trì noùi: “Phaùp moân suy laïc, khoâng khoûi ñau buoàn, caûm thöông”. Hai töï tieán leân tröôùc vaùi chaøo vaán an chuyeân söù, thuû toïa ngoài ñoái dieän vôùi truï trì, chuyeân söù cuõng ngoài ñoái dieän vôùi truï trì nhöng luøi sau thuû toïa moät khoaûng. Uoáng traø xong, moïi ngöôøi ñöùng daäy. Truï trì noùi: “Phaùp moân khoâng may, Hoøa thöôïng truï trì chuøa moã vöøa qui tòch, thaät khoâng khoûi ñau buoàn caûm thöông”. Thò giaû chuaån bò keùo caét thö, ñeå cuøng thö – vaät leân trình leân truï trì. Thò giaû naâng di thö trình vôùi truï trì, truï trì ñoùn laáy ñeán lö höông xoâng moät laùt, roài giao laïi cho thò giaû ñöa cho duy-na. Haønh giaû laáy keùo caét bao bì môû thö ra giao cho duy-na ñoïc tröôùc ñaïi chuùng xong thì thò giaû vaùi chaøo chuyeân söù môøi leân vò trí ñoái dieän vôùi truï trì maø ngoài (truï trì chuøa khaùc thoaùi höu khaùch cö taïi boån töï (Taây ñöôøng) taïm thôøi lui ra sau moät khoaûng toïa vò ñeå nhöôøng cho khaùch). Thò giaû ñoát höông, daâng thang thuûy roài ñöa chuyeân söù veà phoøng khaùch nghæ ngôi. Keá ñoù, truï trì tröôùc heát ñeán phoøng khaùch vaùi chaøo vaán an chuyeân söù. Keá ñoù, thò giaû cuøng löôõng töï cuõng

ñeán phoøng khaùch vaùi chaøo vaán an chuyeân söù. Tri khaùch ñöa chuyeân söù ñi khaép voøng caùc lieâu, tröôùc laø khoá ty, keá lieâu ñaàu thuû, roài ñeán ñôn lieâu, töù lieâu moâng ñöôøng, töùc khaép boån lieâu caû thaûy. Thò giaû baåm môøi chuyeân söù ñeán duøng thang thuûy ñaëc bieät rieâng ñaõi chuyeân söù, duøng xong thang thuûy laïi môøi duøng côm toái. Trong buoåi toái coøn ñaëc bieät duøng theâm moät laàn thang thuûy vaø traùi caây. Neáu nhö ñaây laø di thö cuûa chuøa to lôùn danh tieáng ñöa ñeán thì löôõng töï phaûi quang laâm baàu baïn, neáu chuøa thöù haïng ñeán ñöa thö thì do thò giaû cuûa löôõng töï cuûa thöôïng thuû, cuûa duy-na quang laâm baàu baïn. Truï trì baûo thö kyù soaïn thaûo teá vaên chung cho chuøa, coøn vaên teá phoøng phöông tröôïng, thì coù khi do truï trì töï soaïn laáy. Caùc cao taêng aån cö taïi chuøa, caùc huynh ñeä ñoàng moân cuûa truï trì, caùc nhaân vieân phuï traùch caùc coâng vieäc ñeàu phaûi chuaån bò nhang ñeå trí teá. Moïi vieäc lieân quan ñeán nghi thöùc trí teá ñeàu ñöôïc thò giaû taän löïc giuùp ñôõ. Qua saùng ngaøy hoâm sau, phöông tröôïng môøi chuyeân söù duøng traø. Meù Taây (phaûi) phaùp ñöôøng baøy trí baøn cuùng linh ñaët teá vaät leân ñoù. Thò giaû phaûi ñem chuyeän thöôïng ñöôøng baåm baùo vôùi truï trì, haønh giaû treo baøi hieäu “Thöôïng ñöôøng” ñeå thoâng baùo cho ñaïi chuùng. Döôùi phaùp toøa ñaët baøn coù phuû naép trònh troïng ñeå di thö vaø di vaät leân ñoù, beân traùi phaùp toøa ñaët baøy toïa vò cuûa truï trì, xong ñaâu ñaáy gioùng troáng taäp hôïp chuùng. Truï trì ñeán döôùi phaùp toøa, ñöùng tröôùc toïa vò cuûa

mình. Tieáng troáng vöøa döùt laø thaép höông thò yù, tri khaùch höôùng daãn chuyeân söù ñeán tröôùc truï trì haønh leã, thaép höông. Sau khi traûi toïa cuï xuoáng neàn laïy ba laïy laàn ñaàu, chuyeân söù noùi: “Vì chuyeän ñeä trình di thö maø laøm nhoïc phieàn ñeán toân töø, trong loøng khoâng khoûi heát söùc run sôï”, traûi toïa cuï

xuoáng neàn giaäp ñaàu laïy ba laïy laàn thöù hai noùi: “Hoâm nay khí trôøi thaät chính hôïp tieát khí, caàu chuùc Hoøa thöôïng ñöôøng ñaàu sinh hoaït nhö yù, nhieàu phöôùc nhieàu thoï”. Giaäp toïa cuï xuoáng neàn laïy ba laïy trình di thö. Truï trì ñoùn laáy di thö, hô khoùi thôm (xoâng khoùi thôm) treân lö höông giaây laâu ñoaïn ñöa cho thò giaû ñeä trình cho duy-na tuyeân ñoïc. Chuyeân söù höôùng veà truï trì vaùi chaøo vaán an xong lui veà ñöùng phía sau ban tri khaùch. Luùc baáy giôø, truï trì cöû haønh nghi thöùc thaêng phaùp toøa. Xong xuoáng toøa ñeán tröôùc baøn cuùng linh ñoát höông, baøy thang thuûy leân maø teá, keá roùt traø, traûi toïa cuï xuoáng neàn giaäp ñaàu laïy ba laïy trí leã. Chuyeân söù ñöùng beân phaûi phaùp toøa laïy traû ñaùp leã, duy-na böôùc khoûi haøng thænh môøi truï trì thaép nhang, thò giaû böng hoäp nhang. Sau khi hai töï daâng höông xong, thì truï trì vaø hai töï cuøng traûi toïa cuï xuoáng neàn giaäp ñaàu laïy ba laïy. Duy-na tuyeân ñoïc vaên teá. Truï trì laïi traûi toïa cuï xuoáng neàn giaäp ñaàu laïy ba laïy, chuyeân söù laïy traû ñaùp leã. Ñaïi chuùng tuïng nieäm chuù Laêng Nghieâm, hoài höôùng coâng ñöùc cho coá truï trì nhö sau: “Coâng ñöùc tuïng nieäm chuù Laêng Nghieâm vöøa roài laø nhaèm hoài höôùng cho coá Hoøa thöôïng nôi chuøa

moã taêng theâm phaåm vò. Chö Phaät ôû möôøi phöông trong ba ñôøi hoä nieäm cho coá truï trì v.v…”. Hai töï, boán lieâu, caùc cao taêng aån daät taïi chuøa, caùc taêng lo lieäu coâng vieäc vaø ngöôøi thaân cuøng queâ vôùi truï trì ñeàu trí teá, chuyeân söù moãi moãi laïy traû ñaùp leã. Keá ñeán, ñoàng moân huynh ñeä, tieåu sö ñeä töû cuûa truï trì vaø caùc ngöôøi khaùc trí teá thì chuyeân söù khoâng laïy traû ñaùp leã. Sau khi trí teá xong, moïi ngöôøi vì coá truï trì tuïng nieäm chuù Ñaïi bi hoài höôùng nhö tröôùc. Chuyeân söù ñeán tröôùc baøn cuùng linh, traûi toïa cuï xuoáng neàn giaäp ñaàu laïy ba laïy hai laàn ñeå caûm taï truï trì. Neáu truï trì mieãn leã thì giaäp toïa cuï xuoáng neàn bieåu thò trí yù thay cho leã baùi, keá ñoù ñi khaép caùc lieâu ñeå trí taï ñaïi chuùng. Sau ñoù, nhaø chuøa khoaûn ñaõi chuyeân söù, môøi chaáp söï taêng hai töï quang laâm baàu baïn. Neáu nhö coá truï trì nguyeân khi xöa töøng laøm truï trì cuûa chuøa naøy thì cuøng luùc phaûi ñöa baøi vò vaøo Toå ñöôøng. Sau khi tuïng nieäm xong, beøn cung nghinh baøi vò ñöa vaøo Toå ñöôøng. Truï trì thaép nhang ñaët baøi vò xong lieàn noùi moät ñoaïn phaùp ngöõ ngaén goïn. Sau khi ñaët baøi vò xong ñaâu ñoù, chuyeân söù lieàn baùi taï truï trì ngay. Coøn nhö coá truï trì kieâm nhieäm luoân ñöông kim truï trì cuûa chuøa naøy thì nghi thöùc ñöa linh coát vaøo Toå ñöôøng laø tröôùc heát ñöa linh coát vaøo taåm ñöôøng tuïng kinh ba ngaøy, sau ñoù phaûi chôø cho tôùi khi naøo taân truï trì ñaùo nhieäm môùi ñöa linh coát vaøo Toå ñöôøng.

Coøn nhö coá truï trì nguyeân tröôùc kia töøng laøm truï trì ôû chuøa naøy nhöng khi laâm chung khoâng coù ñeå laïi di thö – di vaät cho ñöông kim truï trì thì ñoà ñeä cuûa ngaøi seõ töï cöû haønh nghi thöùc an baøi di coát vaøo Toå ñöôøng, caùch thöùc nhö sau: Ñaàu tieân vöøa môùi ñeán chuøa phaûi ra maét thò giaû nhôø daãn ra maét truï trì, thaép höông traûi toïa cuï xuoáng neàn giaäp ñaàu laïy ba laïy. Khi gaëp maët truï trì phaûi thaép höông, ñöôïc môøi uoáng traø xong, ñöùng daäy baåm baïch roõ lai yù, xong nhaø chuøa ñöa veà phoøng khaùch nghæ ngôi. Tieáp ñoù ñeán ñaàu thuû, khoá

ty, ñôn lieâu, moâng ñöôøng boán nôi chaøo thaêm ra maét, choïn ngaøy, chuaån bò ñoà cuùng teá vaø vaät ban phaùt boá thí, ñeán phaùp ñöôøng trí teá linh, tuïng nieäm kinh, sau ñoù môùi ñöa baøi vò vaøo Toå ñöôøng. Truï trì tuyeân phaùp ngöõ ngaén goïn, nghi thöùc cuøng vôùi nghinh baøi vò ñöa vaøo Toå ñöôøng neâu treân gioáng nhau. * [1130b04]

QUAÛN ÑAÕI CHUÛ TANG, CAÄP TANG TY CHAÁP SÖÏ

NHAÂN [1130b04] Sôn moân ñöông bò cuùng saán, cao haï nhaát nhaát nhö nghi, nhöng thænh löôõng töï, caàn cöïu quang baïn. Thuû toïa nhieáp cö chuû tòch, töïu phöông tröôïng toøa. Baøi chieáu

baøi, ñoâ töï haønh leã, döõ thöôøng ñaëc vi ñoàng. Traø taát, minh chung taäp chuùng, moân toáng chuû tang nhaân. CHIEÂU ÑAÕI NGÖÔØI CHUÛ TANG VAØ CAÙC NHAÂN VIEÂN BAN LO LIEÄU ÑAÙM TANG [1130b04] (Sau khi xong vieäc ma chay), nhaø chuøa phaûi chuaån bò quaø caùp – taøi vaät cuùng döôøng ngöôøi chuû tang leã vaø caùc nhaân vieân ban lo lieäu ñaùm tang. Taøi vaät cuùng döôøng cao quí hay taàm thöôøng, nhieàu ít tuøy theo chöùc vuï cao hay thaáp, nhöng moãi moãi phaûi ñuùng theo nghi tieát. (Trong luùc ñaõi thang thuûy vaø traø) phaûi môøi hai töï vaø caàn cöïu quang laâm baàu baïn. Thuû toïa laø ngöôøi naém giöõ coâng vieäc troïng yeáu trong chuøa neân ôû vò trí chuû toaø, ngoài ôû toøa phöông tröôïng, coøn caùc taêng chuùng thì coi theo baûng nieâm yeát choã ngoài maø ngoài. Ñoâ giaùm töï haønh leã (caûm taï ñaïi chuùng lao nhoïc bao ngaøy), leã tieát vaø nghi thöùc cöû haønh gioáng nhö tình huoáng cöû haønh leã thoâng thöôøng. Sau buoåi döï uoáng traø, thænh chuoâng taäp hôïp chuùng ra ñöùng saép haøng ôû cöûa coảng chaùnh cuûa chuøa ñeå tieãn ñöa ngöôøi chuû tang rôøi chuøa ra veà. * * * LÔØI BAØN Sanh vaø töû laø hai vaán ñeà caên baûn maø Phaät giaùo nghó caàn giaûi quyeát. Phaät giaùo cho raèng: “Sanh töû laø vieäc

lôùn, voâ thöôøng ñeán choùng vaùnh. Maëc cho ai nghó ñeán vieäc sieâu thoaùt traàn duyeân, lieãu thoaùt sanh töû, roát cuoäc ñeàu khoâng traùnh khoûi caùi cheát soàng soäc ñeán vaø cuõng khoâng theå boû qua vieäc an baøi haäu söï”. Tieát naøy mieâu taû vieäc an baøi haäu söï cho coá truï trì, taäp trung phaûn aùnh caùi nhìn cuûa Phaät giaùo tuøng laâm veà haäu thaân, ñoàng thôøi cuõng phaûn aùnh quan nieäm truyeàn thoáng veà linh hoàn cuûa Trung Quoác, vaø aûnh höôûng to lôùn cuûa cheá ñoä gia toäc ñoái vôùi Phaät giaùo. Ñaëc ñieåm quan nieäm thaân haäu cuûa Phaät giaùo laø con ngöôøi sau khi cheát coù saùu neûo ñi veà, cho neân caàn tieáp ñôõ cho linh hoàn ngöôøi cheát trong 49 ngaøy ñaàu tieân ñöôïc chuyeån sanh neûo laønh, neáu khoâng linh hoàn ngöôøi cheát seõ sa vaøo ñòa nguïc hay ngaï quyû laø caùc neûo cöïc kyø thaûm khoác thaät ñaùng sôï. Quan nieäm truyeàn thoáng cuûa Trung Quoác veà linh hoàn coù ñaëc ñieåm laø cho raèng linh hoàn ngöôøi cheát coù theå vöøa giuùp cho con chaùu cho neân phaûi theo caùc ñònh kyø maø daâng cuùng thöùc aên khieán cho coâ hoàn trôû neân khoâng bô vô laïc loûng khoâng nôi nöông töïa, khieán cho linh hoàn ñoù ñöôïc no ñuû maø coù theå phaùt huy söùc löïc maø giuùp con chaùu. Trong vieäc an baøy haäu söï cuûa coá truï trì coù caùc nghi thöùc cöû haønh Phaät söï vaø teá ñieän keát hôïp laïi toå chöùc cuøng moät luùc. Thaät ra ñaây

laø söï keát hôïp thaân haäu quaùn cuûa Phaät giaùo vaø thaân haäu quaùn cuûa taäp tuïc

Trung Quoác, ñoàng thôøi trong nghi thöùc cöû haønh Phaät söï coù ñoïc caâu: “Nam moâ Taây phöông Cöïc laïc theá giôùi ñaïi töø ñaïi bi A-di-ñaø Phaät”. Chöùng toû coù söï keát hôïp nhuaàn nhuyeãn maät thieát giöõa Thieàn toâng vaø Tònh ñoä toâng cuûa Phaät giaùo ñôøi Nguyeân. AÛnh höôûng cuûa cheá ñoä gia toäc ôû Trung Quoác coå ñaïi theå hieän trong nghi thöùc toå chöùc haäu söï cho coá truï trì ôû ñieåm neâu baät ñòa vò vaø taùc duïng cuûa caùc hoaït ñoäng cuûa ñeä töû, phaùp quyeán, ñoà toân cuûa coá truï trì trong xöû lyù haäu söï qua vieäc phaûi xeùt xem ngöôøi coù phaùp duyeân vôùi truï trì gaàn hay xa maø an baøi phaân phaùt kieåu loaïi ñoà tang naëng nheï khaùc nhau. Trong quaù trình haønh tang söï hoaït ñoäng cuûa ñeä töû töï phaùp, phaùp quyeán, ñoà toân cuûa truï trì cuõng phaûng phaát nhö con chaùu anh em cuûa ngöôøi theá tuïc qua ñôøi, maø roõ neùt nhaát laø ñoà tang trang troïng nhaát daønh cho töï phaùp ñeä töû vaø sau ñoù laø tuøy theo möùc ñoä phaùp duyeân vôùi truï trì gaàn guõi hay xa caùch maø an baøi ñoà tang. Ñieåm naøy noùi leân Thieàn toâng Trung Quoác ñaõ dung hôïp cheá ñoä luaân lyù theá tuïc maø toå chöùc thaønh moät heä thoáng phaùp duyeân cuõng khaù chaët cheõ, sau ñoù laïi xeùt tôùi yeáu toá thaân sô, quí tieän caùc giai taàng maø hình thaønh cheá ñoä leã phaùp thích ñaùng, vôùi ñaày ñuû chöông phaùp, qui taéc cuûa nghi thöùc tuøng laâm. Trong noäi dung cuûa tieát naøy, chuyeän coi troïng vieäc phaân phaùt caùc taøi saûn ñeå laïi cuûa coá truï trì cuõng laø moät

aán töôïng heát söùc saâu saéc. Khi beänh naëng bieát khoâng qua khoûi thì truï trì ñaõ nhôø hai töï kieåm ñieåm roài nieâm phong taøi saûn caù nhaân maø mình ñeå laïi. Trong di chuùc cuõng phaûi ghi roõ yù kieán cuûa mình ñoái vôùi vieäc phaân phaùt taøi vaät ñeå laïi, tang leã coù caàn toå chöùc long troïng hay khoâng cuõng coøn tuøy ôû möùc ñoä caùc taøi vaät löu laïi. Cuoái cuøng coøn coù moät haïng muïc raát ñoäc ñaùo laø rao baùn ñaáu giaù y baùt cuûa coá truï trì löu laïi sau khi toå chöùc xong ñaùm ma chay. Vieäc naøy cho thaáy tö höõu cuûa caù nhaân ñaõ chieám moät ñòa vò quan troïng theá naøo trong sinh hoaït tuøng laâm. Theo lyù thuyeát, luaät Phaät caám taêng nhaân suùc tích tieàn cuûa, baïc vaøng, ñeà xöôùng phong caùch moät y moät baùt khaéc khoå tu haønh. Tuy nhieân, tuøy theo söï phaùt trieån kinh teá cuûa töï vieän maø ngay Phaät giaùo trong thôøi kyø coøn ôû rieâng AÁn Ñoä thì luaät caám truyeàn thoáng naøy cuõng khoâng theå coù taùc duïng maïnh meõ cho neân vaãn coù chuyeän taêng nhaân tích goùp taøi saûn trong quan nieäm hay theå hieän ra haønh vi. Vaán ñeà naøy ñöa ñeán caùc vaên só trong vaø ngoaøi giaùo hoäi luoân luoân heát söùc quan taâm. Xöû lyù vaán ñeà naøy theá naøo cho toát ñaây, hieän nay vaãn laø moät chuyeän troïng ñaïi ñan xen trong quaûn lyù truyeàn thoáng cuûa taêng ñoaøn cuøng söï phaùt trieån thích nghi thôøi ñaïi cuûa Phaät giaùo. *

* *

[1130b09]

[1130b17]

[1130c02]

NGHÒ CÖÛ TRUÏ TRÌ

[1130b09] Löôõng töï, caàn cöïu töïu khoá ty hoäi traø, nghò thænh boå xöù truï trì, nhöng thænh giang hoà, danh thaéng, ñaïi chuùng coâng ñoàng tuyeån cöû. Tu traïch toâng nhaõn minh baïch, ñöùc cuø nieân cao, haønh chæ lieâm khieát, kham phuïc chuùng voïng giaû, höïu ñöông hieäp chö sôn dö luaän, nhieân haäu lieät danh kieåm traïng, baûo thaân sôû ty thænh chi. Nhöôïc truï trì ñaéc nhaân, phaùp ñaïo toân troïng, töï moân höõu quang vi caàn cöïu, tri söï giaû baát khaû dó höông nhaân, phaùp quyeán a ñaûng phoù hoäi, baát traïch taøi ñöùc, duy tuøng hoái loä, trí höõu thoï ñaûng tuaãn tö, hoã töông sam ñoaït. Töï vieän pheá ñaûng, chöùc thöû chi do. Thieát nghi thaäm chi ! Thieát nghi thaän chi! Minh Giaùo ñaïi sö vieát: “Giaùo vò truï trì giaû haø vò daõ. Truï trì daõ giaû vò tòch nhaân trì kyø phaùp, söû chi vónh truï nhi baát maãn daõ. Phuø, giôùi, ñònh, hueä giaû, trì phaùp chi cuï daõ. Taêng vieân vaät vuï giaû, trì phaùp chi tö daõ. Phaùp daõ giaû, ñaïi Thaùnh chi ñaïo daõ. Tö döõ cuï ñaõi kyø nhaân nhi haäu cöû thieän kyø cuï. Baát thieän kyø tö, baát khaû daõ. Thieän kyø tö nhi baát thieän kyø cuï baát khaû daõ. Giai thieän taéc khaû dó trì nhi truï chi daõ. Tích Linh Sôn truï trì ñaïi Ca-dieáp thoáng chi. Truùc Laâm truï trì dó thaân töû thi chi. Coá Thaùnh nhaân chi giaùo thaïnh. Thaùnh nhaân chi phaùp tröôøng toàn. Thaùnh nhaân kyù aån kyø theá soá töông thaát, mang nhieân cöõu hoà. Ngoâ nhaân kieâu haõnh naõi dó truï trì danh chi. Theá chi lôïi chi. Thieân haï töông taäp daïp dieân phaân nhieân. Kyû hoà

thaønh phong thaønh tuïc daõ. Thaùnh nhaân baát phuïc xuaát, kyø thuïc vi chi chaùnh. Ngoaïi veä giaû baát thò, baát traïch. Duïc ngoâ Thaùnh nhaân chi phong baát

suy, Thaùnh nhaân chi phaùp ích xöôùng, baát khaû ñaéc daõ. Bi phuø, ngoâ haø voïng daõ". [1130c02] Truï trì chöông chung. Saéc tu Baùch Tröôïng thanh qui quyeån ñeä tam chung HIEÄP THÖÔNG SUY CÖÛ TAÂN TRUÏ TRÌ [1130b09] Hai töï vaø caàn cöïu töïu taïi khoá ty, uoáng traø roài cuøng thöông nghò vieäc lôùn suy cöû vaø ñoùn môøi taân truï trì thay theá coá truï trì. Ñoàng thôøi cuõng môøi caùc cao taêng ñang aån cö taïi chuøa, caùc baäc danh ñöùc vaø toaøn theå ñaïi chuùng (phaùt bieåu yù kieán) cuøng nhau ñoàng ñeà cöû taân truï trì. Ñöôïc ñeà cöû suy chöùc truï trì phaûi laø ngöôøi coù quan ñieåm raønh maïch cuûa boån toâng, ñöùc cao voïng troïng, coù tuoåi laïp cao, taùc phong cöû chæ lieâm khieát, uy voïng ñuû ñeå ñaùp öùng kyø voïng cuûa ñaïi chuùng. Laïi phaûi ñöôïc cao taêng cuûa caùc chuøa baïn neã vì uûng hoä. (Sau khi löïa choïn ñeà cöû ñöôïc ngöôøi coù ñuû ñieàu kieän nhö vöøa neâu treân) môùi vieát thaønh vaên traïng (vaên thö) kieåm ñieåm teân tuoåi, roài göûi leân cô quan chuû quaûn töï vieän ñeå thænh môøi baûo cöû. Neáu nhö tuyeån choïn ñöôïc truï trì toát, Phaät phaùp vaø ñaïo ñöùc ñöôïc moïi ngöôøi toân troïng thì danh tieáng nhaø chuøa nhaân ñoù taêng phaàn raïng rôõ. Caùc baäc caàn

cöïu vaø tri söï (phaûi heát söùc coâng taâm), khoâng vì ngöôøi thaân ñoàng höông hay huynh ñeä ñoàng moân cuûa mình maø veà huøa choïn böøa, khoâng ñöa ngöôøi taøi ñöùc ra maø chæ chaïy theo cuûa ñuùt loùt daãn ñeán chuyeän laäp beø keát caùnh, vì baõ rieâng tö maø sanh ra tranh ñoaït laãn nhau, khieán thanh danh vò theá cuûa ngoâi töï vieän cuõng theo ñoù maø suy ñoài. Cho neân ñoái vôùi vieäc suy cöû naøy, moïi ngöôøi phaûi heát söùc caån thaän, muoân ngaøn laàn caån thaän ñaáy! Ñaïi sö Minh Giaùo noùi: "Giaùo phaùp laø truï trì. Taïi sao theá? Bôûi vì truï trì laø nöông ngöôøi maø giöõ phaùp, khieán cho Phaät phaùp maõi truï vöõng chöù khoâng bò suïp ñoå, tan hoaïi. Naøy, giôùi, ñònh, tueä laø coâng cuï trì phaùp (giöõ phaùp); coøn taêng chuùng, ruoäng vöôøn, caùc vaät duïng laø tö taøi ñeå trì phaùp. Phaùp aáy laø ñaïo cuûa baäc ñaïi Thaùnh (Phaät). Tö taøi vaø khí cuï ñôïi ngöôøi xöùng ñaùng ñeå söû duïng toát coâng cuï aáy, khoâng söû duïng toát tö taøi laø khoâng ñöôïc ñaâu! Chæ söû duïng toát tö taøi maø khoâng söû duïng toát coâng cuï thì cuõng khoâng theå ñöôïc, neáu söû duïng toát caû hai thì coù theå trì (giöõ) ñeå truï daøi laâu vaäy. Khi xöa chöùc truï trì ôû Linh sôn do ñaïi Ca-dieáp naém giöõ troïn, truï trì Truùc Laâm laáy ngay thaân mình ñeå chuû ñoäng moïi thöù, cho neân giaùo phaùp cuûa Thaùnh nhaân (Phaät) môùi thònh haønh. Giaùo phaùp cuûa Thaùnh nhaân (Phaät) coøn maõi. Thaùnh nhaân vaéng boùng trong ñôøi ñaõ laâu, chuùng ta kieâu haõnh neân duøng töø truï trì maø ñaët

teân cho vaäy. Tìm kieám theá löïc vaø lôïi loäc nôi chöùc truï trì thieân haï tranh nhau giaãm ñaïp leân, töïa hoà thaønh phong thaønh tuïc. Thaùnh nhaân (Phaät) khoâng xuaát hieän ra nöõa, vaäy ai laø ngöôøi chænh ñoán vieäc ñoù? Ngöôøi ngoaïi hoä khoâng nhìn xeùt, khoâng choïn löïa maø muoán phong hoùa baäc Thaùnh nhaân cuûa chuùng ta khoâng suy, traùi laïi giaùo phaùp cuûa Thaùnh nhaân ngaøy moät xöông thònh, laø ñieàu khoâng theå ñöôïc vaäy. OÂi, buoàn ñau thay! Ta troâng caäy vaøo ñaâu ñaây?". [1130c02] Chöông Truï trì heát. Saéc tu Baùch Tröôïng thanh qui quyeån 3 heát * * *

LÔØI BAØN Trong Thieàn laâm, vieäc daùm ñem chuyeän troïng ñaïi laø suy cöû taân truï trì giao cho caùc taêng chuùng ôû taàng thöù hieäp thöông quyeát ñònh, ñuùng laø moät bieåu hieän neùt daân chuû truyeàn thoáng cuûa Phaät giaùo. Truyeàn thoáng daân chuû naøy, nguyeân ñaõ coù raát sôùm ôû AÁn Ñoä theo truyeàn thoáng cheá ñoä daân chuû cuûa Phaät giaùo, ñoàng thôøi ñöôïc dung hieäp vôùi myõ ñöùc toân troïng ngöôøi lôùn tuoåi vaø ngöôøi trí tueä gioûi giang cuûa xaõ hoäi Trung Quoác, chuû yeáu ñöôïc phaûn aùnh ôû vieäc caùc cao taêng sau khi thoaùi nhieäm nguï taïi chính chuøa nhaø hay chuøa baïn thì trong caùc quyeát saùch quan troïng cuûa chuøa hoï ñeàu coù tham gia ñoùng goùp raát tích cöïc, taïo ñöôïc taùc duïng lôùn. Maø ngay caû caùc taêng chuùng phoå thoâng giaûn ñôn cuõng coù moät phaàn naøo ñoù quyeàn toû lôøi, thaäm chí caùc thí chuû coù söï quan heä maät thieát vôùi nhaø chuøa cuõng coù tieáng noùi quan troïng trong caùc quyeát ñònh veà caùc söï vieäc troïng ñaïi cuûa chuøa. Caên cöù vaøo ñieåm naøy maø noùi, ñieàu nhaán maïnh tinh thaàn bình ñaúng cuûa töï chuùng cuûa thieàn sö Hoaøi Haûi khi soaïn Baùch Tröôïng thanh qui ñaõ ñöôïc ñôøi sau keá thöøa maïnh meõ. Tuy nhieân, tinh thaàn bình ñaúng naøy ñaõ bò caét tæa suy yeáu ñi, truyeàn thoáng daân chuû cuõng bò phaù hoaïi, ñieàu naøy ñaõ ñöôïc nguyeân vaên noùi roõ laø: “Hieän nhieäm vuï thoaùi nhieäm chaáp söï taêng khoâng neân laäp beø keát ñaûng chaïy theo tö quyeàn, ñaëc lôïi. ÔÛ Phaät giaùo giôùi hieän taïi

cuõng khoâng thieáu chi tình huoáng tinh thaàn daân chuû truyeàn thoáng suy cöû truï trì ñaõ bò phaù hoaïi, thaäm chí phôùt lôø. Coù bieát bao töï vieän tuøng laâm trong möôøi phöông ñaõ bieán thaønh mieáu nhaø cuûa con chaùu trong möôøi phöông”, bieåu thò tinh thaàn vaø cheá ñoä daân chuû choán tuøng laâm ñaõ bò phaù hoaïi haàu nhö saïch nhaün, quyeàn quaûn lyù töï vieän hoaøn toaøn rôi vaøo tay cuûa moät gia ñình caïo ñaàu. Gia ñình caïo ñaàu do moät vò phaùp sö caïo ñaàu vaø caùc ñeä töû caïo ñaàu do phaùp sö ñoù theá ñoä cuøng nhau taïo thaønh moät phaùp duyeân gia toäc cai trò nhaø chuøa theo cheá ñoä cha phaùp truyeàn con phaùp noái maõi maõi, chöù chaúng cho ai chen vaøo, bôûi taát caû chöùc tröôûng trong chuøa ñeàu do gia ñình caïo ñaàu naém giöõ, chöùc truï trì cuõng do gia ñình caïo ñaàu thay nhau ñôøi naøy sang ñôøi khaùc naém giöõ, tuøng laâm möôøi phöông ñaõ loät xaùc vaø bieán thaønh mieáu töû toân caïo ñaàu, hoaëc chí ít thì cuõng treân danh nghóa beà ngoaøi laø chuøa tuøng laâm, nhöng thöïc teá thì chæ laø mieáu con chaùu caïo ñaàu. Muoán baûo trì tuøng laâm höng thònh laâu daøi thì phaûi kieân trì giöõ gìn tính chaát thaäp phöông (cuûa chung) cuûa tuøng laâm, cuï theå laø phaûi kieân trì vaø hoaøn thieän cheá ñoä suy cöû daân chuû taân truï trì. Baøn baïc suy cöû taân truï trì quan troïng ñeán nhö theá, chuùng ta khoâng neân chaáp tay sau löng döûng döng ñöùng nhìn!

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.